

بخش دوم:

سند تلفیقی اسناد توسعه

بخشی و فرابخشی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۵ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد بند "ز" ماده (۱۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - تصویب نمود:

- ۱ - مجموعه اقدامهای اساسی لازم برای تحقق اهداف پیش بینی شده در اسناد ملی توسعه بخشی و اسناد ملی توسعه ویژه (فرابخشی) به شرح پیوست تعیین می شود.
- ۲ - متن کامل اسناد و احکام اجرایی ذی ربط ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه به وسیله سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری دستگاههای اجرایی ذی ربط نهایی و ابلاغ خواهد شد.

محمد رضا عارف

رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه، دفتر معاون رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، ساز، بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه ها، سازمانها، مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دوا ابلاغ می شود.

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

سند تلفیقی اسناد توسعه بخشی و فرابخشی
برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران
موضوع بند (ز) ماده ۱۵۵ قانون برنامه چهارم توسعه

معاونت امور اقتصادی و هماهنگی
دفتر برنامه ریزی و مدیریت اقتصاد کلان
مرداد ۱۳۸۴

باسمه تعالی

پیشگفتار

شکل‌گیری برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در شرایطی صورت گرفت که ضرورت ایجاد تحول در رویکرد و شیوه برنامه‌ریزی که از برنامه سوم توسعه آغاز شده بود همچنان به عنوان یک اصل مهم فراروی برنامه‌ریزان کشور قرار داشت. از این رو با توجه به چالش‌های درونی و بیرونی و تحولات بین‌المللی که فضای برنامه چهارم را با سایر برنامه‌ها متفاوت می‌ساخت، رویکرد منطقی تدوین برنامه مبتنی بر چشم‌انداز بلندمدت که جهت‌گیری‌های عمده و خطوط اساسی تحول بلندمدت نظام را در عرصه‌های مختلف و در مسیر حرکت به طرف جامعه آرمانی مشخص و ترسیم می‌کند، اتخاذ گردید.

جهت‌گیری‌های چشم‌انداز بلندمدت بستر لازم را برای تدوین سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه آماده ساخت که خود راهنما و سرمشقی شد برای تهیه و تدوین لایحه برنامه چهارم که این سند نیز پس از بررسی‌های بسیار در مراجع تصمیم‌گیری کشور به تصویب رسید تا دولت با دستور کار مشخص بتواند اهداف رشد و توسعه کشور را طی پنج‌سال، مورد پیگیری قرار دهد.

از ویژگی‌های دیگری که برنامه چهارم توسعه را از سایر برنامه‌های توسعه متمایز می‌سازد، توجه خاص و جامع به موضوعاتی است که سالها به‌عنوان دغدغه برنامه‌ریزان و مدیران اجرایی کشور بوده است، لیکن هیچ‌گاه به شکلی مبسوط و هماهنگ مورد توجه قرار نگرفته بود. با توجه به اینکه هیچ برنامه توسعه‌ای بدون طرح‌های هادی و جامع قابلیت اجرایی ندارد و این‌گونه طرح‌ها به منزله ستون فقرات یک برنامه توسعه قلمداد می‌شود، لذا به موجب ماده ۱۵۵ قانون برنامه چهارم توسعه و به منظور رفع موانع توسعه و اصلاح ساختارهای موجود در عرصه‌های کلان، بخش و منطقه مقرر شد موضوعات مهم و کلیدی در عرصه‌های مذکور به‌گونه‌ای فراگیر و جامع مورد بررسی قرار گرفته، تدقیق شود و در نهایت مجموعه مذکور پس از تلفیق و ایجاد سازگاری درونی با ارائه راهکارها و اقدامات روشن و شفاف تکالیف کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور در حوزه مسئولیت‌های مرتبط با خود را طی برنامه مشخص نماید. بدیهی است این اسناد مبنای اصلی تنظیم بودجه‌های سالانه در قالب جداول کمی برنامه چهارم توسعه قرار خواهد گرفت.

سند حاضر که در اجرای بند « ز » ماده (۱۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه تهیه شده است، محصول و نتیجه تلاش گسترده تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور است که در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پس از بررسی‌های کارشناسی و تلفیق بیش از هفتاد سند پایه فرابخشی و بخشی به شکل کنونی ارائه گردیده است. مجموعه اسناد پایه مذکور ضمن ارائه تفصیلی وضع موجود، مشکلات و تنگناها، فرصت‌ها و چالش‌ها و هدف‌گذاری‌های مشخص به طور طبیعی متضمن توجیهات لازم برای سیاست‌ها و اقدامات اجرایی منعکس شده در سند حاضر می‌باشد که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با انجام هماهنگی‌های لازم با دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط تلفیق و نهایی شده و پس از تصویب در هیئت وزیران ابلاغ خواهد شد.

۱- عناوین اصلی سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه

- فرهنگ‌سازی برای استفاده از تولیدات داخلی، افزایش تولید و صادرات کالا و خدمات (سیاست ۱-۳)
- بهره‌گیری از روابط سیاسی با کشورها برای نهادینه کردن روابط اقتصادی، افزایش جذب منابع و سرمایه‌گذاری خارجی و فناوری پیشرفته و گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد پرشتاب اقتصادی مورد نظر چشم‌انداز (سیاست ۲۹)
- تحقق رشد اقتصادی پیوسته، با ثبات و پرشتاب با اهداف چشم‌انداز (سیاست ۱-۳۴)
- ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری (سیاست ۲-۳۴)
- ایجاد ساز و کار مناسب برای رشد بهره‌وری عوامل تولید (سیاست ۱-۳۷)
- پشتیبانی از کارآفرینی، نوآوری و استعدادهای فنی و پژوهشی (سیاست ۲-۳۷)
- مهار تورم و افزایش قدرت خرید گروه‌های کم درآمد و محروم و مستضعف و کاهش فاصله بین دهکهای بالا و پایین درآمدی جامعه و اجرای سیاست‌های مناسب جبرانی (سیاست ۳۹)
- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی و زیست محیطی آب در استحصال، عرضه و نگهداری و مصرف آن (سیاست ۱-۴۰)
- مهار آبهایی که از کشور خارج می‌شود و اولویت استفاده از منابع آب مشترک (سیاست ۲-۴۰)
- حمایت از تامین مسکن گروه‌های کم درآمد و نیازمند (سیاست ۴۱)
- حرکت در جهت تبدیل درآمد نفت و گاز به دارایی‌های مولد به منظور پایدارسازی فرآیند توسعه و تخصیص و بهره‌برداری بهینه منابع (سیاست ۴۲)
- ارتقای سطح درآمد و زندگی روستاییان و کشاورزان و رفع فقر (سیاست ۴۳)
- هم افزایی و گسترش فعالیتهای اقتصادی در زمینه‌هایی که دارای مزیت نسبی هستند (سیاست ۴۴)
- تثبیت فضای اطمینان بخش برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران (سیاست ۴۵)
- ارتقای بازار سرمایه و اصلاح ساختار بانکی و بیمه‌ای کشور (سیاست ۱-۴۶)
- ایجاد اعتماد و حمایت از سرمایه‌گذاران با حفظ مسئولیت‌پذیری آنان (سیاست ۲-۴۶)
- توانمندسازی بخشهای خصوصی و تعاونی به عنوان محرک اصلی رشد اقتصادی (سیاست ۴۷)
- ارتقای ظرفیت و توانائی‌های بخش تعاونی (سیاست ۴۸)
- توجه و عنایت جدی بر مشارکت عامه مردم در فعالیتهای اقتصادی کشور (سیاست ۴۹)
- تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات (سیاست ۵۲)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی ربط

- امنیت سرمایه‌گذاری
- ارتقای بهره‌وری

- توسعه اشتغال و کاهش بیکاری
- گسترش بازار سرمایه
- مدیریت انرژی
- مدیریت منابع آب

۳- عناوین اسناد بخشی ذی ربط

- کشاورزی و منابع طبیعی
- آب
- صنعت
- معدن
- نفت
- گاز
- برق
- انرژی هسته ای
- حمل و نقل
- مخابرات و پست

۴- سیاستها و اقدامات اجرائی

۴-۱- امنیت سرمایه‌گذاری

- تدوین لایحه حمایت از سرمایه‌گذاری‌های قانونی داخلی متضمن حقوق مالکیت خصوصی و جبرانی زیان سرمایه‌گذاران ناشی از عدم ثبات در قوانین مقررات حداکثر تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه (وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- ایجاد، گسترش و تقویت تشکل‌های صنفی و واگذاری امور صنفی به آنان (وزارت بازرگانی)
- رفع موانع قانونی در راستای انطباق قانون سرمایه‌گذاری خارجی با شرایط اقتصادی کشور (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تسریع در رفع ابهامات موجود لایحه پول‌شویی (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تدوین راهکارهای تشویق و جذب سرمایه‌گذاری ایرانیان مقیم خارج از کشور تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه (وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت امور خارجه)
- شفاف سازی و تسهیل قوانین و مقررات ایجاد واحدهای تولیدی واقع در محدوده شهرها تا پایان سال اول برنامه چهارم (وزارت کشور)
- تدوین لوایح حمایت از مالکیت معنوی و ایجاد سازوکارهای تخصصی لازم جهت پشتیبانی حقوقی و قضائی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی

کشور)

- مشارکت فعال در مجامع و سازمانهای اقتصادی و تجاری بین‌المللی به منظور بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در عرصه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای (وزارت بازرگانی)
- گسترش بیمه‌های تضمینی و اعتباری و بیمه پروژه‌های موضوع وامها، تسهیلات مالی و سرمایه‌گذاری‌های خارجی (وزارت امور اقتصادی و دارایی، بیمه مرکزی)
- ممانعت از مداخله نهادهای غیراقتصادی (سیاسی، امنیتی و قضائی) در فعالیت‌های اقتصادی (وزارت اطلاعات)
- تشکیل « واحد سنجش امنیت اقتصادی » برای محاسبه شاخص ریسک اقتصادی شامل: ریسک سیاسی، ریسک سیاست‌های اقتصادی، ریسک ساختار اقتصادی و ریسک نقدینگی (وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت اطلاعات، وزارت کشور)
- پیش‌بینی تمهیدات و انجام اقدامات لازم برای حفظ نیروی انسانی متخصص و جلوگیری از فرار مغزها و افزایش سرمایه

۲-۴- ارتقاء بهره‌وری

- اشاعه آموزش‌های رسمی بهره‌وری و گنجاندن مفاهیم بهره‌وری در تمامی سطوح آموزشی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت کار و امور اجتماعی - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور)
- برگزاری دوره‌های آموزشی بهره‌وری برای گروه‌های مختلف (سازمان ملی بهره‌وری ایران)
- اشاعه بهره‌وری از طریق رسانه‌های همگانی (سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و سازمان ملی بهره‌وری ایران)
- اندازه‌گیری شاخصهای بهره‌وری و شناسایی عوامل بازدارنده و پیش‌برنده رشد بهره‌وری (سازمان ملی بهره‌وری ایران)
- ارتقای کیفیت محصولات تولیدی به منظور فراهم نمودن سطح مصرف در داخل و خارج از کشور (وزارت صنایع و معادن، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بازرگانی)
- جابجایی منابع سرمایه‌گذاری از بخش‌های کمتر مولد به بخش‌های بیشتر مولد (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، بانک مرکزی)
- هدایت و حمایت از تشکلهای تخصصی بهره‌وری (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- اصلاح قانون و مقررات کار براساس ساز و کار سه جانبه‌گرایی (وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان ملی بهره‌وری ایران)
- توسعه تجارت الکترونیک (EC) و بازرگانی الکترونیک (EB) (وزارت بازرگانی)
- منطقی کردن هزینه‌های واحد کار در ارتباط با شاخصهای بهره‌وری نیروی کار از طریق تعیین حداقل دستمزدهای پایه (وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان ملی بهره‌وری ایران)

- استفاده از روش‌های مدرن در بهره‌برداری از منابع پایه (وزارت صنایع و معادن)
- حمایت مالی از توسعه فناوری جدید و خرید دانش فنی در واحدهای تولیدی (وزارت صنایع و معادن، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، بانک مرکزی)
- گسترش نظام فنی و اجرائی در بخش‌های مختلف (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- استقرار شایسته‌گرایی در استخدام، انتصاب و ارتقای منابع انسانی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- اهدای جایزه ملی بهره‌وری با استفاده از الگوهای تعالی سازمانی (سازمان ملی بهره‌وری ایران)
- اهدای جایزه بهره‌وری اصناف (وزارت بازرگانی، سازمان ملی بهره‌وری ایران)
- متناسب نمودن نظام آموزش و پرورش کشور در راستای تامین نیروی کار ماهر و با کیفیت برای تولید ارزش در کشور (وزارت آموزش و پرورش و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)

۳-۴- توسعه اشتغال و کاهش بیکاری

- پیش‌بینی مشوقهای لازم و مناسب برای افزایش سهم نیروهای انسانی متخصص در بخش دولتی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- تعیین حداقل دستمزد با توجه به سطح حداقل معیشت، تورم و شرایط بازار کار مناطق کشور به منظور کاهش عدم تعادل‌های منطقه‌ای بازار کار (وزارت کار و امور اجتماعی، شورای عالی کار و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- شناسایی، سازماندهی و نظارت بر بازار کار غیررسمی و ایجاد زمینه توسعه اشتغال در این فعالیت‌ها (وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت کشور)
- بسترسازی برای ایجاد نهادهای غیردولتی و مشاوره‌های متشکل، نظام مند و کارآمد در رشته‌های علمی، فنی و تخصصی (وزارت بازرگانی، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت صنایع و معادن)
- بسترسازی برای تشکیل و ایفای نقش نهادها و تشکل‌های واقعی کارگری با همکاری کانونهای صنفی کارگری و کارفرمایی (وزارت کار و امور اجتماعی)
- شناسایی و ساماندهی شاخص‌های کار شایسته مطابق با استاندارد سازمان بین‌المللی کار و شرایط بازار کار ایران (وزارت کار و امور اجتماعی، مرکز آمار ایران)
- برقراری تسهیلات و حمایت‌های قانونی از اعزام‌شوندگان و اعزام‌کنندگان نیروی کار (کاریابی‌های خصوصی) و ایجاد زمینه حمایت بیشتر بخش خصوصی در زمینه کاریابی در خارج از کشور (وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت امور خارجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- جمع‌آوری تمامی اشخاص شاغل خارجی فاقد پروانه کار و انتقال آنها به کشور متبوع (وزارت کشور)
- شناسایی و رفع موانع ایجاد فرصت‌های جدید کسب و کار (وزارت کار و امور اجتماعی)
- ارتقای سطح کیفی خدمات ارائه شده به جویندگان کار و کارفرمایان (وزارت کار و امور اجتماعی)
- توسعه مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای غیردولتی و ارتقای سطح کیفی آموزش‌های ارائه شده با تاکید بر توسعه آموزش‌های حمایتی (وزارت آموزش و پرورش، وزارت کار و امور اجتماعی)
- برگزاری دوره‌های آموزش کارآفرینی برای جوانان، زنان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها (وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت کار و امور اجتماعی - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای)
- ایجاد بسترهای قانونی و تشکیلاتی لازم برای توسعه مشاغل موقتی، پاره وقت و مشارکتی (به ویژه برای زنان) (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت کار و امور اجتماعی)
- روزآمد نمودن اطلاعات مربوط به جویندگان کار ثبت نام شده در مراکز کاریابی (وزارت کار و امور اجتماعی)
- پیش‌بینی مشوقهای بیمه‌ای و مالیاتی به منظور تشویق کارفرمایان در به کارگیری نیروی کار جدید (وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت رفاه و تامین اجتماعی)
- ادامه سیاست پیش‌بینی اعتبارات اشتغال زائی در بودجه‌های سنواتی در قالب برنامه کمکهای فنی و اعتباری و وجوه اداره شده (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

- تامین بخشی از اعتبارات مورد نیاز جستجوی شغل در مراکز کاربایی و توانمندسازی در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای از محل بودجه عمومی دولت (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- فراهم نمودن زمینه‌های توسعه اشتغال زنان در امر تولیدات خانگی (وزارت کشور، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت کار و امور اجتماعی)
- حمایت از سازمان‌های غیردولتی فعال در توسعه فرصت‌های شغلی و کارآفرینی (وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- پرداخت کمک هزینه مهاجرت بیکاران جوپای کاری که حاضر به قبول شغل در استان‌های با نرخ بیکاری پائین می‌باشند از محل مازاد درآمدهای استانی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- تهیه لایحه نظام جامع حمایت مؤثر و کارآمد از بیکاران و گسترش بیمه بیکاری (وزارت رفاه و تامین اجتماعی)

۴-۴- گسترش بازار سرمایه

۴-۴-۱- تدوین مقررات و ضوابط به منظور ایجاد بازار عادلانه، شفاف و کارآمد

الف) تدوین معیارها و ضوابط شکل‌گیری و فعالیت طیف گسترده‌ای از واسطه‌های مالی در بازار سرمایه ایران به منظور اعطای حق انتخاب به سرمایه‌گذاران تا پایان سال دوم برنامه با همکاری شورای بورس و نهادهای مالی زیرمجموعه همه وزارتخانه‌ها، و از جمله نهادهایی چون وقف و خیریه (شورای بورس و دستگاههای اجرایی ذی ربط)

ب) تنظیم و تکمیل سیستم نظارت بر بازار به منظور پیاده سازی اصول مربوط به منع دستکاری بازار، دادوستد دارندگان اطلاعات نهانی و فعالیت اشخاص خارجی در بورس اوراق بهادار با همکاری دستگاه قضایی کشور تا پایان سال دوم برنامه (شورای بورس، قوه قضاییه)

ج) تدوین اصول نظارت بر شرکتها و نظام تدبیر شرکتی در بورس اوراق بهادار به منظور فراهم کردن بستر قانونی لازم در چارچوب قانون جدید تجارت تا پایان سال اول برنامه (شورای بورس)

د) تدوین ضوابط و مقررات حاکم بر فعالیت شرکتهای سرمایه‌گذاری، صندوقهای سرمایه‌گذاری اعتباری و سایر موسسات سرمایه‌گذاری جمعی در بورس اوراق بهادار برای فراهم کردن چارچوب قانونی ایجاد و فعالیت شرکتهای مزبور، در چارچوب قانون جدید تجارت تا پایان سال دوم برنامه (شورای بورس)

ه) تدوین ضوابط و مقررات مربوط به انتشار و عرضه عمومی دست اول اوراق بهادار، پس از تصویب لایحه قانونی بازار اوراق بهادار (شورای بورس)

و) تدوین ضوابط مربوط به ادغام و تصاحب شرکتها در بازارهای مالی ایران، در چارچوب اصلاح قانون تجارت و لایحه قانونی بازار اوراق بهادار تا پایان سال اول برنامه (وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای بورس)

۴-۴-۲- توسعه و گسترش بازار سرمایه و فراهم نمودن امکان ایجاد نهادها و ابزارهای جدید

الف) بکارگیری ابزارهای مالی جدید کاربردپذیر در بازار سرمایه ایران به منظور گوناگون سازی ترکیب ریسک و بازده و ایجاد فرصتهای متنوع سرمایه‌گذاری با همکاری سایر نهادهای پولی و مالی از جمله بانکها، بیمه‌ها، صندوق بازنشستگی و تامین اجتماعی (وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای بورس)

ب) تشکیل کمیته‌ای برای فراهم آوردن امکان دادوستد ابزارهای بازار پول در بازار سرمایه با همکاری بانک مرکزی تا پایان سال دوم برنامه (وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای بورس)

ج) طراحی و استقرار ساختار الکترونیکی برای انتقال سفارشهای مشتریان و انجام دادوستد از راه دور در چارچوب گام نخست ایجاد بورس الکترونیکی اوراق بهادار در ایران، با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و بانک مرکزی، به ویژه در ارتباط با فراهم کردن زیرساختهای لازم فنی و استقرار نظام پرداخت الکترونیکی وجوه تا پایان سال سوم برنامه (شورای بورس، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، بانک مرکزی)

د) انجام مطالعات امکان سنجی طراحی و ایجاد بازارهای اوراق بهادار خارج از بورس، تا پایان برنامه با همکاری نهادهای علمی-دانشگاهی (شورای بورس، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

ه) تداوم راه‌اندازی تالارهای منطقه‌ای و استانی با همکاری دستگاههای ذی‌ربط از جمله وزارت کشور (استانداری‌ها) و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شورای بورس و دستگاههای اجرایی یاد شده)

و) تشکیل کمیته‌ای به منظور تدوین سند استراتژی توسعه بازار سرمایه در وزارت امور اقتصادی و دارایی تا پایان سال اول برنامه (شورای بورس، وزارت امور اقتصادی و دارایی)

ز) برقراری مبادلات، پذیرش متقابل اوراق بهادار، عضویت و مشارکت در نهادهای بین‌المللی مربوط و پذیرش استانداردها و رویه‌های حسابداری تصویب شده در کنوانسیونهای بین‌المللی برای بازار سرمایه (شورای بورس)

۴-۳- توسعه فرهنگ سهامداری و گسترش مالکیت عمومی

الف) فراهم کردن زمینه‌های لازم برای اجرای طرح « توسعه مالکیت شهروندان ایرانی » در راستای توسعه مالکیت ملی و تعمیق فرهنگ سهامداری و تقویت طبقه متوسط با همکاری کلیه دستگاههای اجرایی ذی‌ربط که دارای‌های قابل انتقال در اختیار دارند (وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای بورس، سایر دستگاههای اجرایی)

ب) توسعه فرهنگ سرمایه‌گذاری در بورس و آموزش اقشار مختلف جامعه با همکاری شورای بورس، شورای انقلاب فرهنگی، سازمان صدا و سیما و وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، و سایر دستگاههای ذی‌ربط (شورای بورس دستگاههای اجرایی یاد شده)

ج) همکاری شورای بورس با سازمان خصوصی سازی در امر واگذاری مالکیت شرکت‌های دولتی به عموم و فراهم آوردن زمینه‌های اجرایی لازم برای تسریع فرآیند واگذاری از طریق بورس در راستای گسترش مالکیت و تامین عدالت عمومی و اجتماعی

۴-۵- مدیریت انرژی

الف) CNG سوز کردن خودروهای سواری (شخصی و عمومی) و اتوبوس

ب) توسعه حمل و نقل با راه‌آهن (برون شهری و درون شهری)

ج) خرید و توسعه اتوبوس گازسوز درون شهری

د) زمان بندی در جهت تحقق سهم خودروهای گازسوز و دوگانه سوز برای تولید واردات

ه) تدوین و اجرای استاندارد مصرف سوخت خودروها

و) اجرای مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان

ز) تدوین و اجرای معیارهای مصرف انرژی و کاهش مستمر مصرف ویژه انرژی نهایی در سرمایش و گرمایش

ح) تدوین معیارهای طراحی و اجرای تاسیسات و تولید تجهیزات و مصالح مورد استفاده در بخش ساختمان

ط) توسعه استفاده از فناوری‌های نوین با کارآیی اقتصادی (واجد توجیه اقتصادی)

ی) تدوین و پیاده سازی معیارهای مصرف انرژی در محصولات انرژی بر از طریق برچسب انرژی

ک) تست معیارها، احداث، تجهیز در راه اندازی آزمایشگاهها

ل) گازسوز نمودن صنایع

م) کاهش مصرف ویژه در صنایع انرژی بر

ن) تولید برق در محل و بازیافت حرارت (CHP) صنعت

س) آموزش، آگاهسازی و تحقیقات کاربردی در زمینه تجهیزات و فرآیندهای انرژی بر

ع) تسهیل انتقال منابع مالی بین زیربخشهای انرژی به منظور حداکثر استفاده اقتصادی از منابع انرژی کشور

و افزایش راندمان حرارتی نیروگاهها و تنوع بخشی به سوخت نیروگاهها، جانمایی بهینه نیروگاهها و غیره

ف) استفاده موثر از انرژیهای نو در ساختمانها

ص) انجام ممیزی انرژی در فرآیند تولید

ق) در نظر گرفتن واحد مدیریت انرژی در صنایع پرمصرف

ر) ایجاد، تقویت و توسعه شرکتهای خدمات انرژی در بخش خصوصی

ش) تدوین، ارتقاء و اعمال استانداردهای سوخت توسط موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

۴-۶- مدیریت منابع آب

الف) افزایش بهره‌وری آب

- افزایش ارزش افزوده به ازای هر واحد مصرفی آب
- افزایش کارایی و کاهش تلفات در کلیه مراحل زنجیره استحصال تا مصرف
- همزمانی و هماهنگی در اجرای طرحهای ذخیره‌سازی و تأمین آب با طرحهای شبکه‌های آبیاری و زهکشی، آبرسانی به شهرها و صنایع و طرحهای مکمل آب
- اصلاح، تجهیز، نوسازی و یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزی با اولویت اراضی پایین دست سدهای ساخته شده و در دست ساخت
- بهبود مدیریت مصرف آب کشاورزی
- تحویل حجمی آب براساس سند ملی آب و توجه ویژه به الگوی زمانی بهینه مصرف (به ویژه در آبیاری) در بهره‌برداری از تاسیسات آبی و طرحهای تأمین آب
- امکان سنجی آبیاری تکمیلی برای کشت دیم
- تعیین و کاربرد الگوی مصرف بر اساس رعایت مصرف «مطلوب و ضرور» با توجه به شرایط جغرافیایی و آب و هوایی کشور

- بازچرخانی و استفاده از منابع آب غیرممتعارف (وضع مقررات لازم و فراهم نمودن زمینه‌های فنی و عملی استفاده مجدد از آب)
- ایجاد سامانه‌های نوین تأمین و توزیع آب شرب (نظیر سیستم‌های دوگانه و آب بسته‌بندی در مناطق فاقد آب با کیفیت بالا)
- افزایش سهم بخش صنعت از کل مصرف آب برای تأمین نیازهای توسعه صنعتی کشور
- اولویت بخشی به اعمال روشهای فراگیر مدیریت تقاضا و مصرف آب نسبت به مدیریت تأمین آب در تخصیص منابع مالی
- اعمال مدیریت توأمان عرضه و تقاضا و هماهنگی در مدیریت تأمین و مصرف آب
- مهار و کنترل منابع آب حوضه‌های مرزی و مشترک

ب) حفاظت و پایداری کمی و کیفی منابع آب

- تعادل بخشی آبخوان‌های با بیلان منفی و کیفیت نامناسب
- ایجاد تعادل بین تغذیه و برداشت از طریق تمهیدات غیرسازه‌ای و سازه‌ای
- انتخاب الگوی مناسب توسعه در مناطق با محدودیت آب نظیر توسعه صنعت محور، صنایع با نیازآبی کم، خدمات و کشت گلخانه‌ای واجد ارزش اقتصادی بالا
- افزایش منابع در دسترس برای ترمیم منابع آبی از طریق استفاده تلفیقی از آبهای سطحی و زیرزمینی، مهار آبهای خروجی از کشور با اولویت استفاده از منابع آبهای مشترک، تغذیه مصنوعی، پخش سیلاب، سدهای زیرزمینی و بکارگیری روشهای نوین استحصال آب
- اولویت در اجرای برنامه‌های آبخیزداری در سدهای موجود و در دست ساخت به منظور جلوگیری از فرسایش و رسوبگذاری و حفظ پوشش گیاهی و کاهش سیلاب
- کاهش آلاینده‌های شیمیایی در محیط‌های کشاورزی از طریق بکارگیری فناوریهای جدید از قبیل عملیات به‌زراعی و بیولوژیکی
- الزام مجتمعات کشت و صنعت به کاهش آلاینده‌ها در پساب‌های کشاورزی
- گسترش پوشش شبکه فاضلاب شهری و روستائی و متناسب نمودن ایجاد تأسیسات تصفیه فاضلاب جهت استفاده از پساب تصفیه شده
- تخصیص پساب تصفیه شده به سرمایه‌گذار تصفیه‌کننده فاضلاب (با در نظر گرفتن حق خرید توسط دولت به قیمت کارشناسی در دشتهای ممنوعه)
- افزایش ضریب ایمنی منابع آب و تأسیسات در دست بهره‌برداری تأمین آب شرب با اولویت حریم چاه‌های آب شرب منابع آب سطحی برای مصون‌سازی تأسیسات از خطر ورود آلودگی سریع
- تعیین بستر و حریم، آزادسازی و حفاظت رودخانه‌ها و سواحل و مسیل‌های کشور

ج) اصلاح ساختار اقتصاد آب

- تعیین ارزش و هزینه کامل آب در هر یک از حوضه‌های آبریز
- قیمت‌گذاری آب به گونه‌ای که همگام با اصلاح ساختار اقتصادی کشور، متوسط قیمت به سمت هزینه نهایی بلند مدت میل نماید.
- ایجاد نظام تخصیص برای مصارف الزامی (شامل: مصارف پایه شرب، صنعت، کشاورزی و پایه محیط‌زیست)
- تخصیص آب به سایر مصارف در هر یک از حوضه‌های آبریز فرعی در قالب سازوکارهای اقتصادی (بازار رقابتی)
- جابجایی تخصیص آب‌های با کیفیت بالا برای شرب و رفع کمبودها از طریق جایگزینی آب سایر مصارف با پساب‌های تصفیه شده
- تشکیل بازار آب در جهت تقویت ارزش اقتصادی، تخصیص بهینه و تثبیت حقوق آب
- تنوع بخشی در ضوابط و روشهای جلب سرمایه‌های بخش خصوصی و مشارکت بهره‌برداران آب در تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری از طرحهای عمرانی آب و کشاورزی

د) گسترش آگاهی عمومی و توسعه فناوری و تحقیقات

- گسترش آگاهی عمومی و توسعه فناوری و تحقیقات با ویژگیهای: کاربردی، بوم سازگار، اقتصادی و مبتنی بر نیازهای فعلی و آتی
- ظرفیت‌سازی و تربیت نیروی انسانی (و به‌هنگام‌سازی دانش و ارتقای مهارت آنان)
- دستیابی به روشها و فناوری نوین جهانی (انتقال فناوری و دانش فنی به کشور) و همگام‌سازی با روند سریع پیشرفت‌های جهانی
- انجام تحقیقات کاربردی در زمینه‌های مرتبط

۷-۴- سیاستها و اقدامات اجرایی بخشی

الف) بخش کشاورزی و منابع طبیعی

• برنامه زراعت و باغبانی

- ارتقای ضریب خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی
- افزایش تولید علوفه در جهت تأمین ۲۹ گرم پروتئین حیوانی سرانه
- اصلاح ساختار و ایجاد نظام مناسب و کارآ در امر تهیه و تدارک به موقع نهاده‌ها و خدمات تولید با رویکرد بخش خصوصی
- توسعه پوشش بیمه‌ای، هدفمند نمودن یارانه‌ها و تنظیم و توسعه بازار محصولات زراعی و باغی
- استقرار نظام آمار و اطلاع‌رسانی مناسب تولیدکنندگان و بهره‌برداران محصولات زراعی و باغی
- تقویت و توسعه بورس کالایی محصولات زراعی

- تقویت زیرساختها در جهت ایجاد امنیت، حفظ و ثبات درآمدی مولدین زراعی و باغی
- تدوین و اجرای الگوی کشت بهینه برای مناطق مختلف کشور
- افزایش بهره‌وری عوامل و نهاده‌های تولید
- کاهش ضایعات محصولات زراعی و باغی در مراحل مختلف تولید
- توسعه برنامه‌های پژوهشی و تحقیقات کاربردی، آموزشی و ترویجی
- بازسازی و اصلاح باغات سنتی، غیرتجاری و کم‌بازده
- توسعه موزون زیرساختها (نظیر پایانه‌ها، ناوگان مجهز و مطمئن برای حمل و نقل هوایی زمینی و دریایی) برای توسعه محصولات صادراتی
- بهره‌گیری از قابلیت‌ها و ظرفیتهای تولید باغبانی برای افزایش ضریب امنیت غذایی
- تقویت اقتصاد تولید و افزایش قدرت رقابت اقتصادی محصولات باغبانی کشور در بازارهای جهانی
- بهره‌گیری از ظرفیتهای اشتغال‌زایی زیربخش باغبانی
- اجرای استانداردهای ملی برای کلیه سموم و همچنین استانداردهای کنترل کیفی برای فناوری سموم
- تدوین و اجرای استانداردهای ملی باقیمانده سموم در محصولات زراعی و باغی
- توسعه و گسترش روشهای غیرشیمیایی کنترل آفات با محوریت مبارزه بیولوژیک
- توسعه و گسترش دامنه فعالیت بخش غیردولتی در اجرای برنامه‌های حفظ نباتات
- افزایش بهره‌وری در کنترل عوامل خسارتزا و کاربرد سموم
- ساماندهی مطلوب قرنطینه‌های گیاهی کشور

• برنامه دام، طیور و آبزیان

- افزایش کیفیت و استاندارد محصولات دامی و توسعه صادرات
- افزایش تولید محصولات دامی در جهت تامین پروتئین دامی (سرانه ۲۹ گرم در روز)
- افزایش بهره‌وری در فرآیند تولید محصولات دامی و آبزیان
- کاهش ضایعات در فرآیند تولید و فرآوری محصولات دامی و آبزیان
- ساماندهی نظام بهره‌برداری و تولید دام
- تقویت و توسعه صنایع تبدیلی و خدمات مرتبط با تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی و دامی
- تقویت و توسعه مشارکت تشکلهای غیردولتی در فعالیتهای زیربخش امور دام و آبزیان
- هدفمند نمودن حمایتها و ارتقای فرهنگ مصرف فرآورده‌ها و پروتئین حیوانی
- حفظ، بهبود و اصلاح ژنتیکی دامی
- حفاظت و بازسازی ذخایر در آبهای داخلی و ساحلی
- توسعه صید از آبهای دور و تقویت ناوگان صیادی

- توسعه پژوهشهای کاربردی و فناوری نوین
- کاهش هر چه بیشتر تلفات دام، آزیان و افت تولیدات
- گسترش اعمال استانداردها، دستورالعملها و مقررات ملی و بین‌المللی دامپزشکی
- تقویت توان پایش، مراقبت و نظارت و تجهیز شبکه قرنطینه‌ای دامی و اعمال ضوابط قرنطینه‌ای
- توسعه سیستم‌های اطلاع‌رسانی، ممیزی و طبقه‌بندی بهداشتی و فنی واحدهای تولیدی و تعیین هویت دام
- ارتقای نقش حاکمیتی، کاهش تصدی‌گیری و تمرکززدایی و اتخاذ تدابیر حمایتی برای افزایش زمینه مشارکت دامپزشکی غیردولتی
- شناسایی منابع آلوده و اپیدمیولوژیکی بیماریهای دام و مشترک بین انسان و حیوان و تاثیرات اقتصادی ناشی از بیماریها
- ارتقای کیفی و بهداشتی فرآورده‌های خام دامی و شیلاتی و تطبیق آنها با استانداردهای ملی و بین‌المللی
- ترویج و توسعه استانداردهای ملی و بین‌المللی بهداشت دام در صنایع کشتارگاهی، بسته‌بندی، نگهداری، تبدیلی
- تقویت و حمایت در جهت توسعه خدمات بیمه‌ای بهداشت و درمان دام

• برنامه ترویج کشاورزی

- ارتقای دانش، بینش و مهارت تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی
- توسعه منابع انسانی و توانمندسازی فردی و سازمانی بهره‌برداران
- آموزش مهارتی کارجویان و شاغلان بخش کشاورزی
- دستیابی به نظام‌های بهره‌برداری مناسب و پایدار
- ارتقای بهره‌وری در منابع و عوامل تولید بخش کشاورزی
- اصلاحات ساختاری و سازمانی در نظام ترویج با رویکرد بخش خصوصی و محصولی

• برنامه جنگل و مرتع

- حفظ، توسعه و بهره‌برداری در حد تعادل اکولوژیک و ظرفیت قابل تحمل مراتع (ظرفیت، وضعیت و گرایش مراتع)
- ملحوظ داشتن اصول آمایش سرزمین و توان طبیعی در تعیین کاربری عرصه‌های منابع طبیعی و ساماندهی کاربری‌های ناسازگار
- توسعه و حمایت از سرمایه‌گذاری در تحقق اهداف حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری منابع طبیعی کشور
- تعادل دام و مرتع، خروج و سامان‌دهی دام و دامداران خارج شده از جنگلها و تجمیع خانوارهای

پراکنده جنگل‌نشین

- جنگل‌کاری و توسعه فضای سبز و زراعت چوب
- پوشش کامل حفاظتی در جنگلهای کشور
- پوشش کامل سوخت‌رسانی به عشایر، جنگل‌نشینان و روستاییان
- ارتقای دانش فنی و استفاده از دانش بومی و مشارکت جوامع در تحقق اهداف زیربخش
- تعیین تکلیف نهایی منابع ملی و تثبیت مالکیت دولت بر عرصه‌های ملی و دولتی
- افزایش سطوح مدیریت جنگلها و مراتع
- بهره‌برداری از جنگل صرفاً براساس توان اکولوژیک و ضروریات حفظ جنگل
- ساماندهی و ارتقای وضعیت آمار و اطلاعات پایه از وضعیت منابع طبیعی کشور
- اصلاح، توسعه و تقویت ساختار تشکیلاتی و اصلاح و بهبود هرم نیروی انسانی
- پیوند منافع حاصل از بهره‌برداری و اجرای طرحهای عمرانی منابع طبیعی با منافع و معیشت جوامع محلی و بهره‌برداران عرفی
- توسعه پوشش مدیریت علمی و پایدار بر کلیه عرصه‌های منابع طبیعی فاقد طرحهای مدیریت

• برنامه آبخیزداری

- مدیریت جامع بر عرصه‌های منابع طبیعی در قالب برنامه‌ریزی برای حوزه‌های آبخیز با تاکید بر تدوین نظامهای بهره‌برداری مناسب
- ملحوظ داشتن اصول آمایش سرزمین و توان طبیعی در تعیین کاربری عرصه‌های منابع طبیعی و ساماندهی کاربری‌های ناسازگار
- تقویت و توسعه عملیات آبخیزداری در حوزه‌های بالادست سدهای ساخته شده و در دست ساختمان
- پیوند منافع حاصل از بهره‌برداری و اجرای طرحهای آبخیزداری با منافع و معیشت جوامع محلی و بهره‌برداران عرفی
- اجرای عملیات پخش سیلاب در حوزه‌های شهری، روستایی و سایر اراضی کشاورزی و منابع طبیعی و تغذیه آبخوانها
- اجرای عملیات آبخیزداری با اولویت در مناطق بحرانی فرسایش و رسوب

• برنامه ساماندهی اراضی کشاورزی

- افزایش راندمان آبیاری در اراضی آبی
- ارتقای بهره‌وری آب و زمین در بخش کشاورزی
- بهبود مدیریت مصرف آب و زمین در بخش کشاورزی
- انجام عملیات شناسایی و تثبیت مالکیت در عرصه‌های دولتی و اشخاص

- استعدادیابی و واگذاری اراضی برای توسعه فعالیتهای زراعی و باغی
- جلوگیری از تغییر کاربری اراضی و حفاظت از کاربریهای موجود اراضی زراعی و باغی

• برنامه بیابانزدایی

- توسعه و حمایت از سرمایه‌گذاری در تحقق اهداف حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری منابع طبیعی کشور
- مقابله با بیابانزایی و تخریب منابع طبیعی
- اجرای عملیات کنترل کانونهای بحرانی بیابان‌زا

• برنامه پژوهش‌های کاربردی

- توسعه و بهبود کیفیت تحقیقات در جهت ارتقای ضریب امنیت غذایی با اولویت محصولات دامی و آبزیان
- بسط و گسترش تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای در زمینه‌های آب و خاک، اصلاح بذر و نهال، اصلاح نژاد، پرورش دام و آبزیان، جنگل و مرتع و آبخیزداری، آفات و بیماریهای گیاهی و راههای مبارزه با آن
- توسعه تحقیقات کاربردی در راستای ارتقای بهره‌وری عوامل و منابع تولید
- توسعه تحقیقات کاربردی در راستای ارتقای کیفیت محصولات
- توسعه تحقیقات بیوتکنولوژی، نانوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک
- توسعه برنامه‌های تحقیقاتی مرتبط با ذخایر توارث ژنتیکی، تنوع زیستی گیاهی و ژرم پلاسما گیاهان زراعی، باغی، زینتی، دارویی، مرتعی، جنگلی، دام و آبزیان و میکروارگانیسم‌ها، حشرات مفید و زیان‌آور
- توسعه تحقیقات باغی برای ایجاد مقاومت در مقابل تنش‌های محیطی با اولویت به سرمازدگی
- ارائه دانش فنی نتایج حاصل از تحقیقات به بخش خصوصی و متقاضیان اطلاعات علمی - فنی

• برنامه سیاستگذاری، مدیریت و نظارت بر فعالیت‌ها

- استقرار رویکرد تقاضا محوری در نیازسنجی آموزشی و اثربخشی در ارزشیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی
- توسعه برنامه‌های آموزشی متناسب با طرح‌های محوری و پروژه‌های واحدهای سازمانی وزارت جهاد کشاورزی در برنامه چهارم توسعه کشور
- توسعه مشاغل کشاورزی با طراحی و تدوین استانداردهای لازم و اجرای دوره‌های آموزشی بهره‌برداران کشاورزی
- توسعه برنامه آموزشهای شغلی پودمانی کارکنان و مدیران وزارت جهاد کشاورزی در زیربخشهای تخصصی
- حمایت از توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای متوسطه و آموزش عالی بویژه علمی کاربردی
- کاهش تصدی‌گیری و توسعه تولی‌گری در برنامه‌ریزی، طراحی و اجرای برنامه‌ها
- تعامل و همکاری با مجامع و نهادهای ملی و بین‌المللی علمی و تخصصی
- ساماندهی ساختمانهای اداری در جهت کاهش هزینه‌ها
- اصلاح و برقراری تشکیلات متناسب با اهداف برنامه‌های چهارم
- بهره‌گیری مناسب از ظرفیتهای آموزشی موجود با بازسازی، بهسازی و نگهداری کمی و کیفی امکانات، تجهیزات و نیروی انسانی مراکز آموزشی و واگذاری امکانات مازاد
- استقرار نظام جامع پیشنهادات و مدیریت مشارکتی در وزارت جهاد کشاورزی و دستگاه‌های

تابعه

- توسعه نظام تکریم ارباب رجوع

• برنامه کمک‌های فنی و اعتباری

- کمک به طرح‌های زیربنایی بخش خصوصی و بهره‌برداران در جهت افزایش ضریب امنیت غذایی
- کمک به طرح‌های افزایش راندمان آبیاری و تجهیز و نوسازی اراضی آبی
- کمک به طرح‌های اصلاح باغات موجود در جهت توسعه صادرات
- کمک به طرح‌های توسعه فعالیت‌های آموزشی و ترویجی خصوصی
- کمک به صندوق‌های غیردولتی منطقه‌ای و محصولی
- کمک به ایجاد پایانه‌های صادراتی و ارتقای کیفیت محصولات صادراتی کشاورزی
- کمک به ایجاد صندوق تثبیت درآمد کشاورزان و تولیدکنندگان
- کمک به افزایش محصولات زراعی و دامی در جهت ارتقای ضریب امنیت غذایی

ب) بخش آب

• ایجاد زمینه‌های لازم جهت مدیریت جامع و توانمند عرضه و تقاضای آب

- ایجاد ساختار مناسب جهت اعمال مدیریت جامع‌نگر و به هم پیوسته در حوضه‌های آبریز
- تقویت مبانی مدیریت بخش آب براساس مشارکت هر چه سریعتر ذی‌نفعان در حوضه‌های آبریز
- اعمال مهندسی ارزش از زنجیره تامین تا مصرف
- ایجاد نظام‌های توزیع آب، متناسب با شرایط اقلیمی و نوع مصرف
- اعمال ساز و کارهای تشویقی در استفاده از فناوری‌های مصرف پایین آب
- اعمال محدودیت‌ها، سهمیه‌بندی‌ها و ممنوعیت در شرایط کمبود آب
- تدوین لایحه جامع آب کشور
- تهیه و اجرای برنامه‌های جامع آب در حوضه‌های آبریز سی‌گانه کشور

• افزایش بهره‌وری در تاسیسات آب و مصارف آب

- تخصیص آب به محصولاتی با نیاز آبی کمتر و بازدهی اقتصادی بیشتر
- هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی به منظور تطبیق الگوی کشت مناسب در مناطق مختلف با امکانات و ظرفیت‌های آبی موجود
- بهره‌گیری از فناوری نوین در راستای بازچرخانی پساب‌ها در چرخه مصارف
- کاهش تلفات آب و توسعه روش‌های آبیاری نوین و کم مصرف
- برقراری استانداردهای لازم به منظور ارتقای بهره‌وری عوامل و منابع تولید و کاهش تلفات
- همزمانی و هماهنگی در اجرای طرح‌های ذخیره‌سازی و تامین آب با شبکه‌های آبیاری و

زهکشی و برنامه‌های آبخیزداری حوضه بالادست و ایجاد نظام بهره‌برداری بهینه و نگهداری شبکه‌های پایین‌دست

- واگذاری فعالیت‌های عمومی، خدماتی، نگهداری و بهره‌برداری تاسیسات به بخش خصوصی و تعاونی
- استفاده از ابزارهای اقتصادی و انگیزشی جهت صرفه‌جویی منطقی و بهره‌وری بیشتر آب
- افزایش راندمان در کلیه مراحل تامین، انتقال، توزیع و تحویل آب

• **توسعه بهره‌برداری هماهنگ از منابع آب در راستای تحقق توسعه پایدار**

- توسعه بهره‌برداری از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی در چارچوب ظرفیت قابل تحمل محیط‌های آبی همراه با تحویل حجمی آب
- بهره‌برداری تلفیقی از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی براساس ظرفیتهای موجود و انواع مصارف در راستای احیای آبخوانها با بیلان منفی و اصلاح نسبت به مصارف آبهای سطحی و زیرزمینی
- بهره‌برداری از آبهای غیرمتعارف (آبهای فسیلی، شور و لب شور، جمع‌آوری باران) جهت مصارف ویژه
- بهره‌برداری از پساب‌های تصفیه شده در چرخه مصارف آب
- ایجاد نظام مدیریت جامع منابع آب کشور براساس اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوزه‌های آبریز کشور و اجرای آن در حوزه کرخه

• **تعیین ارزش آب با در نظر گرفتن ملاحظات زیست محیطی، برابری و تساوی در فرصت استفاده**

از آب و خدمات وابسته به آن

- ارزش‌گذاری آب در مصارف مختلف در نظام‌های مختلف بهره‌برداری با توجه به ملاحظات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی
- تخصیص آب براساس ارزش‌گذاری مصرف و هزینه‌های کامل تامین آب

• **مدیریت نظام بازار و نظارت اقتصادی**

- بهبود مدیریت هزینه استحصال و درآمد حاصل از فروش آب در طرح‌های منابع آب
- تقویت جایگاه تحلیل مالی و اقتصادی در ارزیابی طرح‌های منابع آب
- تقویت بازارهای محلی، منطقه‌ای و ملی آب
- تشویق مبادله آب و تثبیت حقوق آب از دیدگاه مدیریت حوضه‌ای آب

• **اقدامات سازه‌ای جهت حفاظت و تعادل بخش کمی و کیفی منابع و مصارف آب در حوضه‌های**

آبریز و جبران افت سطح آبخوان‌های زیرزمینی و استقرار مدیریت ریسک

- تجهیز چاه‌های بهره‌برداری کشور به کنتورهای هوشمند به منظور کنترل دقیق میزان

- بهره‌برداری از آبهای زیرزمینی و تحویل حجمی آب
- تقویت آبخوانهای زیرزمینی با بیلان منفی از طریق اجرای پروژه‌های تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در مناطق مستعد
- نوسازی و ایمن‌سازی تجهیزات و تاسیسات آبی
- تقویت عملیات حفاظت و مهندسی رودخانه و تعیین حریم و بستر رودخانه‌ها و سواحل مرزی و داخلی
- توسعه و تجهیز سامانه سنجش کمی و کیفی منابع و مصارف آب به منظور رفتارسنجی آنها، پیش‌بینی و پایش سیل و خشکسالی
- اجرای طرح‌های آبخیزداری در راستای جلوگیری از فرسایش و تخریب خاک و رسوب‌گذاری بعدی در مخازن، آبراهها، سواحل و رودخانه‌ها و تنظیم رژیم رواناب‌ها
- ایجاد تاسیسات لازم جهت تصفیه، فاضلاب‌ها و پساب‌ها و استفاده مجدد از آنها
- احداث تاسیسات آبرسانی شهری و روستایی
- احداث سدهای زیرزمینی جهت کنترل کمی و کیفی آبهای زیرزمینی و جلوگیری از تداخل آبهای شور و شیرین مناطق ساحلی، کویری و کفه‌ها
- اتخاذ تدابیر و اقدامات غیرسازه‌ای جهت حفاظت و تعادل بخشی کمی و کیفی منابع و مصارف آب و جبران افت سطح آبخوانهای زیرزمینی و استقرار مدیریت ریسک
- تعیین میزان بهره‌برداری بهینه از منابع آب محدوده‌های مطالعاتی کشور براساس اسناد ملی آب (سند مصارف بهینه آب کشاورزی) و لحاظ نمودن سهم محیط زیست در چارچوب بازتولید و میزان تجدیدشوندگی آنها به ویژه در منابع آب زیرزمینی
- تجدیدنظر در تخصیص‌های قبلی و جایگزین نمودن بخشی از تخصیص‌های داده شده به کشاورزی از آب زیرزمینی از طریق پساب‌های تصفیه شده و سایر منابع آب سطحی
- تدوین استانداردهای لازم جهت حفاظت و پایداری منابع آب و اتخاذ تدابیر قانونی و مقررات و نظام پرداخت تسهیلات و جریمه به منظور جلوگیری از تخلیه آلاینده‌ها به منابع آب
- صدور پروانه بهره‌برداری براساس اسناد ملی آب
- استقرار نظام تخصیص مبتنی بر حسابداری منابع و مصارف آب

• **تقویت مشارکت مردمی در کلیه مراحل تصمیم‌سازی، مدیریت بهره‌برداری و نگهداری آب**

- اعطای تسهیلات لازم به بهره‌برداران آب در راستای جلب منابع مالی بیشتر از بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری و تسریع در اجرای طرح‌های تامین آب
- تقویت مشارکت مردمی از طریق حمایت‌های قانونی و تشویقی و تسهیل در انتقال مدیریت و امور تصدی‌گری به تشکلهای بهره‌برداری
- واگذاری بهره‌برداری و نگهداری شبکه‌های توزیع به تشکلهای آب‌بران

- ایجاد زمینه‌های لازم جهت جلب سرمایه‌گذاری خارجی در بخش آب
- به کارگیری روشهای مناسب جلب سرمایه‌های بخش خصوصی برای اجرای طرحهای منابع آب

• **احداث سازه و تاسیسات آبی لازم جهت توسعه و بهره‌برداری از منابع آب**

- اصلاح، مرمت، نوسازی و بازسازی و علاج‌بخشی سدها، شبکه‌های آبیاری و زهکشی و سایر تاسیسات آبی
- کنترل بهره‌برداری از آبهای سطحی با اولویت ویژه در مهار آب خروجی کشور و منابع آبهای مشترک از طریق ساخت سدهای مخزنی، سازه‌های آبی کوچک، تاسیسات انتقال آب و اجرای طرحهای مکمل تامین آب
- انجام عملیات ساختمانی جهت افزایش ظرفیت‌های موجود و توسعه شبکه‌های اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی
- احداث تاسیسات تصفیه و شبکه‌های جمع‌آوری فاضلاب شهری و روستایی و فاضلاب‌های صنعتی
- امکان‌سنجی و انتقال بین حوضه‌ای براساس رعایت اصول توسعه پایدار، جنبه زیست محیطی، حقوق ذی‌نفعان، توجیه‌پذیری اقتصادی، اجتماعی و امنیتی

• **اتخاذ تدابیر غیرسازه‌ای در جهت توسعه منابع آب**

- ایجاد نظام اولویت‌بندی طرحهای توسعه منابع آب براساس اصول علمی، فنی، اقتصادی و زیست محیطی بر مبنای ارزش اقتصادی آب
- جلوگیری از توسعه برداشت از آبهای زیرزمینی برای کلیه مصارف در دشتهای ممنوعه و بحرانی
- تدوین و اجرای برنامه جامع خشکسالی و سیل
- تعیین حریم حفاظت کیفی منابع آبهای سطحی و زیرزمینی

• **مبادله آب براساس منافع ملی کشور**

- امکان‌سنجی مبادله آب و صادرات آن به کشورهای همجوار با توجه به توجیحات فنی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی، سیاسی و زیست محیطی با رعایت حقوق ذی‌نفعان هر حوضه
- اجرای طرحهای واردات آب از کشورهای مجاور با توجه به توجیحات فنی، اقتصادی و اجتماعی

• **تدوین و استقرار نظام اطلاع‌رسانی در بخش آب**

- اطلاع‌رسانی عمومی در راستای فرهنگ‌سازی به منظور ترویج و رعایت اصول صرفه‌جویی و مصرف بهینه آب
- افزایش سطح آگاهی‌های عمومی به منظور ایجاد زمینه‌های مشترک مردمی در برنامه‌ریزی، اجرا و بهره‌برداری از طرحهای توسعه منابع آب

- ارتقای سطح آگاهی‌های کارکنان و مدیران در زمینه‌های تخصصی، مدیریتی و قوانین و مقررات و بهبود روشها
- تقویت ارتباط و هماهنگی با مراکز و موسسات آموزش عمومی در راستای ترویج مصرف بهینه و حفاظت منابع آب از طریق متون درسی
- تدوین نظام جامع اطلاعاتی عرضه و تقاضای آب
- تدوین و استقرار نظام پژوهشی پویا در بخش آب
- تولید و تعمیق دانش و فناوری با استفاده از پژوهشهای مبتنی بر نیازهای فعلی و آتی بخش آب
- دستیابی به روش فناوری نوین جهانی در بخش آب و همگام‌سازی پژوهش با روند سریع پیشرفتهای جهانی
- ظرفیت‌سازی پژوهشی در صنعت آب و تربیت نیروی انسانی
- ارتقای ارتباط و هماهنگی با مراکز و موسسات دانشگاهی و تحقیقات ملی و بین‌المللی در راستای انتقال فناوری به صنعت آب
- ارتقای توانایی‌ها و دانش علمی و فنی جهت دستیابی به روشهای نوین تولید و استحصال آب شیرین

• افزایش بهره‌وری در نیروی انسانی و مدیریت مالی

- انتقال فن‌آوری و دانش فنی در عرصه‌های مورد نیاز کشور
- ظرفیت‌سازی بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و امکانات موجود نیروی انسانی و توزیع آن در سطوح جغرافیایی
- برقراری نظام ارزشیابی مستمر و رتبه‌بندی و تشخیص صلاحیت نیروی انسانی در راستای شایسته‌سالاری
- اعمال نظام تشویق و تنبیه به منظور افزایش کارایی نیروی انسانی

ج) بخش صنعت

- افزایش مستمر سهم صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولید صنعتی کشور
- تقویت توان فنی و مهندسی کشور در زمینه‌های معطوف به مزیت‌های رقابتی
- درونزا نمودن توسعه صنایع مبتنی بر مزیت‌های رقابتی طبیعی (مبتنی بر منابع - RB)
- ایجاد انعطاف، پویایی و قدرت مواجهه با پیچیدگی‌های محیط در سیاست‌های صنعتی و بازرگانی کشور
- افزایش سهم صادرات دارای محتوای فناوری بیشتر در ترکیب آن
- سازماندهی فعالیتهای صنعتی و حمایت از توسعه صنایع کوچک و متوسط و ایجاد پیوند مناسب بین بنگاههای کوچک، متوسط و بزرگ، توسعه خوشه‌های صنعتی و تقویت زنجیره‌های ارزش
- ایجاد فرآیند تقویت و توسعه کارآفرینی شامل مراکز رشد، انکوباتورها

- آموزش و ارتقای مهارت نیروی کار متناسب با فناوری‌ها و ملاکهای نوین
- تسهیل شکل‌گیری شرکتهای بزرگ در مقیاس بین‌المللی خصوصی در زمینه صنایع نوین و نیز صنایع مبتنی بر مزیت‌های رقابتی
- تجهیز منابع جدید خارجی در بخش از طریق جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و سرمایه‌گذاری مشترک
- کاهش مستمر تصدی‌گری صنعتی از سوی شرکتهای دولتی و تقویت وظایف حاکمیتی
- انطباق نظام‌های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین‌المللی، توسعه و ارتقای سطح استانداردهای ملی و مشارکت فعال در تدوین استانداردهای بین‌المللی توسط موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
- اتخاذ استراتژی تولید برای صادرات برای دستیابی به بازارهای پایدار بلندمدت به جای پاسخگویی به نیازهای کوتاه مدت و توسعه پایگاههای اطلاع‌رسانی تجاری و صنعتی
- تقویت تشکلهای حرفه‌ای و تخصصی غیردولتی بخش و مشارکت آنها در فرآیند تصمیم‌سازی برای سیاستگذاری صنعتی و تجاری
- ارتقای بهره‌وری عوامل مهم تولید (کار، سرمایه و انرژی) در بخش از طریق دنبال نمودن استقرار چرخه بهره‌وری در بنگاهها، آموزش و ترویج و پیگیری اجرای قانون تنظیم مقررات و تسهیل نوسازی صنایع کشور مصوب ۱۳۸۲
- ایجاد مناطق ویژه صنایع مبتنی بر فناوریهای برتر در جوار قطبهای علمی، صنعتی کشور و ایجاد شهرکهای فناوری در مکانهای مناسب
- ایجاد مناطق ویژه صنایع انرژی بر در سواحل جنوبی کشور در جهت توسعه صنایع فلزات اساسی، پتروشیمی و کانی غیرفلزی صادرات‌گرا با اتکاء به مزیت‌های ناشی از اجرای طرحهای توسعه صنعت گاز کشور
- اصلاح محیط حقوقی توسعه بخش (اصلاح قوانین و وضع قوانین جدید مورد نیاز)
- افزایش تولیدات مبتنی بر مزیت نسبی مانند پتروشیمی، فلزات اساسی و خدمات مهندسی پشتیبان آنها، صنایع انرژی بر و صنایع پایین دستی آنها توأم با حفظ و تقویت مزیت رقابتی مبتنی بر توسعه فناوری در این صنایع
- ایجاد نظام یکپارچه سیاستگذاری و تصمیم‌گیری صنعتی-تجاری کشور از طریق تشکیل « شورای سیاستهای صنعتی - تجاری » به عنوان عالی‌ترین مرجع نظام سیاستگذاری صنعتی-تجاری و نگرش یکپارچه به صنعت و تجارت به منظور ادغام و تنظیم سیاستهای افقی و عمودی بخش و انجام هماهنگیهای بین وزارتخانه‌ها، قوای سه‌گانه و بین بخشی در بستر سیاستهای جامع اقتصادی با بهره‌گیری از توان و مشارکت تشکلهای تخصصی بخش غیردولتی به گونه‌ای که کلیه حوزه‌های کسب و کار شامل صنایع ساخت و تولید، صنایع خدماتی، فناوریهای نوین، خدمات تجاری صنعتی و علمی را پوشش دهد.
- ایجاد زیربنای فیزیکی مورد نیاز توسعه بخش
- تعامل با نهادها و سازمانهای بین‌المللی و شناخت قواعد و مقررات حاکم در بازارهای جهانی

- افزایش قدرت تجزیه و تحلیل دولت برای بررسی پویایی صنعت و تشخیص مشکلات آن و استفاده از بهترین مدیران مستعد و توانمند موجود در ساختار تصمیم‌گیری مرکزی هدایت توسعه صنعتی
- جهت‌گیری سیاست‌های صنعتی در جهت تعامل جهانی، توسعه فناوری و رقابت‌پذیری
- طراحی و توسعه نهادها و بازارهای مالی شامل بانک‌های تجاری، بیمه و سایر خدمات مالی و نیز توسعه بازار سرمایه شامل بازارهای سرمایه خطرپذیر و پرداخت و تضمین وام به ویژه برای صنایع کوچک و متوسط (SMEs) (وزارت صنایع و معادن، وزارت بازرگانی)
- گسترش سیستم‌های نظارتی و تضمینی (Regulatory Systems) به عنوان نهادهای واسطه بین آزادی‌بنگاهها و اهداف صنایع از یک سو و منافع عمومی شهروندان از سوی دیگر (وزارت بازرگانی)
- تدوین قانون و سیاست رقابت ملی برای ایجاد محیط رقابتی برای فعالیت‌بنگاهها و محقق ساختن رقابت در سطح ملی و ایجاد نهاد حافظ رقابت در جهت حفاظت از قانون و سیاست رقابت ملی
- اصلاح قانون مالیات‌ها در جهت لحاظ نمودن سیاست‌های عمودی معطوف به تشویق و ترویج نوآوری تحقیق و توسعه و فعالیتهای توسعه فناوری
- اصلاح قانون کار در جهت کاهش نقش مداخله‌گرانه دولت در روابط کار
- اصلاح نظام تامین اجتماعی در جهت تفکیک وظایف بیمه‌ای و حمایتی و کاهش بار حق بیمه کارفرمایان و کارگران و نیز تعدیل اختیارات خاص سازمان تامین اجتماعی در برداشت از حساب بانکی افراد و تقاضای ممنوع‌الخروج کردن آنها و...
- فعال‌تر شدن دیپلماسی کشور در جهت رفع تحریم‌های موجود و تامین کانالهای ایمن و قابل اتکا دستیابی به فناوریهای پیشرفته (با توجه به تحریم‌ها) و نیز تسهیل دستیابی بازرگانان و صنعت کشور به بازارهای محصولات خارجی
- توسعه قوانین و مقررات در خصوص فعال نمودن پیمانکاران داخلی و ایجاد شرایط برابر و حتی دارای رجحان برای آنها در ازای پروژه‌های داخلی
- تمرکز خاص بر پیمانکاری عمومی (با متشکل نمودن شرکتهای معتبر بخش غیردولتی) در زمینه‌هایی که تا افق چشم‌انداز، بخش بزرگی از تقاضای داخلی آنها در بخش دولتی قرار می‌گیرد مانند صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، نیرو، راه به ویژه حمل و نقل ریلی (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
- آموزش کاربردی نیروی انسانی مورد نیاز، توسعه مدیریت فناوری و تربیت مدیران بخش غیردولتی، پشتیبانی از مطالعات و تحقیقات، کمک و حمایت از ایجاد مراکز رشد و شهرکهای فناوری و سرمایه‌گذاری در واحدهای خدماتی مورد نیاز در درون آنها و مشارکت در ایجاد صندوقهای سرمایه‌گذار خطرپذیر غیردولتی با مشارکت تشکلهای تخصصی در حوزه‌های نفوذ این گونه صنایع (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
- اعطای تسهیلات به صورت وجوه اداره شده برای توسعه پیمانکاری عمومی در صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، نیرو، راه، به ویژه حمل و نقل ریلی و صنایع نوین و شکل‌گیری شرکتهای بزرگ - اعم از ادغام واحدهای متوسط و ایجاد بنگاههای جدید - توسط بخش غیردولتی (سازمان گسترش و نوسازی صنایع

ایران)

- عدم افزایش سرمایه‌گذاریهای مشترک متنوعی که در برنامه سوم با بخش خصوصی آغاز شده است و اجرای طرحهای سرمایه‌گذاری مشترک دولتی-خصوصی صرفاً در مقیاس سرمایه‌گذاری بزرگ با تاکید بر مقیاس جهانی و منطقه‌ای و با ملاحظات توسعه منطقه‌ای بر اساس مزیت‌های رقابتی و صادرات‌گرایی (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
- ادامه سیاست توسعه صنعت خودرو مطابق برنامه استراتژیک مصوب مجمع عمومی سازمان و با تاکید بر ایجاد توان طراحی و مهندسی خودرو و توسعه بخش غیردولتی (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
- پرهیز از الگوی تملک سهام شرکت‌های دچار بحران و یا عارضه در زمینه نوسازی صنایع (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
- واگذاری سهام شرکتها و همچنین حفظ سهام مدیریتی واحدهای تولید فلزات اساسی موجود و ایجاد زمینه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری‌های جدید بخش غیردولتی در این صنایع (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
- عدم سرمایه‌گذاری در صنایع پایین دستی فلزات اساسی (پس از ذوب) و صنایع کانی غیرفلزی و اختصاص این زمینه‌ها صرفاً به فعالیت بخش غیردولتی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
- توسعه ظرفیتهای تولیدی « دولتی » و « دولتی - خصوصی » مطابق برنامه پنج ساله شرکت ملی صنایع پتروشیمی (مصوب مجمع عمومی) با رعایت « قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات » مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی (شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی)
- واگذاری سهام شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی در صنایع پایین دستی پتروشیمی به طور کامل به بخش غیردولتی و عدم سرمایه‌گذاری شرکت در این صنایع (شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی)
- واگذاری تا ۴۹ درصد از سهام شرکت ملی پتروشیمی از طریق بورس در اجرای بند "هـ" ماده (۷) و جزء ۳ بند "و" ماده (۲۰) قانون برنامه چهارم توسعه (شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی)
- سرعت بخشیدن به واگذاری سهام شرکتها، حفظ سهام مدیریتی واحدهای موجود و ایجاد زمینه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در صنایع تولیدکننده محصولات پایه پتروشیمی (شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی)
- ایجاد و توسعه پیمانکارهای عمومی در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی با هدف انتقال دانش فنی طراحی و ساخت حاصل از اجرای طرحهای پتروشیمی و توسعه قابلیت‌ها و استفاده حداکثر از توان فنی و مهندسی، مدیریت و ساخت بخش غیردولتی داخلی (شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی با همکاری سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
- توسعه صنایع پایین دستی پتروشیمی توسط بخش غیردولتی (شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی با همکاری سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)

- اختصاص همه ساله بخشی از منابع حاصل از واگذاری سهام حسب تشخیص مجمع عمومی به اعطای تسهیلات برای توسعه صنایع فلزات اساسی و صنایع پایین دستی آنها به بخش غیردولتی (شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی)
- تقویت مستمر سرمایه بانک تخصصی صنعت و معدن
- تهیه و تدوین لایحه افزایش سرمایه دولت در بانک صنعت و معدن از محل حساب ذخیره ارزی به جای استفاده از الگوی عاملیت
- تجهیز منابع مالی برای توسعه صنعتی کشور از طریق انتشار اوراق مشارکت (بانک تخصصی صنعت و معدن)
- ارتباط و هماهنگی نهادی با سازمانها و مراکز توسعه بخش صنعت در جهت تقویت سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و توسعه در زمینه‌های صنایع کوچک و متوسط شرکت شهرکهای صنعتی ایران، صنایع نوین (مرکز صنایع نوین)، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (بانک تخصصی صنعت و معدن)
- ادامه فعالیتهای ساخت و ساز با هدف ساماندهی استقرار جغرافیایی صنایع، سازماندهی فعالیتهای صنعتی، ایجاد صرفه‌های ناشی از تجمع و تمرکز صنایع در شهرکها مطابق قانون تاسیس و اساسنامه شرکت با تاکید بر خودگردانی این فعالیتهای در برنامه چهارم توسعه (شرکت مادر تخصصی شهرکهای صنعتی ایران)
- اصلاح اساسنامه شرکت به گونه‌ای که توسعه خوشه‌ها و شبکه‌ها و حمایت از ایجاد و توسعه صنایع کوچک و توسعه فناوری و رقابت پذیری آنها، توسعه کارآفرینی و ایجاد و توسعه شهرکهای فناوری را تسهیل نماید (شرکت مادر تخصصی شهرکهای صنعتی ایران)
- ادامه فعالیتهای در جهت ایجاد و توسعه صنایع کوچک بر اساس مجموعه "اهداف، سیاستهای کلی و راهکارهای ایجاد و توسعه صنایع کشور" مصوب آبان ماه ۱۳۸۲ شورای سیاستگذاری وزارت صنایع و معادن (شرکت مادر تخصصی شهرکهای صنعتی ایران)
- تهیه لایحه چگونگی استقرار واحدهای تحقیق و توسعه، خدمات اطلاع رسانی و مشاوره و چگونگی اداره و حمایتهای احتمالی از واحدهای استقرار یافته در شهرکهای فناوری (شرکت مادر تخصصی شهرکهای صنعتی ایران)
- توسعه وظایف شرکت مادر تخصصی صندوق توسعه و تحقیقات صنعت الکترونیک با کسب مجوز از مراجع ذی‌ربط و تجهیز منابع جدید و پرهیز از ورود بخش دولتی به حوزه‌های تصدی اینگونه صنایع و فراهم کردن زمینه‌های توسعه آنها که به دلیل حوزه نفوذ عمومی و ماهیت فرارشته‌ای کیفیت، بهره‌وری و نوآوری در تولید کالای نهایی، واسطه‌ای و سرمایه‌ای تحت تاثیر آنهاست و اثری مضاعف بر رشد شتابان صنعتی و اقتصادی کشور دارند با تلاش در استفاده از ابزارهای نوین بازار سرمایه و نیز حمایت از سرمایه‌گذاری خطرپذیر
- ادامه جریان مستمر افزایش سرمایه تدریجی و سالانه دولت در صندوق توسعه و تحقیقات صنعت الکترونیک در سالهای برنامه چهارم توسعه

- تقویت و توسعه فعالیتهای مرکز صنایع نوین در راستای فعالیتهای زیر:
 - شبکه سازی بین متخصصان کشور (صنعتی و دانشگاهی)
 - انجام مطالعات راهبردی و کاربردی در زمینه ابزارهای توسعه نوین در زمینههای مختلف
 - حمایت از پروژههای تحقیقاتی کاربردی در بنگاههای بخش غیردولتی و دانشگاهها
 - حمایت از ایجاد و توسعه بنگاههای صنایع نوین در بخش غیردولتی
 - ایجاد آزمایشگاه تخصصی در دانشگاهها بر اساس نیاز صنعت
 - گسترش سازوکارهای حمایت از سرمایه‌گذاری خطرپذیر و پوشش بخشی از خطرات توسط دولت
 - ایجاد گمرک تخصصی و پایانه‌های تامین ملزومات مورد نیاز و محصولات این صنایع
 - تشویق پژوهشگران و دانشگاہیان به سمت ایجاد شرکتهای خصوصی (ارائه تسهیلات ترجیحی، خدمات مشاوره و...)
 - گسترش و تحکیم حقوق مالکیت معنوی و حمایت از حق IP
 - ایجاد شهرکها و مناطق ویژه تخصصی صنایع نوین در محدوده شهری و قطبهای علمی و دانشگاهی و صنعتی به عنوان کانونهای هم‌افزایی فناوری و پویایی و رقابت پذیری بنگاهها
 - کمک به اعزام متخصصین بنگاههای صنایع نوین به همایشهای مهم بین‌المللی و بنگاهها و موسسات صاحب فناوری در جهان در راستای انتقال فناوری و یادگیری و شرکت بنگاههای صنایع نوین در نمایشگاههای مهم بین‌المللی
 - گسترش سازوکارهای حمایت از سرمایه‌گذاری خطرپذیر و پوشش بخشی از خطرات توسط دولت
 - ایجاد ارتباط نهادین بین مرکز صنایع نوین و صندوق حمایت از صنایع نوین در راستای ایجاد هم‌افزایی بین سیاستگذاری در ستاد و اجرای سیاستها در صف
 - کمک به شکل‌گیری ارتباط بین متخصصین ایرانی خارج از کشور با بنگاهها و مجموعه‌های طراحی در کشور به منظور دسترسی به فناوری و حضور در بازارهای جهانی
 - پیگیری و نظارت موثر بر رعایت "قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژهها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات" مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی در حوزه صنعت مخابرات برای استفاده موثر از تقاضای داخلی در توسعه فناوری الکترونیک مخابرات و فناوری اطلاعات
 - ایجاد و گسترش استانداردهای ملی با استفاده از توانمندیهای بنگاهها و مراکز پژوهشی در راستای توانمندی صنایع داخلی
- دستیابی به دانش فنی، خرید IP و کسب قدرت طراحی فرآیندها و خطوط تولید و اجرای آن در صنایع مبتنی بر مزیت‌های طبیعی بخصوص در واحدهای طراحی، مهندسی، مدیری و ساخت بخش غیردولتی (جذب فناوری) به عنوان هسته اصلی حفظ و رقابت‌پذیری

- نفوذ فناوریهای پیشرفته در صنایع مبتنی بر مزیت‌های طبیعی به خصوص فناوری اطلاعات در سیستم‌های اتوماسیون و کنترل فرآیند با استفاده از پتانسیل‌های داخلی بخش غیردولتی
- تلاش در جهت ایجاد اتحادیه‌های منطقه‌ای در تولید تجارت محصولات صنایع مبتنی بر مزیت‌های طبیعی
- پشتیبانی مالی و فنی از سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در صنایع پایین دستی پتروشیمی با اولویت مناطق حاشیه مجتمع‌های بزرگ پتروشیمی و طول خط لوله اتیلن غرب زاگرس از طریق تلفیق امکانات موضوع بند (ج) ماده (۸) قانون برنامه چهارم توسعه و وجوه اداره شده (شرکت ملی صنایع پتروشیمی با هماهنگی وزارت صنایع و معادن)
- حمایت از ایجاد صنایع تولید پلیمرهای مهندسی، کامپوزیتها و مواد پیشرفته پایه پتروشیمی توسط بخش خصوصی با سرمایه‌گذاری مشترک داخلی - خارجی
- تقویت ارتباط بین بنگاههای حوزه پایین دستی پتروشیمی با حوزه صنایع تولید کالاهای مصرفی (به خصوص نساجی) و مصرفی با دوام
- تقویت ارتباط بین بنگاههای حوزه صنایع تولید فلزات اساسی و صنایع پایین دستی آن با حوزه صنایع تولید کالاهای مصرفی بادوام
- ایجاد مجتمع‌های تولید و فرآوری فلزات اساسی در مناطق ساحلی خلیج فارس و با اتکاء بر منابع انرژی (گاز و نیروگاههای گازی) با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ایجاد سرمایه‌گذاریهای مشترک بخش غیردولتی و سرمایه‌گذاران خارجی
- حمایت از ایجاد و توسعه صنایع تولید فولادهای مخصوص و آلیاژی و بویژه فولادهای مخصوص مورد نیاز صنایع مصرفی با دوام و صنایع دریایی توسط بخش غیردولتی
- ایجاد مجتمع‌های تولید و فرآوری محصولات کانی غیرفلزی (سیمان، کاشی و سرامیک) در مناطق ساحلی خلیج فارس و با اتکا بر منابع انرژی (گاز و نیروگاههای گازی) با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ایجاد سرمایه‌گذاریهای مشترک بخش غیردولتی و سرمایه‌گذاران خارجی با اهداف ویژه صادرات
- حمایت از بازسازی و نوسازی صنایع سیمان و مصالح ساختمانی
- تقویت و توسعه فناوری صنایع غذایی و تبدیلی و تکمیلی کشاورزی از طریق تبعیت فعالیت تحقیق و توسعه در سوق دادن آنها به حضور در شهرکهای فناوری تخصصی و مشارکت در هم افزایی توسعه فناوری
- توسعه نفوذ دانش زیست فناوری در صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
- حمایت از ایجاد خوشه‌ها و زنجیره‌های صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی متشکل از صنایع بخش غیردولتی در مناطق مستعد
- تدوین و توسعه استانداردها و اعمال استانداردهای جهانی و به روز رسانی استانداردها
- حمایت از نوسازی صنایع تبدیل و تکمیلی موجود کشور بویژه صنایع قند و شکر
- تداوم طرح بازسازی و نوسازی صنعت نساجی با اولویت بخش غیردولتی
- گرایش به سوی سرمایه بری بیشتر و استفاده از ماشین‌آلات مدرن و تاکید بر تنوع محصول و طرح در واحدهای صادرات گرا به خصوص در صنعت پوشاک و کاهش ویژگی در صنعت نساجی در جهت تقویت

مزیت‌های رقابتی در مقایسه با رقبای منطقه‌ای

- جذب سرمایه‌گذاران خارجی حتی با هدف گیری بازار داخلی
- برقراری پیوند مناسب با صنایع پایین دستی پتروشیمی (تولید الیاف مصنوعی) در جهت تقویت مزیت‌های رقابتی معطوف به مواد اولیه
- برقرار نمودن شرایط اعطای تسهیلات بانکی به پیمانکاران و شرکتهای طراحی، مهندسی و ساخت تجهیزات و ماشین آلات در قبال برنده شدن در مناقصات داخلی و بین‌المللی
- منظور نمودن فاکتور انتقال فناوری در شرایط (امتیازات) برگزاری مناقصات اجرای پروژه‌های صنایع ساخت ماشین آلات بخش عمومی
- خصوصی سازی و حمایت از توسعه ظرفیتهای بخش خصوصی در صنایع ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات
- صدور ضمانت‌نامه دولتی به سیستم بانکی برای تسهیلات پرداختی به پروژه‌های صنعتی، نفت و گاز و پتروشیمی و نیرو بخش دولتی مشروط به انعقاد قرارداد با پیمانکاران و شرکتهای طراحی، مهندسی و ساخت داخلی
- تقویت منابع صندوق ضمانت توسعه صادرات در جهت گسترش خدمات صدور ضمانت نامه برای صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی
- توسعه صنایع تولید کالاهای مصرفی با دوام با تاکید بر تقویت مولفه‌های مزیت رقابتی در جهت توسعه صادرات، توسعه بخش خصوصی، جذب مشارکتهای داخلی- خارجی، ارتقا و توانمندسازی در زمینه فناوری، همسویی با روند بازار جهانی، توسعه نظام استانداردها، و مقیاس اقتصادی
- ارتقای فناوری تولید و بهبود کیفیت محصول صنایع تولید لوازم خانگی با فناوری روز جهان از طریق:
 - جذب مشارکت خارجی به صورت سرمایه‌گذاری مشتری (JV) با هدف روزآمدی مستمر فناوری، توسعه بازار، ارتقای مدیریت و مشارکت با دارندگان نشانهای تجاری معتبر جهانی
 - مشروط نمودن گشودن بازارهای داخلی به تاسیس شرکتهای سرمایه‌گذاری مشترک و ایجاد واحدهای تحقیق و توسعه و انتقال دانش فنی در کشور، توسط شرکتهای معتبر خارجی
 - بسترسازی و حمایت از توسعه زیرساختهای تحقیق و توسعه و طراحی محصولات جدید برای سرمایه‌گذاری مشترک و با علائم تجاری داخلی
 - بهبود مستمر فناوری فرآیندهای تولید و عرضه محصول (تولید، فروش، خدمات پس از فروش و بازاریابی)
 - تدوین و توسعه استانداردها و اعمال استانداردهای جهانی و به روز رسانی آنها
 - اعمال موثر محدودیتهای فنی و الزام به خدمات پس از فروش در واردات محصولات این گروه
 - ارتقای بهره‌وری، کارایی مدیریت و نیروی انسانی و کاهش هزینه‌های تولید
 - برقراری تعرفه‌های ترجیحی در واردات مواد اولیه و قطعات مورد نیاز تولیدکنندگان در مقایسه با کالاهای نهایی
 - تعامل موثر و پایدار بین رشته‌ای با سایر شاخه‌های صنعتی و صنایع دارای مزیت نسبی

(سرمایه‌ای و واسطه‌ای)

- ارتقای فناوری طراحی خودرو، فرآیند تولید و کیفیت محصول هم‌راستا با فناوری کیفیت جهانی (با رویکرد ساخت خودرو پایدار و قطعات یکسان) کاهش هزینه‌های خودرو و ارتقای بهره‌وری از طریق:
 - ایجاد بستر مشارکت با دارندگان فناوری و علائم تجاری معتبر خارجی از طریق اتحاد استراتژیک، سرمایه‌گذاری مشترک و جذب سرمایه‌گذاری خارجی در طراحی و تولید خودرو، قطعات و مجموعه‌های دارای مزیت رقابتی
 - ارتقای مستمر استانداردهای شرکتی با جهت‌گیری کاهش فاصله با استانداردهای جهانی و اعمال موثر و شدید استانداردهای موجود در تولید و واردات خودرو و قطعات
 - بسترسازی و حمایت از توسعه تحقیقات در زمینه CNG، FC₂، ECU₃ تولید خودروهای با سوخت‌های تمیز و سوق دادن بخشی از ظرفیت تولید تخصصی این خودروها برای بازارهای منطقه‌ای
 - مشروط نمودن گشودن بازارهای داخلی به تاسیس شرکتهای سرمایه‌گذاری مشترک و ایجاد واحدهای تحقیق و توسعه و انتقال دانش طراحی خودرو، توسط شرکتهای معتبر خارجی
 - تاکید بر یادگیری از طریق خرید دانش فنی و حق اختراع ثبت شده (Patent) در صنایع قطعه سازی خودرو
 - تسهیل و تشویق ادغام کارگاه کوچک قطعه سازی و تبدیل آنها به شرکتهای کوچک و متوسط و رو به توسعه
 - نفوذ بیشتر اتوماسیون و فناوری اطلاعات در صنعت خودرو در جهت ارتقای کیفیت و بهره‌وری
 - استفاده موثر از تعرفه و سود بازرگانی در جهت ارتقای توانمندی رقابت‌پذیری در صنایع داخلی
 - توسعه آموزشهای فنی - تخصصی با تکیه بر بخش خصوصی در صنعت خودرو و قطعه سازی

-
1. Compressed Natural Gas
 2. Fuel Cell
 3. Electronic Control Unit

- توسعه خدمات (قبل و بعد از فروش خودرو) از طریق:
 - الزام به استفاده از فناوریهای پیشرفته در خدمات مرتبط قبل و پس از فروش جهت تسریع و تقویت ارتباط و اعتماد مشتری
 - کاهش هزینه‌ها و افزایش رضایتمندی مشتری
 - تدوین و ارتقای مستمر استانداردهای خدمات قبل و بعد از فروش و اعمال آنها
- بسترسازی و حمایت از صادرات خودرو و تعامل موثر و پایدار بین رشته‌ای در این صنعت
- هماهنگی‌های فرابخشی در زمینه توسعه صنایع دریایی از طریق:
 - تشکیل ستاد عالی صنایع دریایی و کوشش در همراستایی سیاستهای وزارتخانه‌ها و دستگاههای مرتبط
 - بازنگری و هماهنگی در قوانین و آیین‌نامه‌های موجود جهت تسهیل سرمایه‌گذاری و فعالیت در صنایع دریایی
 - انجام پیش‌بینی‌های هماهنگ بین بخشی برای شناسایی بازار آینده داخلی مانند سفارش‌های ساخت کشتی و شناورهای مورد نیاز ناوگان حمل و نقل و مسافری کشور، سازه‌های فراساحل، کشتی‌های حمل گاز مایع
 - تقویت صندوق حمایت از توسعه صنایع دریایی
 - حضور بخش دولتی غیرنظامی صرفاً با حفظ سهام کنترلی در صنعت کشتی سازی (ساخت شناورهای بزرگ)
 - تعامل موثر و پایدار بین‌رشته‌ای با سایر صنایع مرتبط (واسطه‌ای و سرمایه‌ای)

د) بخش معدن

- شناخت کامل پتانسیل‌های معدنی کشور حداقل در حد تعیین ذخیره زمین شناسی
- ایجاد سیستم کاداستر (محدوده‌های اکتشافی و بهره برداری)
- انجام اصلاحات ساختاری و بازنگری قوانین و مقررات در جهت حل مشکلات مربوط به مالکیت و اطمینان بخشی بیشتر برای سرمایه‌گذاران به منظور ایجاد بستر مناسب در جذب منابع مالی و خصوصی سازی
- توسعه معادن فلزی و غیرفلزی همسو با نیازهای بخش صنعت و سایر بخشهای اقتصادی
- توجه ویژه به امر فرآوری مواد معدنی و ایجاد صنایع معدنی جهت دستیابی به ارزش افزوده بالاتر
- تقویت شرکتهای مشاوره‌ای و پیمانکاری داخلی از طریق گسترش همکاریها و مشارکت با شرکتهای معتبر بین‌المللی
- پوشش بخشی از خطرات سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در فعالیتهای اکتشاف مواد معدنی توسط دولت (صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیتهای معدنی) و افزایش سرمایه صندوق مزبور
- تامین زیربنای لازم در مناطق اولویت دار معدنی و بویژه برای معادن بزرگ
- تدوین ضوابط، معیارها و استانداردهای معدنی

- توسعه و گسترش پایگاهها و فعالیتهای اطلاع‌رسانی در علوم زمین در جهت ایجاد فرصت‌های برابر برای سرمایه‌گذاران
- توسعه ایمنی- بهداشت کار و مسائل زیست محیطی
- تهیه لایه‌های اطلاعاتی پایه زمین شناسی (دورسنجی، ژئوفیزیک هوایی، ژئوشیمیایی، زمین شناسی اقتصادی، زمین‌شناسی عمومی، لرزه خیزی و زمین شناسی زیست محیطی و مهندسی) (سازمان زمین شناسی کشور)
- واگذاری سهام سازمان زمین‌شناسی کشور در شرکت توسعه علوم زمین به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
- اعلام عمومی شرایط و تسهیلات حمایتی برای تشویق سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی با استفاده از منابع موضوع جزء (۴) بند (ج) ماده (۸) قانون برنامه چهارم توسعه در هر یک از مراحل اکتشافی (مناطق امیدبخش، اکتشاف مقدماتی و تفصیلی) طرحهای اکتشافی مورد اقدام در محدوده‌های اکتشافی و اقدام به سرمایه‌گذاری در صورت عدم استقبال، متناسب با اولویتها و منابع موجود (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
- افزایش سرمایه صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیتهای معدنی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
- ارائه کمکهای فنی و اعتباری به بخش غیردولتی در جهت ظرفیتهای جدید و نوسازی واحدهای فعال در اکتشافات معدنی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
- حمایت از شکل‌گیری ظرفیتهای خدمات مشاوره و مهندسی در فعالیتهای سه‌گانه اکتشاف، استخراج و فرآوری در بخش غیردولتی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
- فراهم نمودن زمینه شکل‌گیری (Joint-Venture) خدمات مشاوره مهندسی داخلی و خارجی در فعالیتهای سه‌گانه معدنی بخش غیردولتی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
- تشکیل یک شرکت غیردولتی جهت راه‌اندازی مرکز فرآوری کرج با درصد سهام ۴۹ درصد سازمان توسعه و نوسازی معادن و ۵۱ درصد بخش غیردولتی (۴۹ درصد سهام سازمان توسعه و نوسازی معادن به شرکتهای مس، فولاد، آلومینیوم و سایر شرکتهای مرتبط واگذار خواهد شد)
- بهبود تواناییهای تولید در فعالیتهای معدنی از طریق:
 - دستیابی به دانش فنی در تولید و فرآوری مواد معدنی در جهت تقویت پایه‌های مزیت رقابتی
 - نوسازی تجهیزات تولید متناسب با فناوری روز
 - هماهنگ سازی ظرفیت ایجاد شده بین صنایع پایین دست و بالادست
 - ترویج دانش مهندسی مجدد
- مدیریت منابع مالی، انسانی و طبیعی از طریق:
 - کاهش هزینه‌ها در بخش اکتشاف از طریق گسترش آموزشهای فنی - تخصصی و نوسازی تجهیزات اکتشافی و کاهش ریسک از طریق انجام مطالعات اصولی و علمی اکتشاف

- بهینه‌سازی زمان، کاهش دوره زمانی اجرای طرح‌های اکتشاف از طریق اولویت دهی به تامین منابع مالی و اجرای اصولی و علمی طرح‌ها
- استفاده بهینه از ذخایر کم عیار و باطله های معدنی
- اولویت‌بندی تخصیص اعتبارات منابع داخلی شرکت مادر تخصصی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی، اعتبارات بودجه عمومی دولت و کمک‌های حمایتی برای توسعه فعالیت‌های بخش غیردولتی در جهت افزایش سهم تولید محصول فرآوری شده متناسب با سهم ذخایر انواع مواد معدنی کشور نسبت به ذخایر جهانی
- دستیابی به محصولات معدنی با ارزش افزوده بالا از طریق دستیابی به فناوری فرآوری مواد معدنی
- اصلاح نظام آموزش و پژوهش
- ارتقای سطح ایمنی و بهداشت در فعالیتهای معدنی
- صرفه‌جویی در مصرف انرژی و توجه به ملاحظات زیست محیطی (ممیزی انرژی واحدها)
 - تدوین راهکارهای مناسب جهت توسعه بهره‌برداری از معادن
 - نظارت بر بهره‌برداری صحیح از معادن
 - تدوین استانداردها و ضوابط عملیات معدنی و زیست محیطی در چارچوب اهداف توسعه پایدار
 - برنامه‌ریزی جهت شناخت و انتقال فناوریهای نو از طریق استفاده از خدمات فنی و مهندسی متخصصان داخلی و خارجی
 - نظارت بر اجرای صحیح قوانین و مقررات مربوط به معادن
 - نظارت و کنترل دقیق امور ایمنی و بهداشت کار در واحدهای معدنی (تدوین مقررات لازم‌الاجرا در این خصوص)
 - فراهم نمودن تسهیلات مناسب جهت حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری در فرآوری مواد معدنی به خصوص مواد معدنی غیرفلزی و صنایع شیمی معدنی
 - اصلاح قوانین و مقررات به گونه‌ای که پروانه‌های بهره‌برداری در بخش غیردولتی (غیر مشمول صدر اصل ۴۴ قانون اساسی) به عنوان اوراق بهادار با قابلیت مبادله از مراجع رسمی ثبت اسناد مورد شناسایی قرار گیرد.
 - حمایت و برنامه‌ریزی در جهت اصلاح ساختار انرژی صنایع کانی غیرفلزی (سیمان، آجر، کاشی و سرامیک و...) و نوسازی تجهیزات و ماشین آلات این صنایع
 - حمایت و برنامه‌ریزی در جهت صادرات صنایع تزئینی و نمای فرآوری شده به جای صادرات سنگ‌خام

هـ) بخش انرژی (نفت و گاز، برق و انرژی هسته‌ای)

هـ) ۱- استفاده پایدار از منابع و مخازن زیرزمینی کشور

- تبدیل ثروتهای طبیعی (مانند نفت و گاز) به دارایی‌های مالی و سرمایه‌های ملی درازمدت

- صیانت از مخازن نفت خام کشور با افزایش درصد ضریب بازیافت نفت خام به میزان سالانه یک درصد و بکارگیری فناوری‌های نوین و مطالعات مخزن
- اولویت بخشیدن به تولید نفت و گاز از میادین مشترک
- انجام فعالیتهای اکتشافی نفت و گاز به طوری که ذخایر اکتشافی در طول برنامه حداقل معادل نفت خام برداشت شده از مخازن باشد.
- تزریق گاز به میادین نفتی به منظور بهره برداری حداکثر از این میادین و جبران افت فشار مخازن
- کاهش هزینه‌های بخش به منظور کنترل و افزایش بهره‌وری
- توسعه عملیات ارزیابی منابع داخلی مواد رادیواکتیو (اورانیوم و توریم) و عناصر کمیاب مورد مصرف در صنعت هسته‌ای

هـ) ۲- ارتقاء بهره‌وری

- افزایش تولید اقتصادی فرآورده‌های با ارزش در پالایشگاه‌ها برای مصارف داخلی و صادرات
- استفاده از فناوری اطلاعاتی و گسترش آن در این بخش جهت مدیریت کامل منابع
- اعمال مدیریت تامین سوخت گاز و سوخت مایع با حداکثر شدن منافع ملی
- اجرای طرح‌های ذخیره‌سازی زیرزمینی گاز طبیعی در نقاط پرمصرف به منظور پیک سایی و مصرف گاز طبیعی در فصل سرما و اصلاح ضریب بار گاز
- کاهش هزینه‌های تولید و خلق مزیت‌های رقابتی
- بهینه‌سازی شبکه‌های انتقال و توزیع برق برای کاهش تلفات به میزان سالانه یک واحد درصد
- کاهش هزینه‌های تمام شده به منظور کنترل و افزایش بهره‌وری
- معرفی و اشاعه فناوریهای افزایش بازده و بازیافت انرژی در بخش عرضه
- توسعه و ترویج سیستم‌های تولید همزمان برق، حرارت و برودت
- تدوین معیار کارآیی مصرف انرژی در واحدهای تبدیل انرژی
- بهبود راندمان در سیستم‌های توزیع الکتریکی

هـ) ۳- اصلاح ساختار

- ایجاد رقابت از طریق حذف تدریجی انحصارات موجود
- محدود کردن نقش دولت در بخش نفت به اعمال حاکمیت و مالکیت ثروت ملی
- برقراری قیمتهای تعادلی از طریق عوامل بنیادین بازار فرآورده‌های نفتی
- قیمت‌گذاری خوراک پالایشگاه‌ها بر اساس قیمت صادراتی نفت خام
- آزاد شدن واردات و عرضه فرآورده‌های نفتی توسط بخش غیردولتی
- ایجاد زمینه‌های لازم برای احداث پالایشگاه توسط بخش خصوصی با هدف تامین مصرف داخلی و حصول درآمد ارزی برای کشور، همراه با اصلاح قیمت‌ها و تسهیل صدور فرآورده‌ها

- ادغام شرکت‌های متصدی امور بهره‌برداری چاه‌ها و امور پالایشی گاز و واگذاری امور بهره‌برداری به ویژه در بخش توزیع به بخش غیردولتی
- ادغام شرکت‌های توزیع گاز استانی و شرکت پخش فرآورده‌های نفتی و در گام بعدی با شرکت‌های توزیع برق به منظور حداکثر بهره‌برداری از امکانات موجود و جایگزینی اقتصادی حامل‌های انرژی
- خرید برق از نیروگاه‌ها به وسیله مدیریت شبکه به صورت رقابتی به منظور ایجاد رقابت
- الزام دسترسی بدون تبعیض به شبکه‌های سراسری برق کشور
- رفع موانع واردات و عرضه حامل‌های انرژی توسط بخش غیردولتی و صادرات از منبع داخلی تولید شده توسط بخش غیردولتی
- واگذاری یا اجاره شبکه‌های برق به شرکت‌های بهره‌بردار و فروش برق به آنها در مبادی ورودی شبکه‌ها
- تفکیک فعالیت‌های تولید، انتقال و توزیع از بخش فروش
- فراهم نمودن شرایط رقابتی در بازار برق
- ارجاع یکسان کار بین بخش خصوصی و دولتی در استفاده از خدمات پیمانکاری در بخش برق
- تمرکز وزارت نیرو در امر نظارت و اداره شبکه در راستای وظایف حاکمیتی و اجازه بهره‌برداری از این شبکه‌ها به بخش خصوصی
- کنترل و نظارت دقیق بر اجرای ضوابط ایمنی مطابق با ضوابط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از سوی نظام ایمنی بر روی کلیه فعالیت‌ها در زمینه انرژی اتمی

هـ) ۴- تحقق رشد و توسعه بخش

- بهره‌گیری هرچه بیشتر از منابع گاز طبیعی و افزایش سهم آن در سبد مصرف انرژی کشور از طریق جایگزینی با فرآورده‌های نفتی
- گسترش پژوهش‌های کاربردی جهت پیشبرد اهداف صنایع نفت، گاز و پتروشیمی
- صادرات گاز طبیعی به ویژه از طریق خطوط لوله با لحاظ جوانب اقتصادی درازمدت
- احداث پالایشگاه‌های با خوراک میعانات گازی و نفت خام سنگین‌تر تا میزان یک میلیون بشکه نفت خام در روز به منظور تامین فرآورده‌های نفتی داخل کشور و قطع واردات فرآورده‌ها از جمله بنزین
- مقاوم سازی تاسیسات و شبکه‌های انتقال و توزیع سوخت در برابر زلزله
- جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و فناوری‌های پیشرفته
- ارتقاء و انتقال دانش فنی در بخش طراحی و مهندسی
- افزایش ظرفیت تولید برق با آهنگ سریع‌تر از رشد مصارف نهایی انرژی
- توسعه و گسترش استفاده اقتصادی از سیستم‌های تولید انرژی‌های تجدید پذیر
- ایجاد زمینه‌های تحقیقاتی در انرژی‌های تجدیدپذیر به منظور دستیابی به دانش فنی
- بهینه‌یابی محل احداث نیروگاه‌ها با توجه به امکان تامین سوخت مورد نیاز
- فراهم آوردن زمینه گسترش احداث نیروگاه با منابع انرژی تجدید شونده توسط بخش غیردولتی

- تکمیل عملیات اجرایی و بهره‌برداری ایمن و مطمئن از واحد یکم نیروگاه اتمی بوشهر
- انجام مطالعات امکان‌سنجی برای احداث واحدهای نیروگاهی جدید اتمی با بهره‌مندی حداکثر از امکانات داخلی
- ایجاد زیربنای فنی و همچنین آموزش و تربیت نیروهای متخصص مورد نیاز برای پشتیبانی و بهره‌برداری مطمئن از نیروگاه‌های اتمی کشور
- انتقال و گسترش فناوری در امور معدنی، پالایش و استحصال اورانیوم از طریق تجهیز معادن اورانیوم و ایجاد کارخانجات صنعتی تولید اکسید اورانیوم در مناطق مستعد
- انتقال و توسعه فناوری چرخه سوخت هسته‌ای به منظور تولید بخشی از سوخت مورد نیاز نیروگاه‌های اتمی کشور و بالا بردن ضریب اطمینان در تهیه سوخت این نیروگاه‌ها و همچنین تأمین مطمئن سوخت هسته‌ای مورد نیاز با توجه به مسائل پسمانداری
- توسعه فناوری پرتو فرآیند مطابق با روش‌های پذیرفته شده در سطح جهانی در مناطق مناسب صنعتی و کشاورزی کشور بر اساس تقاضاهای داخلی و با مشارکت مصرف‌کنندگان نهایی
- انتقال و توسعه فناوری دستگاه‌های پرتو پزشکی مورد نیاز کشور
- انجام تحقیقات در زمینه گداخت هسته‌ای کشور
- کنترل و نظارت دقیق بر اجرای ضوابط ایمنی و حفاظت در برابر اشعه
- گسترش خدمات حفاظت در برابر اشعه در کشور و پوشش کامل این خدمات برای کلیه پرتوکاران
- استفاده از منابع ارزی حاصل از عواید نفت به منظور سرمایه‌گذاری و فراهم کردن امکان تحقق فعالیت‌های پیش‌بینی شده در برنامه

هـ) ۵- اصلاح الگوی مصرف

- اصلاح قیمت فرآورده‌های نفتی به منظور جلوگیری از اسراف و بهبود الگوی مصرف
- تدوین الگوی مصرف بر اساس ویژگی‌های هر گروه از مصرف‌کنندگان و محدود کردن یارانه‌ها به مصارف تا الگوی مصرف
- احداث پالایشگاه‌های با خوراک میعانات گازی و نفت خام سنگین به منظور تأمین فرآورده‌های مصرفی داخل کشور و قطع واردات فرآورده‌ها از جمله بنزین
- اصلاح الگوی مصرف، انجام مدیریت مصرف و نصب کنتورهای چند تعرفه‌ای به منظور استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری‌ها
- گسترش استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعات و سیستم‌های هوشمند برای فروش حامل‌های انرژی
- تدوین الگوی بهینه جایگزینی اقتصادی بین حامل‌های انرژی
- تدوین و بازنگری مستمر الگوی مصرف انرژی در بخش ساختمان
- استفاده از کنتورهای هوشمند (و چند تعرفه‌ای) و وضع تعرفه‌های متناسب با ساعات مصرف
- شفاف‌سازی هزینه‌های انرژی بخش عمومی و دولتی از طریق اعمال نرخ‌های منطقه‌ای حامل‌های انرژی

- تدوین و اجرای معیارها و استانداردهای مصرف انرژی در تجهیزات سیستمها و فرآیندهای انرژی در ساختمان و حمل و نقل
- استفاده کارآ از وسایل کم مصرف انرژی به ویژه در ایام و ساعات پرمصرف

هـ) ۶- هم افزایی و افزایش ارزش افزوده

- اختصاص عواید نفت برای توسعه سرمایه‌گذاری به منظور صیانت از دارایی نسلهای آینده
- بهره‌گیری از منابع غنی نفت و گاز (به ویژه مناطق گازی پارس جنوبی)، در توسعه فعالیت‌های مرتبط و صنایع انرژی بر و سازماندهی جدید استقرار جمعیت و فعالیتها در حاشیه جنوبی کشور بر مبنای آن
- تعامل کامل صنعت نفت با پیکره اقتصاد ملی
- افزایش ارزش افزوده نفت خام در صنایع پایین دستی
- توسعه رشته‌های مرتبط با صنایع بالادستی نفت در دانشگاه‌ها
- اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور در اجرای پروژه‌ها به منظور الزام پیمانکاران، مشاوران و صنایع داخلی به رعایت تعهدات خود در زمانهای تعیین شده و ایجاد رقابت به منظور بالا بردن کیفیت خدمات و محصولات تولیدی
- مبادله نهاده‌ها و محصولات بنگاههای تولید و عرضه کننده انرژی براساس هزینه تمام شده و هزینه فرصت حاملها
- ارتباط مستمر و پویا بین برنامه‌های کاربردی هسته‌ای با برنامه‌های توسعه صنعتی، کشاورزی و خدماتی کشور
- توسعه تحقیقات و تجهیزات لازم برای تأمین رادیوداروها، کیت‌های رادیوارویی و کیت‌های رادیوایمنواسی و ایجاد امکانات و توسعه تأسیسات پرتوتراپی مورد نیاز مطابق با تقاضای پزشکی هسته‌ای کشور برای رفع نیازهای داخلی
- توسعه تحقیقات و تهیه تجهیزات لازم برای تأمین رادیوایزوتوپ‌های مورد نیاز بخش‌های صنعت و کشاورزی و خدمات

هـ) ۷- توسعه مبادلات منطقه ای و افزایش سهم و نقش ایران در بازار جهانی انرژی

- توسعه مبادلات گاز، برق و نفت خام با کشورهای منطقه
- جلب سرمایه‌های خارجی به همراه فناوری‌های پیشرفته
- حفظ سهم کشور در بازار جهانی نفت
- افزایش سهم و ارتقای جایگاه ایران در بازارهای بین‌المللی گاز طبیعی
- افزایش سهم و نقش ایران در انتقال گاز آسیای میانه به شبه قاره هند، ترکیه و اروپا
- مشارکت و همکاری علمی و تخصصی با کشورهای صاحب فناوری هسته‌ای در زمینه طراحی و ساخت نیروگاههای نسل جدید

(و) بخش حمل و نقل

- ایجاد بستر ارتباطی و مخابراتی مناسب جهت راه‌اندازی شبکه‌های ملی اطلاع‌رسانی، نصب کابل‌های فیبر نوری برای ایجاد پوشش ارتباطی در سطح جاده‌های کشور
- استقرار مدیریت نظام حمل و نقل یکپارچه در احداث زیرساخت‌های حمل و نقل به منظور همگرایی و هم‌فرونی اثرات پروژه‌های عمرانی بخش حمل و نقل برون شهری
- ایجاد و احداث خطوط اصلی و فرعی برای اتصال قطب‌های بزرگ تولیدی (صنعتی و کشاورزی) و مصرفی به شبکه حمل و نقل با توجه به آمایش سرزمین و ملاحظات توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی
- اعمال هزینه‌های اجتماعی در قیمت تمام شده استفاده‌کنندگان زیربناها و خدمات مختلف حمل و نقل
- توسعه، تکمیل و بهسازی راه‌های ارتباطی و پشتیبانی بنادر (جاده‌ای، ریلی)
- حمایت از حمل و نقل ترانزیت با توسعه ناوگان کانتینری و پایانه‌های مرزی
- توسعه و استقرار نظام‌های ارتباطی مکانیزه بین سازمان‌های مرتبط با ترانزیت در کشور و تسهیل دسترسی شرکت‌های کارگزاری خارجی به سیستم یاد شده
- سیاست‌گذاری متمرکز در امر IT در کلیه شقوق حمل و نقل به منظور ایجاد بستر یکپارچه مورد نیاز سیستم‌های پیشرفته IT
- ایجاد و راه‌اندازی مراکز پشتیبانی‌کننده نگهداری و توزیع کالا در سطح کشور (PORT Land)
- تشویق و حمایت شرکت‌های صنعتی مرتبط با حمل و نقل (تولیدکننده مجموعه‌ها، قطعات و...) با اولویت بخش غیردولتی
- به‌کارگیری فناوری‌های جدید در واحدهای تولیدی تجهیزات، ماشین‌آلات و مواد و مصالح مصرفی در بخش حمل و نقل
- توسعه آموزش مهارتی نیروی کار بخش در چارچوب استانداردهای جهانی
- اقتصادی نمودن خدمات و کالاهای تولید داخلی از طریق کاربرد قیمت تمام شده و حذف حمایت‌های مصنوعی
- تهیه و تدوین طرح جامع حمل و نقل با تبیین جایگاه مشخص هر زیر بخش در اقتصاد ملی
- ایجاد شرکت‌های مشترک داخلی و خارجی در زمینه حمل و نقل
- کمک به ایجاد موسسه اعتباری تخصصی غیردولتی جهت حمایت از بخش حمل و نقل
- توسعه ظرفیت شبکه‌های الکترونیکی و مخابراتی به منظور بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات
- افزایش سهم حمل و نقل ریلی در حمل و نقل بار و مسافر
- شناسایی و حذف کامل نقاط سانحه خیز شبکه حمل جاده‌ای کشور
- تکمیل و توسعه شبکه حمل و نقل کشور بر اساس مطالعات توجیهی و ملاحظات طرف تقاضا و عرضه خدمات بخش حمل و نقل

- نوسازی و تجهیز ناوگان حمل و نقل مطابق با نرم ها و استانداردهای جهانی
- تعیین متولی منحصر به فرد برای هماهنگی ایمنی امور حمل و نقل و پاسخگویی
- استفاده از فناوری‌های روز در بخش حمل و نقل
- گسترش و تسهیل زمینه‌های حضور بخش غیردولتی در تمامی عرصه‌های حمل و نقل
- تمرکز و یکپارچه‌سازی مدیریت‌های برنامه‌ریزی، اجرایی، ایمنی و امنیتی بخش در وزارت راه و ترابری
- بکارگیری سامانه‌های کاهش ریسک سرمایه‌گذاری از طریق انواع بیمه‌ها و تضمین‌ها
- گسترش خدمات تامین اجتماعی، تکمیل و توسعه پوشش بیمه‌ای در کلیه فعالیت‌های بخش حمل و نقل
- زمینه‌سازی برای گسترش همکاری‌های منطقه و بین‌المللی
- گسترش حمل و نقل چند وجهی (ترکیبی)، کانتینری و برقراری تناسب بین زیربخش‌های حمل و نقل
- افزایش بهره‌وری و توسعه کیفی منابع و سرمایه‌های انسانی دانش مدار و ارتقای سطح کیفیت عرضه خدمات در بخش حمل و نقل
- استفاده موثر از موقعیت سرزمینی کشور با رویکرد همگرایی منطقه‌ای

ز) بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات

ز) ۱- مخابرات

- تنظیم تعرفه‌های متقابل شبکه‌های ارتباطی (Interconnection) بین شرکتهای فعال در بخش مخابرات
- تدوین مقررات و آیین‌نامه‌های اجرایی برای آزاد سازی و خصوصی سازی و رفع انحصار دولتی از فعالیت‌های بخش با هدف تحقق فضای رقابتی
- ورود شرکت‌های تحت پوشش شرکت مخابرات ایران به بازار بورس
- بهنگام سازی جدول ملی تخصیص طیف امواج رادیویی کشور
- طراحی نظام تعرفه‌های خدمات ارتباطی
- ایجاد مدیریت یکپارچه و اجرای همگون شبکه‌های ارتباطی
- تدوین جامع قانون ارتباطات کشور
- ایجاد مدیریت روزآمد امنیت شبکه‌های ارتباطی
- تدوین و اعمال مقررات و استانداردها و ضوابط در سرویسهای رادیویی
- پیاده‌سازی سیستم‌های عمومی و اختصاصی یکپارچه مکانیزه برای بخش مخابرات

ز) ۲- پست

- راه‌اندازی و شکل‌گیری نهاد تنظیم مقررات پستی در چارچوب سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی تا پایان سال اول برنامه
- تهیه طرح جامع توسعه پست کشور تا پایان سال اول برنامه
- عرضه خدمات کارت‌های اعتباری و هوشمند الکترونیکی

- ایجاد و راه‌اندازی HUB پستی تا پایان سال اول برنامه
- مطالعه و راه‌اندازی خدمات نوین پستی از جمله پست ترکیبی و پست لجستیک
- تدوین و اجرای سازوکار مناسب به منظور استقرار پست در مبادی ورودی و خروجی کشور از جمله فرودگاه‌ها، بنادر و مناطق آزاد تجاری با هماهنگی سایر دستگاه‌های مرتبط
- تاسیس پیشخوان دولت
- ایجاد سیستم مدیریت ارتباط با مشتری (CRM)
- استقرار نهاد تنظیم مقررات پستی
- بازنگری در قوانین، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های پستی در راستای اجرای الزامات قانون برنامه چهارم توسعه
- ساماندهی توزیع مرسولات پستی از طریق هماهنگی با دستگاه‌های ذی‌ربط جهت نصب صندوق‌های پستی در ورودی ساختمانها
- بهنگام‌سازی، تقویت و توسعه بانک اطلاعات کد پستی بعنوان یگانه نظام اطلاعات نشانی‌های کشور
- ایجاد نظام تعرفه‌های پستی منعطف، مبتنی بر قیمت تمام شده و نظام عرضه و تقاضای بازار ارتباطات پستی

ز (۳- فناوری اطلاعات

- تدوین و پیاده‌سازی طرح جامع توسعه فناوری اطلاعات
- تدوین استانداردهای نظام‌ها و فعالیتهای مبتنی بر فناوری اطلاعات
- تدوین قوانین، مقررات و نظام حقوقی فناوری اطلاعات کشور
- حذف نهادهای موازی و شفاف‌سازی وظایف و مسئولیتهای نهادهای فعال در بخش
- تدوین نظام حقوقی و قضایی کسب و کار الکترونیکی کشور (وزارت بازرگانی)
- همکاری و هماهنگی به منظور شکل‌گیری بازار سرمایه در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- تدوین و پیاده‌سازی طرح جامع الکترونیکی کردن اسناد و مدارک دولتی
- فراهم کردن زمینه‌های ضمانت‌های اجرای قانون مالکیت معنوی
- ایجاد پرتال نوری
- ارائه تسهیلات ارزی و ریالی به تولیدکنندگان محصولات و ارائه‌دهندگان خدمات فناوری اطلاعات
- تدوین طرح راهبری فراگیری الکترونیک، بهداشت الکترونیک و تجارت الکترونیک و پیاده‌سازی یک مرکز نمونه توسط بخش غیردولتی

ز (۴- مخابرات (فضا)

- تعیین و ارتقای سهم کشور از فعالیتهای فضایی در سطح بین‌المللی
- طراحی و ساخت و پرتاب ماهواره‌ها با مشارکت کشورهای صاحب تجربه و دانش فنی

- توسعه و تاسیس و تجهیز آزمایشگاههای ملی استاندارد
- تهیه طرح جامع توسعه کاربری و فناوری فضایی کشور
- استقرار سازمان فضایی ایران

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- گسترش همکاری‌های دو جانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی (سیاست ۱-۲۸)
- ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورها (سیاست ۲-۲۸)
- تقویت روابط سازنده با کشورهای غیرمتخاصم (سیاست ۳-۲۸)
- بهره‌گیری از روابط برای افزایش توان ملی (سیاست ۴-۲۸)
- مقابله با افزون خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی (سیاست ۵-۲۸)
- مقابله با تک قطبی شدن جهان (سیاست ۷-۲۸)
- تلاش برای همگرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی (سیاست ۹-۲۸)
- تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل (سیاست ۱۰-۲۸)
- بهره‌گیری از روابط سیاسی با کشورها برای نهادینه‌کردن روابط اقتصادی، افزایش جذب منابع و سرمایه‌گذاری خارجی و فناوری پیشرفته و گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد بر شتاب اقتصادی مورد نظر چشم‌انداز (سیاست ۲۹)
- ایجاد سازوکارهای مناسب برای رفع موانع توسعه صادرات غیرنفتی (سیاست ۳۵)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

- گسترش صادرات غیرنفتی
- الحاق به سازمان تجارت جهانی
- تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی
- مدیریت موثر و کارآمد روابط خارجی
- جلوگیری از قاچاق و تجارت غیرقانونی
- توسعه ترانزیت

۳- عناوین اسناد بخشی ذی‌ربط

- سند ملی بازرگانی کشور - بازرگانی خارجی
- سند سیاست خارجی کشور

۴- سیاستها و اقدامات اجرایی

۴-۱- گسترش صادرات غیرنفتی

- حضور موثر در نظام چند جانبه تجارت جهانی و مذاکرات چندجانبه (وزارت بازرگانی)
- ارائه برنامه قطب منطقه ای (HUB)

- تشکیل شورای عالی سیاستگذاری صنعتی- تجاری با هدف هماهنگی و سازگاری سیاستهای تولیدی با سیاستهای تجاری و اجرای استراتژی تولید برای صادرات تا پایان سال ۱۳۸۴
- نوسازی صنعتی در ساختار فناوری، مدیریتی و مهارتی بنگاهها (وزارت صنایع و معادن)
- نوسازی ساختار تولید در بخش کشاورزی در راستای صادرات (وزارت جهاد کشاورزی)
- تدوین بسته حمایتی خاص صادرات محصولات (های-تک) و صادرات فناوری (وزارت بازرگانی)
- اجرای برنامه پل تجارت الکترونیک (E - Trade Bridge) برای توسعه الکترونیک در بنگاههای صادراتی (وزارت بازرگانی)
- ایجاد و توسعه زیرساختهای صادراتی جدید با مشارکت بخش غیر دولتی (وزارت بازرگانی)
- تدوین سیاستهای تشویقی حمایت از تحقیق و توسعه سطح بنگاهها و مؤسسات و دانشگاهها در رشته های دارای مزیت صادراتی و متناسب با ترکیب منابع انسانی متخصص کشور (وزارت بازرگانی)
- تحقیق و توسعه در زمینه بازار محصول و فرایند با گرایش صادرات (وزارت بازرگانی)
- ایجاد تنوع در محصولات جدید و اجرای استراتژی توسعه محصول (وزارت بازرگانی)
- ایجاد تنوع در محصولات و بازار و اجرای استراتژی توسعه بازار (وزارت بازرگانی)
- نیازسنجی، ایجاد و حمایت از زیرساختهای صادرات کالاها و خدمات (وزارت بازرگانی)
- هدفمند کردن یارانهها و جوایز صادراتی و افزایش سهم کمکهای غیرمستقیم در چارچوب سیاستگذاری تخصصی صادرات تا پایان سال ۱۳۸۵ (وزارت بازرگانی)
- تقویت توان فنی و مالی شرکتها و مؤسسات صادرکننده خدمات فنی و مهندسی دارای صلاحیت از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- ارایه برنامه راهبردی توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی تا پایان سال ۱۳۸۴ (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

۴-۲- الحاق به سازمان تجارت جهانی

- رفع موانع سیاسی بین‌المللی قبل از الحاق تا پایان سال ۱۳۸۴ (وزارت امور خارجه)
- کسب حمایت سیاسی دیگر کشورها در حین الحاق (وزارت امور خارجه)
- تداوم سیاست یکسان سازی نرخ ارز (بانک مرکزی)
- ساماندهی نظام تعرفه ای کشور به همراه کاهش تدریجی نرخها تا پایان سال ۱۳۸۶ (وزارت بازرگانی)
- گسترش بازار سرمایه و ایجاد و گسترش بازارهای تخصصی کالا (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- همسو نمودن سیاستهای پولی و مالی با قواعد WTO (بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تنظیم نظام حقوقی حاکم بر خریدهای خارجی تا پایان سال ۱۳۸۵ (وزارت بازرگانی)
- تنظیم قواعد تجاری مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی تا پایان سال ۱۳۸۵ (وزارت بازرگانی)
- اصلاح قوانین و مقررات (از جمله قانون امور گمرکی، قانون مناطق آزاد تجاری - صنعتی) (وزارت امور اقتصادی و دارایی)

- تنظیم و تصویب قوانین و مقررات جدید (از جمله قانون و مقررات ضد دامپینگ، قانون صادرات و واردات و قانون ضد انحصار) (وزارت بازرگانی)
- آموزش نیروی انسانی و هسته‌های کارشناسی دستگاه‌های اجرایی در امور مربوط به سازمان تجارت جهانی و تنظیم گزارش رژیم تجاری تا پایان سال ۱۳۸۵ (وزارت بازرگانی)
- تأسیس دفتر نمایندگی ایران در سازمان تجارت جهانی در ژنو تا پایان سال ۱۳۸۵ (وزارت بازرگانی)
- برقراری نظام حق مالکیت معنوی بین‌المللی در ایران
- کاهش تدریجی یارانه‌ها، ساماندهی یارانه و هدفمند کردن کل یارانه‌ها (وزارت رفاه و تامین اجتماعی)
- تعیین وزیر بازرگانی به عنوان نماینده تام‌الاختیار تجاری کشور در مذاکرات الحاق
- تشکیل ستاد راهبری الحاق با مسئولیت وزارت بازرگانی و عضویت دستگاه‌های ذی‌ربط
- لازم‌الاجرا بودن استانداردها و ضوابط ابلاغ شده توسط وزارت بازرگانی برای بنگاه‌های تولیدی و تجاری

۳-۴- تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی

- تهیه و تدوین لایحه اساسنامه جدید سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی، اقتصادی ایران در چارچوب هدفها و سیاست‌های برنامه چهارم توسعه ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این سند
- تأسیس نمایندگی‌های داخلی و خارج کشور (حداقل ۴ نمایندگی در نقاط مختلف جهان) به منظور انجام امور تبلیغی و تشویقی جهت جذب سرمایه‌های خارجی تا پایان سال ۱۳۸۶
- تدوین مقررات مربوط به پذیرش سرمایه‌های خارجی در بازار سهام تا پایان سال ۱۳۸۵
- اصلاح قوانین و مقررات مربوط به انعقاد قراردادهای سرمایه‌های خارجی تا پایان سال ۱۳۸۴
- "ایجاد کمیته ملی" برای بررسی ابعاد مختلف طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی (از جمله BOT و BOOT) تا پایان سال ۱۳۸۴

۴-۴- مدیریت مؤثر و کارآمد روابط اقتصادی خارجی کشور

- وزارت امور خارجه:

- شناسایی امکانات و قابلیت‌های اقتصادی کشور برای گسترش مبادلات تجاری و اقتصادی با همکاری وزارت بازرگانی تا پایان سال ۱۳۸۴
- شناسایی بازارهای هدف و جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز برای دستیابی به این بازارها با همکاری وزارت بازرگانی تا پایان سال ۱۳۸۵
- فراهم کردن شرایط و امکانات مورد نیاز برای انجام مذاکرات تجاری و اقتصادی تولیدکنندگان داخلی با طرف‌های خارجی تا پایان سال ۱۳۸۴
- شناسایی و معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه مأموریت وزارت امور خارجه به منظور گسترش همکاری‌های اقتصادی، منطقه‌ای و بین‌المللی در طول برنامه چهارم توسعه
- به کارگیری سیاست‌های مناسب در جهت تنش‌زدایی در سطح منطقه به منظور دستیابی به پایداری و ثبات

- در حوزه های سیاسی و اقتصادی در طول برنامه چهارم توسعه
- استفاده از حداکثر ظرفیتها و فرصتهای موجود در عرصه های بین المللی در جهت رفع موانع سیاسی و اقتصادی با هدف اعتلای جایگاه اقتصادی، علمی و فناوری در سطح بین المللی در طول برنامه چهارم توسعه
- حل مسئله رژیم حقوقی دریای خزر به منظور استفاده از امکانات بالقوه روابط اقتصادی کشورهای حاشیه دریای خزر تا پایان سال ۱۳۸۵
- تدوین شیوه نامه انجام مذاکرات اقتصادی و تجاری تا پایان سال ۱۳۸۴
- تقویت ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی به منظور ایجاد هماهنگی میان دستگاهها و نهادهای مختلف و استفاده از رویه های یکسان و هماهنگ در تنظیم روابط اقتصادی خارجی تا پایان سال ۱۳۸۴
- تشکیل دبیرخانه دائمی در دستگاه های مسئول کمیسیون های مشترک اقتصادی و نهادهای اقتصادی بین المللی تا پایان سال ۱۳۸۴
- گسترش روابط منطقه ای و حضور فعال در سازمانهای منطقه ای، اسلامی و بین المللی در طول برنامه چهارم توسعه
- برگزاری نشست های مستمر و مشترک میان مسئولین نهادهای اجرایی کشور با ایرانیان مقیم خارج طی سالهای برنامه چهارم توسعه
- برگزاری کارگاه های آموزشی برای ایرانیان مقیم خارج به منظور آشنایی بیشتر با فضای سرمایه گذاری در کشور طی سالهای برنامه چهارم توسعه
- اطلاع رسانی کافی و شفاف در خصوص شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور و قوانین و مقررات ناظر بر سرمایه گذاری در کشور طی سالهای برنامه چهارم توسعه
- تضمین جریان آزاد و شفاف اطلاعات مورد نیاز سرمایه گذاری خارجی طی سالهای برنامه چهارم توسعه
- ارتقای آموزش و تربیت نیروهای انسانی متخصص به منظور جذب منابع مالی و انسانی ایرانیان مقیم خارج از کشور تا پایان سال ۱۳۸۵
- ایجاد شبکه تبادل اطلاعات و تعامل کارآمد و پویا به منظور جذب همکاری ایرانیان مقیم خارج از کشور تا پایان سال ۱۳۸۵

- وزارت امور اقتصادی و دارایی:

- ایفای نقش فعال تر در سازمانها و نهادهای اقتصادی بین المللی مانند بانک جهانی و صندوق بین الملل پول به منظور استفاده بیشتر از سهمیه ها و تسهیلات مالی در سالهای برنامه چهارم توسعه
- اصلاح قوانین و مقررات بیمه ای و بانکی کشور به منظور تسهیل و گسترش پوشش های بیمه ای و افزایش حجم مبادلات بانک های داخلی با بانکها و مؤسسات مالی بین المللی تا پایان سال ۱۳۸۵
- گسترش دسترسی به بازارهای مالی بین المللی برای تنوع بخشی به روشهای جذب منابع مالی خارجی در سالهای برنامه چهارم توسعه

- وزارت بازرگانی:

- حضور فعال در اتحادیه‌ها و پیمان‌های تجاری منطقه‌ای در جهت همگرایی در بازار منطقه طی سالهای برنامه چهارم توسعه
- اعمال سیاستهای حمایتی برای ایجاد شرکت‌های صادراتی بین‌المللی طی سال‌های برنامه چهارم توسعه
- انطباق تدریجی ضوابط فنی و استانداردهای ملی با استانداردهای بین‌المللی تا پایان سال ۱۳۸۶
- رقابتی نمودن خدمات پشتیبانی تولید و تجارت به منظور دستیابی به توان رقابت برابر با صادرکنندگان سایر کشورهای جهان طی سالهای برنامه چهارم توسعه
- تقویت بخش خصوصی در تجارت نفت و فرآورده‌های نفتی در سالهای برنامه چهارم توسعه

- قوه قضاییه:

- تخصصی کردن محاکم قضایی به منظور رسیدگی به دعاوی و دادخواست‌های اقتصادی، تجاری و مالی تا پایان سال ۱۳۸۵
- توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در نظام قضایی کشور به منظور برقراری ارتباط سریع و آسان با محاکم قضایی بین‌المللی در امور اقتصادی و تجاری تا پایان سال ۱۳۸۵
- تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز محاکم قضایی تخصصی تا پایان سال ۱۳۸۶

- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران:

- تکمیل و بهینه‌سازی شبکه بانکی جهت انجام مبادلات مالی و پولی مطمئن از طریق شبکه‌های رایانه‌ای کشور و بانکداری الکترونیک تا پایان سال ۱۳۸۵

- شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی:

- تجهیز منابع آزاد به خدمات زیربنایی، بازرگانی و پشتیبانی تولید به عنوان مراکز اصلی ورود کشور به بازارهای جهانی و منطقه‌ای به صورت الگویی عملی (پایلوت) تا پایان سال ۱۳۸۶
- سازماندهی فضایی و تقسیم کار تخصصی بین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور با تاکید بر نواحی جنوبی، شمالی و محور شرق کشور در چارچوب ملاحظات در راهبردهای آمایش سرزمین در سال‌های برنامه چهارم توسعه
- تقویت زیرساخت‌های توسعه‌ای در مرزها، بنادر و جزایر کشور برای بهره‌گیری کارآمد از موقعیت ژئوپلیتیکی کشور در تعامل همه جانبه با شرایط منطقه‌ای و جهانی تا پایان برنامه چهارم توسعه
- تکمیل زیربناها و سازماندهی مناطق آزاد ویژه اقتصادی به سمت افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تسهیلات مالی با رویکرد توسعه صادرات تا پایان سال ۱۳۸۶
- اصلاح ساختار نظام اجرایی و تشکیلاتی نحوه اداره و بهره‌برداری از مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور تا پایان سال ۱۳۸۵

۴-۵- جلوگیری از قاچاق و تجارت غیرقانونی

- شناخت و تقویت مزیت‌های رقابتی در تولید و تجارت تا پایان سال ۱۳۸۴ (وزارت بازرگانی)
- مقررات زدایی و آزادسازی تجاری تا پایان سال ۱۳۸۴ (وزارت بازرگانی)
- بازرگاری در قوانین حاکم بر صادرات و واردات تا پایان سال ۱۳۸۴ (وزارت بازرگانی)
- تشویق صنایع کوچک و متوسط کاربر در مناطق مرزی (وزارت صنایع و معادن)
- تحقیق و توسعه و تجهیز اطلاعات و فناوری اطلاعات (شورای عالی اطلاعات رسانی)
- واقعی کردن قیمت‌ها و تغییر روش پرداخت یارانه‌ها (وزارت بازرگانی، وزارت رفاه و تامین اجتماعی)
- توجه و نظارت بر فعالیت بازارچه‌های مرزی (وزارت بازرگانی)
- حذف انحصارها (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- تسریع در بررسی پرونده‌های قاچاق (قوه قضاییه)
- فعالتر شدن نیروی انتظامی در جلوگیری از قاچاق کالا
- نظارت مستمر بر فعالیت مناطق آزاد تجاری (شورای عالی مناطق آزاد)
- تشکیل کمیسیون‌های مشترک برای جلوگیری از قاچاق کالا (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تقویت نظام کنترل‌های غیرفیزیکی (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- مشارکت فعال‌تر در منطقه‌گرایی (وزارت بازرگانی)

- اتخاذ راهبردهای کلان اقتصادی و سیاستهای مناسب تجاری و گمرکی تا پایان سال ۱۳۸۴ (وزارت بازرگانی)
- فعالتر شدن گمرک (وزارت امور اقتصادی و دارایی)

۴-۶- توسعه ترانزیت

- تجهیز و توسعه ناوگان کانتینری و ایجاد پایانه‌های ترانزیتی با توانمند سازی بخش غیردولتی
- ایجاد ارتباط مکانیزه بین سازمان‌های متولی و دست اندرکار و کارگزاران ایرانی ترانزیت در کشور و قابلیت دسترسی شرکتهای کارگزاری خارجی به این سیستم
- تعدیل هزینه‌ها و عوارض بندری به صورت رقابتی با بنادر خلیج فارس
- ایجاد بستر ارتباطی و مخابراتی مناسب جهت راه‌اندازی شبکه‌های ملی اطلاع‌رسانی، نصب کابل‌های فیبرنوری برای ایجاد پوشش ارتباطی در سطح جاده‌های کشور
- تشویق و حمایت از بخش غیردولتی برای سرمایه‌گذاری مناسب در ایجاد باراندازها
- مطالعه، احداث، تکمیل و تجهیز زیربناهای حمل و نقلی واقع در مسیرهای ترانزیتی کشور با اولویت سرمایه‌گذاری خارجی و بخش غیردولتی
- احداث راه مناسب به بنادر چابهار و امیرآباد
- احداث آزادراه بندرعباس - سیرجان
- تدوین و بکارگیری استانداردهای حمل و نقل منطبق با استانداردهای جهانی
- سرمایه‌گذاری برای اتصال بنادر کشور و مبادی ارتباطی با کشورهای همسایه، به شبکه ریلی
- توسعه و تجهیز ناوگان حمل و نقل جاده‌ای و دریایی و بنادر و پایانه‌ها
- توسعه سیستم ردیابی (GPS) کامیون‌های ترانزیتی
- تکمیل گذرراه‌های شمال - جنوب و شرق - غرب
- هدایت و حمایت مدیریت و عملکرد بخش غیردولتی در گذرراه‌های بین‌المللی واقع در محدوده کشور
- توسعه و تقویت سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی
- سرمایه‌گذاری مناسب در بنادر، فرودگاهها و مسیرهای هوایی و پایانه‌های مرزی و جاده‌ای و ریلی
- سرمایه‌گذاری در ساخت و توسعه و تکمیل راه‌آهن قزوین - رشت - انزلی - آستارا
- تجهیز بنادر و پایانه‌ها به تجهیزات نوین تخلیه و بارگیری
- سرمایه‌گذاری در ساخت و توسعه مجتمع‌های خدمات رفاهی و تیر پارکها
- ارتقای سطح دانش و بازآموزی مستمر مدیران و کارشناسان مرتبط با حمل و نقل ترانزیت
- ایجاد شرکتهای مشترک بین‌المللی و داخلی و شرکتهای کارگزاری چندوجهی
- بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات عبور کالاهای ترانزیتی از قلمرو کشور در انطباق با قوانین و مقررات جهانی

۴-۷- سیاستها و اقدامات بخشی

الف (سند ملی بازرگانی کشور - بخش بازرگانی خارجی

- اعمال حقوق ورودی ویژه یا وضع مابه‌التفاوت نسبت به کالاهایی که با دامپینگ و به قیمت نامتناسب و تسهیلات غیرعادی وارد می‌شوند.
- ادغام صندوق ضمانت صادرات و بانک توسعه صادرات در قالب اگزیم بانک
- تسهیل قوانین و مقررات در فرآیند بازرگانی خارجی و اتخاذ قوانین پایدار
- راه‌اندازی بازار سلف ارزی با همکاری اگزیم بانک و بانک مرکزی
- اصلاح نظام تعرفه‌ای کشور بر مبنای حمایت‌های تجاری براساس سیاست استراتژیک تجاری
- اجرای پروژه شناسایی بخشهای استراتژیک تجاری و تنظیم معیارهای فنی مناسب به منظور هدفمند کردن سیاستهای حمایتی در بخش صادرات براساس:
 - حمایت از صادرات کالا به بازارهای جدید
 - حمایت از کالاهای صادراتی که ارزش افزوده بیشتری دارند
 - حمایت از کالا و خدمات جاذب صادراتی
 - حمایت از مؤسسات و شرکتهای بزرگ صادراتی
 - حمایت از بخشهای تحقیق و توسعه
 - پوشش بخشی از هزینه‌های عرضه بازار یابی برپایی نمایشگاه و تبلیغات
 - تقبل بخشی از هزینه‌های بیمه صادراتی و سود بانکی بخش صادرات توسط دولت
- گسترش خدمات بیمه صادراتی از طریق ایجاد پوشش‌های بیمه‌ای
- تقویت بنیه مالی اگزیم بانک برای افزایش پوشش بیمه‌های صادراتی
- هدایت نمایندگی‌های سیاسی به سمت کارکردهای حمایتی در زمینه اقتصادی، تجاری و آموزش و اعزام رایزنهای بازرگانی مطلع به کشورهای هدف
- معافیت دریافت هرگونه مجوز برای صادرات به غیر از استانداردهای اجباری و گواهی مرسوم و مورد درخواست مشتری در تجارت بین‌الملل
- راه‌اندازی دفاتر، شعب و یا نمایندگی سازمان توسعه تجارت در کشورهای هدف و ارائه خدمات به صادرکنندگان و بازرگانان ایرانی
- فراهم آوردن زمینه‌های قانونی جهت واگذاری امور تصدی بازرگانی خارجی در بخشهایی نظیر نفت، پتروشیمی و فرآورده‌های آنها
- برقراری روابط اقتصادی نهادینه در قالب موافقتنامه‌های تجاری ترجیحی و آزاد در سطح دوجانبه و منطقه‌ای
- انعقاد پیمان‌های دوجانبه یا جمعی با کشورهای هم‌مرز جهت مقابله با قاچاق کالا
- ارائه مشاوره اقتصادی، تجاری و حمایت‌های مادی و معنوی از بازرگانان ایرانی در خارج از کشور
- افزایش مقیاس تجارت در عرصه بازرگانی خارجی به منظور استفاده از صرفه‌های ناشی از مقیاس و با استفاده از حمایت از تشکیل شرکتهای بزرگ صادراتی

- واگذاری تصدی‌های دولتی در عرصه بازرگانی خارجی به بخش غیردولتی
- پی‌گیری ایجاد بازار مشترک تجاری با کشورهایی که دارای پیوستگی جغرافیایی هستند
- گسترش متقابل محدود، کالاهایی که ترجیحات تعرفه‌ای با کشورهای مختلف در مورد آنها در نظر گرفته می‌شود
- حمایت از گسترش تجارت با بازار کشورهای همجوار که از فاصله روانی و جغرافیایی کمتری به بازار داخلی برخوردار هستند
- حمایت از گسترش خدمات بانکی، بیمه‌ای و بازرگانی در کشورهای همسایه و شرکای تجاری
- روان‌سازی تجارت از طریق کاهش رویه‌های تجاری
- ساماندهی پایانه‌ها و مراکز بسته‌بندی، فرآوری، انبارداری و حمل و نقل و ترانزیت در مرزهای کشور با کشورهای همجوار
- تجهیز گمرکات کشور به وسایل تجهیزات مدرن و مطمئن جهت کنترل ورود کالا
- جلوگیری از گسترش بازارچه‌های مرزی
- ساماندهی مناطق آزاد تجاری و جلوگیری از تاسیس مناطق آزاد جدید
- تخصیص خطوط اعتباری به بازارهای هدف و کالاهای صادراتی
- ظرفیت‌سازی برای استفاده از تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات در بازرگانی خارجی براساس روش‌های جهانی با کمک سازمان‌های بین‌المللی
- ایجاد زمینه‌ها و بسترهای حقوقی برای گسترش تجارت الکترونیکی
- ایجاد شاخص‌های امنیتی بالا برای محیط مجازی در تجارت الکترونیکی

ب) روابط خارجی

- پیشبرد سیاست خارجی کشور در چهارچوب حفظ و توسعه منافع ملی
 - اتخاذ تمهیدات لازم در جهت تسهیل ارتباط بین ایرانیان خارج از کشور و نهادهای داخلی از طریق دبیرخانه شورای عالی ایرانیان خارج از کشور (موضوع مصوبه شماره ۲۳۶۹۳ مورخ ۱۳۷۹/۶/۶ هیأت محترم وزیران)
 - اتخاذ تمهیدات لازم جهت شناسایی زمینه‌های فعالیت فرهنگی در خارج از کشور و توسعه روابط فرهنگی با سایر کشورها از طریق همکاری سازمان‌های ذی ربط داخلی و خارجی
 - ایجاد دبیرخانه شورای هماهنگی امور بین‌المللی به منظور هماهنگی و ایجاد وحدت رویه در دیپلماسی عمومی با همکاری و هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
 - فراهم کردن زمینه‌ها و انجام اقدامات لازم جهت ساماندهی متخصصین ایرانی مقیم کشورهای خارج در قالب سازمانهای غیردولتی
 - حمایت‌های لازم برای کارآتر نمودن انجمنهای دوستی بین جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها
 - مدرنیزه کردن روش‌های انجام کار و بکارگیری فناوری‌های پیشرفته و به روز با همکاری

دستگاه‌های ذی‌ربط

- شناسایی و انتصاب سرکنسولگری‌های افتخاری در محل‌های مورد نظر به منظور تسهیل انجام امور کنسولی برای ایرانیان خارج از کشور و نیز اتباع خارجی و کاهش هزینه‌ها
- شناسایی نیاز بازارهای کشورهای هدف و تطبیق آنها با مزیت‌های نسبی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و فراهم ساختن زمینه‌های بهره‌گیری از آن با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط
- رفع مشکل تابعیت مضاعف ایرانیان با همکاری وزارتخانه‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط
- تلاش برای اعزام نیروی کار ماهر و متخصص به خارج از کشور با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط به منظور استفاده از بازار کار بین‌المللی
- هدفمند کردن کمک‌های توسعه‌ای کشور به سایر کشورها در جهت صدور کالا و خدمات فنی و

مهندسی

- اتخاذ تمهیدات لازم برای برگزاری سمینارهای اقتصادی، نمایشگاه کالاها و خدمات در داخل و یا کشورهای هدف با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط با هدف توسعه صادرات خدمات فنی و

مهندسی

• ارتقای سطح مناسبات سیاسی و روابط خارجی و ثبات در سیاست خارجی

- رهبری و هماهنگی اجرای سیاست‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران
- مشارکت مؤثر در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در تمامی سطوح روابط خارجی
- تعقیب منافع جمهوری اسلامی ایران در مناطق هدف در جهان
- ادامه اقدامات مربوط به تنش‌زدایی و پرهیز از تشنج در روابط با کشورهای غیر متخاصم
- بهره‌گیری از روابط خارجی برای افزایش توان ملی کشور
- مقابله با افزون‌خواهی کشورهای متخاصم
- تلاش برای کاهش نفوذ و حضور بیگانگان در منطقه
- مخالفت با یکجانبه‌گرایی آمریکا
- تلاش برای ایجاد نزدیکی بیشتر میان کشورهای اسلامی

• فعال‌سازی سیاست خارجی در راستای تحقق اهداف چشم‌انداز

- فراهم کردن زمینه و تلاش برای ارتقای سطح و تعامل مؤثرتر با اقتصاد جهانی و نهادینه کردن روابط اقتصادی خارجی، جذب منابع، سرمایه‌گذاری خارجی
- حمایت و دفاع از بهبود سطح رقابت‌پذیری اقتصاد ملی
- تلاش برای تبدیل مجموعه کشورهای اسلامی و دوست برای ایجاد قطب‌های منطقه‌ای اقتصادی، علمی، فناوری و صنعتی
- تحکیم روابط با جهان اسلام و ارائه تصویری روشن از انقلاب اسلامی و تبیین دستاوردها و

تجربیات ایران اسلامی

- کمک به جذب سرمایه‌گذاران و مشارکت مؤسسات تخصصی بین‌المللی برای گردشگران خارجی و زیرساخت‌های اقامتی
- تقویت و تسهیل حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مجامع جهانی و سازمان‌های فرهنگی بین‌المللی

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- گسترش و عمق بخشیدن به روحیه تعاون و مشارکت عمومی و بهره‌مند ساختن دولت از همدلی و توانایی‌های عظیم مردم (سیاست ۱۸)
- فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تحقق رقابت‌پذیری کالاها و خدمات کشور در سطح بازارهای داخلی و خارجی و ایجاد سازوکارهای مناسب برای رفع موانع توسعه صادرات غیرنفتی (سیاست ۳۵)
- پشتیبانی از کارآفرینی، نوآوری و استعداد‌های فنی و پژوهشی (سیاست ۲-۳۷)
- تلاش برای دستیابی به اقتصاد متنوع و متکی بر منابع دانش و آگاهی، سرمایه انسانی و فناوری نوین (سیاست ۳۶)
- تثبیت فضای اطمینان بخش برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران با اتکاء به مزیت‌های نسبی و خلق مزیت‌های جدید و حمایت از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن (سیاست ۴۵)
- تشویق رقابت و پیشگیری از وقوع بحرانها و مقابله با جرم‌های مالی (سیاست ۳-۴۶)
- توانمندسازی بخش‌های خصوصی و تعاونی به عنوان محرک اصلی رشد اقتصادی و کاهش تصدی دولت همراه با حضور کارآمد آن در قلمرو امور حاکمیتی در چارچوب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که ابلاغ خواهد شد (سیاست ۴۷)
- ارتقای ظرفیت و توانمندی‌های بخش تعاونی از طریق تسهیل فرآیند دستیابی به منابع، اطلاعات، فناوری، ارتباطات و توسعه پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی آن (سیاست ۴۸)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

- ایجاد و توسعه کارآفرینی و نظام ملی نوآوری
- رفع موانع توسعه فعالیت بخش خصوصی

۳- عناوین اسناد بخشی ذی ربط

- سند ملی بازرگانی کشور- بازرگانی داخلی

۴- سیاستها و اقدامات اجرایی

۴-۱- ایجاد و توسعه کارآفرینی و نظام ملی نوآوری

- ارزیابی و تحلیل نظام نوآوری و سیاستهای کارآفرینی به صورت بخشی و منتخب توسط دستگاههای ذیربط با استفاده از نیروی انسانی آموزش دیده در خصوص نظام ملی نوآوری و با کمک روشهای نگاشت نهادی، نگاشت جریان دانش، نگاشت خوشه‌های صنعتی، ممیزی نوآوری و نظام بخشی نوآوری (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت صنایع و معادن)
- تامین نیروی انسانی لازم جهت بهبود نظام ملی نوآوری توسعه کارآفرینی از طریق آموزشهای رسمی، برگزاری کارگاههای آموزشی، استفاده از متخصصین بین‌المللی و سازمانهای پیشرو
- سازماندهی و هماهنگی فعالیتهای دستگاههای اجرایی در زمینه بهبود و توسعه نظام ملی نوآوری کشور (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- ایجاد مناطق ویژه صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر در جوار قطبهای علمی- صنعتی کشور (وزارت صنایع و معادن)
- ایجاد شهرکهای فناوری در مکانهای مناسب
- کمک به سرمایه‌گذاری بنگاههای غیردولتی از طریق سرمایه‌گذاریهای مشترک، ایجاد و توسعه نهادهای تخصصی، تامین مالی فناوری و صنایع نوین از قبیل نهاد مالی سرمایه‌گذاری خطرپذیر
- ایجاد مؤسسات پژوهشی لازم برای توسعه فناوری‌های پیشرفته و جدید از طریق مشارکت شرکتهای و بنگاههای اقتصادی با مراکز پژوهشی
- حمایت از تحقیقات بنگاههای غیردولتی (وزارت صنایع و معادن)
- اصلاح قانون ثبت اختراعات و علائم تجاری و ایجاد نظام کارآمد حمایت از مالکیت فکری (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت صنایع و معادن و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- شبکه سازی میان بنگاهها و تشویق همکاریهای بین شرکتی
- کمک به ایجاد مراکز مشاوره انتقال و انتشار تکنولوژی (وزارت صنایع و معادن)
- فراهم کردن نظامهای قانونی، حقوقی، اقتصادی، بازرگانی و فنی مناسب در جهت تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد
- حمایت از تولید کالا و خدمات در عرصه‌های نوین و پیشتاز فناوری در کشور از طریق اختصاص بخشی از تقاضای دولت به خرید این کالاها
- ایجاد زمینه مشارکت تشکلهای غیردولتی صنفی- تخصصی بخشهای مختلف در برنامه‌ریزی و سیاستگذاری
- ایجاد یا توسعه خدمات بازرگانی، فنی، مالی، بانکی و بیمه‌ای پیشرفته

- حمایت از ایجاد پیوند مناسب بین بنگاههای کوچک، متوسط و بزرگ
- توسعه شبکهها، خوشهها و زنجیرهها و پیش‌بینی تمهیدات لازم برای تقویت توان فنی-مهندسی-تخصصی
- تحقیق و توسعه و بازاریابی در بنگاههای کوچک و متوسط و توسعه مراکز اطلاع‌رسانی و تجارت الکترونیک
- رفع مشکلات و موانع رشد و توسعه بنگاههای کوچک و متوسط و کمک به بلوغ و تبدیل آنها به بنگاههای بزرگ و رقابت‌پذیر و اصلاح ساختار قطعی کنونی

۲-۴- رفع موانع توسعه فعالیت بخش خصوصی

- تهیه و تدوین لایحه خصوصی‌سازی تا پایان سال ۱۳۸۴ (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تهیه و تدوین لایحه "حمایت از سرمایه‌گذاری داخلی در مقابل سلب مالکیت و ملی شدن" تا پایان سال دوم برنامه (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تهیه و تصویب "لایحه تسهیل رقابت و کنترل و جلوگیری از شکل‌گیری انحصار" در سال ۱۳۸۴ (وزارت بازرگانی)
- تدوین لوایح مربوط به "مالکیت معنوی" و ایجاد سازوکارهای لازم برای پشتیبانی حقوقی و قضایی از بخش خصوصی (وزارت فرهنگ‌وارشاد اسلامی، وزارت بازرگانی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تجدیدنظر در "لایحه مبارزه با قاچاق کالا، ارز، ریال و اوراق بهادار" (ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا) و ارائه آن برای تصویب در دولت و مجلس شورای اسلامی
- واگذاری تمامی فعالیتها، بنگاهها و مراکز اقتصادی که فعالیت آنها با هیچ‌یک از عناوین صدر اصل ۴۴ قانون اساسی منطبق نباشد به بنگاههای عمومی غیردولتی، بخش‌های تعاونی و خصوصی، مگر در موارد خاص که بنا به پیشنهاد قانون‌گذار تداوم انجام کار توسط دولت برای مدتی مشخص با تصویب هیئت وزیران ضرورت داشته باشد. (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- فراهم ساختن بسترهای لازم برای سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت بخش غیردولتی در زمینه‌های مذکور در صدور اصل ۴۴ قانون اساسی (وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- ممنوع کردن هرگونه فعالیت جدید اقتصادی توسط دولت، بنگاهها و مراکز اقتصادی دولتی که با فعالیت‌های صدر اصل ۴۴ انطباق ندارند، به استثنای موارد خاص با تصویب مجلس شورای اسلامی
- گسترش پوشش ملی بیمه‌ای با استفاده از رقابتی کردن صنعت بیمه و ایجاد بیمه‌های خصوصی (برای کاهش ریسک فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و توسعه‌ای - وزارت امور اقتصادی و دارایی - بیمه مرکزی، وزارت بازرگانی)
- تهیه چارچوب عملیاتی برقراری بیمه فعالان بخش خارجی اقتصاد (صادرکنندگان و واردکنندگان) در مقابل نوسانات خارج از کنترل ارز (وزارت امور اقتصادی و دارایی، بیمه مرکزی)
- تهیه سازوکارهای لازم برای پوشش انواع بیمه‌های سپرده برای بانکهای خصوصی و موسسات اعتبارات

- غیربانکی و بیمه اعتباری تا پایان سال دوم برنامه (وزارت امور اقتصادی و دارایی، بیمه مرکزی)
- تهیه سازوکار لازم برای پوشش انواع بیمه‌های صادراتی تا پایان سال دوم برنامه (وزارت امور اقتصادی و دارایی، بیمه مرکزی)
- تهیه دستورالعمل و مقررات اجرایی و چارچوب اساسنامه و نظارت مربوط به فعالیت انواع واسطه‌های مالی غیربانکی (وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی)
- تکلیف بانکها به واگذاری سهام شرکتهای سرمایه‌گذاری خود به بخش غیردولتی با هماهنگی سازمان بورس اوراق بهادار (وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای بورس)
- ارائه راهکار مناسب برای شناسایی، ارتقای توانمندی و استفاده از خدمات مشاورین حقیقی و حقوقی ارائه دهنده خدمات مشاوره فنی و مهندسی و مدیریتی مورد نیاز متقاضیان سرمایه‌گذاری در صنایع کوچک و واحدهای کوچک صنعتی توسط وزارت صنایع و معادن (وزارت صنایع و معادن، وزارت بازرگانی)
- حمایت از ایجاد و توسعه مراکز زادپروری کسب و کار (آنکوباتورها)، موسسات تحقیق و توسعه و آزمایشگاههای خصوصی و عمومی فعال در زمینه نیازهای تحقیقاتی صنایع کوچک (وزارت صنایع و معادن)
- اعمال تعرفه واحدهای صنعتی برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات و تجهیزات شرکتهای بازرگانی که با مشارکت حداقل ۱۰ واحد کوچک صنعتی همگن و مکمل تأسیس می‌شوند مشروط بر آنکه حداقل ۷۵ درصد سهام یا سهم‌الشرکه آنها متعلق به این واحدها باشد. واحدهای مذکور در استفاده از تسهیلات بانکی نیز مشمول نرخها و ضوابط بخش صنعت شوند.
- تشکیل انجمن توسعه مبادلات پیمانکاری به منظور حمایت از توسعه مبادلات پیمانکاری و ایجاد پیوند میان بنگاههای کوچک و بزرگی که در سطح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی فعالیت دارند. (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- حمایت مالی از تشکیل صندوق کمک متقابل با عضویت واحدهای کوچک صنعتی همگن و مکمل با هدف رفع نیاز ضروری آنها (وزارت صنایع و معادن)
- حمایت از ایجاد و گسترش دفاتر نمایندگی تجاری بخش خصوصی در خارج از کشور (وزارت امور خارجه)
- تاکید بر گسترش تجارت الکترونیکی و پول الکترونیکی به منظور افزایش امکان مبادلات خارجی و دستیابی شرکتهای داخلی به بازارهای جهانی (وزارت بازرگانی، بانک مرکزی)

۳-۴ - سیاستها و اقدامات اجرایی بخشی

- بازرگانی داخلی

- خروج دولت از عرصه‌های تصدی‌گری بازرگانی در بخش‌های مختلف اقتصادی
- تقویت و حمایت از تشکلهای مدنی اصناف (اتحادیه، مجامع و شورای اصناف)
- تکمیل، اصلاح و ایجاد زیرساختهای لجستیک لازم (ذخیره‌سازی، حمل و نقل و...) در بخش توزیع
- تامین منابع مالی مورد نیاز تاسیسات ذخیره سازی گندم

- پیش بینی اعتبار مورد نیاز برای پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تمام شده و قیمت وضع شده کالاها به شرکتهای مباشر در تامین و تدارک کالا های مربوطه
- استخراج فرآیندهای شبکه توزیع کالا، تعیین گلوگاهها و مهندسی مجدد فرآیندهای آنها در بخشهای مختلف اقتصادی.
- ارتقای نظام جامع هماهنگ و یکپارچه اطلاعات بازرگانی کشور
- اجرای طرح آموزش، نوسازی و بازسازی اصناف کشور
- ارتقای کارآیی در نظام تامین کالا در کشور
- تمرکز امور سیاست گذاری نظام تجاری شهرها در وزارت بازرگانی
- حمایت از تاسیس و توسعه شرکتهای پخش کالا
- اجرای طرح مکانیزاسیون واحدهای صنفی به منظور استفاده از فناوریهای نوین در این واحدها
- استقرار زیرساختهای لازم گسترش تجارت الکترونیکی در ساختار شبکه توزیع کالا
- ساماندهی نظام آمارهای بخش بازرگانی کشور
- حمایت از استقرار سیستمهای مکانیزه بسته بندی و سورتنینگ در مراکز توزیع محصولات کشاورزی
- ساماندهی واحدهای صنفی آلاینده در سطح پارکهای صنفی
- رسمی نمودن گردش عملیات مالی واحدهای بازرگانی اعم از خردهفروشی و عمدهفروشی
- ارایه طرح اصلاح سرفصلهای رشته های بازرگانی در مراکز آموزش عالی
- ایجاد و تقویت تشکل های مدنی حمایت از حقوق مصرف کنندگان
- حمایت از تشکل NGO ها در بخش بازرگانی
- محدود کردن دامنه قیمت گذاری به کالاها و خدمات عمومی، انحصاری و کالاهای اساسی
- تدوین تصویب ضوابط و فهرست کالاها و خدمات مشمول قیمت گذاری براساس قواعد بازار تا پایان سال ۱۳۸۴
- حمایت از ادغام و پیوند مناسب واحدهای صنفی در قالب شبکهها، خوشهها و زنجیرههای تولید
- حمایت از بخش خصوصی در جهت ایجاد و تقویت زیرساختهای مناسب تأمین و توزیع
- حمایت از تاسیس و توسعه فروشگاههای زنجیره‌ای توسط بخش خصوصی
- واگذاری تصدیهای مرتبط با نظارت بر بازار به نهادهای مدنی تا پایان سال ۱۳۸۵
- حمایت از تاسیس آموزشگاههای تخصصی برای ارتقای مهارت‌های نیروهای بخش بازرگانی توسط بخش خصوصی
- لازم الاجرا بودن استانداردهای ابلاغی وزارت بازرگانی در خصوص تجارت الکترونیک برای بنگاههای تولیدی و تجاری

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- اطلاع‌رسانی مناسب برای تحقق ویژگیهای موردنظر در افق چشم‌انداز (سیاست ۲-۷)
- سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیتهای کشور در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان (سیاست ۱-۹)
- تقویت نهضت نرم‌افزاری و ترویج پژوهش (سیاست ۲-۹)
- کسب فناوری به ویژه فناوری‌های نو شامل ریزفناوری و فناوری‌های زیستی، اطلاعات و ارتباطات، زیست محیطی، هوافضا و هسته‌ای (سیاست ۳-۹)
- اصلاح نظام آموزشی کشور، شامل آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عالی و کارآمد کردن آن برای تأمین منابع انسانی مورد نیاز در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز (سیاست ۱۰)
- تلاش در جهت تبیین و استحکام مبانی مردم‌سالاری دینی و نهادینه کردن آزادی‌های مشروع از طریق آموزش، آگاهی بخشی و قانونمند کردن آن (سیاست ۱۱)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

- توسعه اقتصاد دانایی
- توسعه کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات
- تمهید شرایط حفظ و استفاده بهینه از نخبگان
- استقرار منظومه ملی اطلاعات مکان محور

۳- عناوین اسناد بخشی ذی‌ربط

- آموزش عمومی
- آموزش فنی و حرفه‌ای
- آموزش عالی
- فناوری اطلاعات
- پژوهش و فناوری
- آمار

۴- سیاستها و اقدامات اجرایی

۴-۱- توسعه اقتصاد دانایی

- گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق بهینه‌سازی فرآیند امور اجرایی، کاهش زمان و هزینه انجام کارها و بهبود کیفیت در کلیه بخش‌های اجرایی، خدماتی و تولیدی کشور

- توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و گسترش فناوری اطلاعات در قلمرو اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی، طی سال‌های برنامه چهارم و استفاده از ظرفیت‌های ملی و منطقه‌ای برای ارتقای جایگاه ایران (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)
- گسترش نظام اطلاع رسانی، استقرار جامعه اطلاعاتی و تضمین دسترسی آسان و گسترده به آن
- تکمیل و اجرایی نمودن قوانین مالکیت معنوی در محیط‌های رایانه‌ای و شبکه‌ای و توسعه مراکز اینترنتی با بهره‌گیری از توان بخش خصوصی تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- جذب و بومی‌سازی فناوری‌های نوین و فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)
- برقراری امنیت در فضای تولید و تبادل اطلاعات کشور در محیط رایانه‌ای (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)
- تأمین و پرداخت بخشی از هزینه‌های ثبت جواز امتیاز علمی (Patent) در سطح بین‌المللی از محل اعتبارات کمک‌های فنی و اعتباری مندرج در قوانین بودجه سنواتی
- پیشنهاد سازوکار لازم برای بیمه قراردادهای پژوهشی، فنی و فعالیت‌های تولیدی و خدماتی ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این سند (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- حمایت از پژوهش‌های سفارشی (دارای متقاضی) از طریق پیش‌بینی اعتبار در بودجه‌های سنواتی دولت (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- اصلاح مقررات و ایجاد تسهیلات لازم برای ارجاع کار و عقد قرارداد فعالیت‌های پژوهشی و فنی دولت با بخش خصوصی (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- حمایت مالی مستقیم از مراکز و شرکت‌های کوچک و متوسط بخش خصوصی برای انجام تحقیقات توسعه ای که منجر ابداع، اختراع و ارتقای محصولات و روشها میشود (وزارت صنایع و معادن)
- کمک به تاسیس و توسعه صندوق‌های غیردولتی پژوهش و فناوری (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- فراهم آوردن تسهیلات و برقراری مقررات حمایت از ورود بخش خصوصی در قلمرو دانش و فناوری
- تهیه قوانین و مقررات نوین ارزیابی و ارزشگذاری کالا و خدمات نامشهود دانایی محور (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- کمک به تاسیس و توسعه شرکت‌های طراحی مهندسی (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت صنایع و معادن)
- بر خورداری واحدهای پژوهشی و فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری از مزایای قانونی مناطق آزاد در خصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض، سرمایه‌گذاری خارجی و مبادلات مالی بین المللی
- تهیه نظام جامع آماری و اطلاعاتی الکترونیکی بازار کار (وزارت کار و امور اجتماعی)
- انجام اقدامات لازم به منظور استقرار نظام پول الکترونیکی (بانک مرکزی)

- استقرار نظام جامع اطلاعات سلامت شهروندان ایرانی تا پایان سال ۱۳۸۵ (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- پیش بینی تمهیدات لازم برای تهیه کارت اطلاعات (سلامت، هویت، شناسنامه، گذرنامه، کارت ملی، گواهینامه رانندگی، اعتباری و بیمه درمانی) برای تمام افراد

۲-۴- تمهید شرایط حفظ و استفاده بهینه از نخبگان

- تقویت و توسعه قطبها و انجمنهای علمی
- توسعه مراکز رشد و پارکهای علم و فناوری
- توسعه کمی و کیفی واحدهای پژوهشی و D&R در دستگاههای اجرایی و شرکتهای تولیدی و خدماتی
- ایجاد ساز و کار مصرف بهینه بودجه های تحقیقاتی و افزایش اختیارات مالی پژوهشگران
- سرمایه گذاری ویژه برای جلب همکاری نخبگان در قلمرو فناوری های برتر
- مشارکت نخبگان در تدوین برنامه های تولید، انتقال، جذب، اشاعه و مستندسازی فناوری
- طراحی و پیاده سازی سامانه اطلاعاتی نخبگان کشور و حمایت از تولید و انتقال آمار و اطلاعات به هنگام در مورد نخبگان و متخصصان
- حمایت از تاسیس شعب دانشگاههای خارجی در کشور طبق ضوابط وزارت علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- تقویت حوزه نشر به ویژه انتشارات دانشگاهی و علمی
- نظام مند، کیفی و فراگیر شدن سازوکارهای انتخاب، تکريم و بزرگداشت نخبگان
- تقویت روند حرفه ای گرایي و صنفی گرایي در فعالیت های علمی، فنی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی نخبگان
- تعیین سازوکارهای اجرایی لازم جهت بهبود سرمایه اجتماعی نخبگان
- پیشگیری از بحران های منزلتی و حفظ و ارتقای منزلت اجتماعی گروه های مختلف مردم با تاکید بر منزلت نخبگان
- پرهیز از سیاست زدگی در محیط های علمی و فنی
- کمک به تعمیق پیوندهای فرهنگی و خانوادگی متخصصان مهاجر ایرانی با داخل کشور
- وضع تسهیلات خاص برای حل مشکلات نظام وظیفه و ادامه تحصیل نخبگان و فرزندان آنها
- حمایت از مشارکت نخبگان در برنامه های توسعه محلی و استانی
- تهیه لایحه امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ
- ایجاد جایگاه مناسب برای نخبگان در مدیریت منابع انسانی کشور
- ترویج مشارکت در برنامه های توسعه به عنوان یک ارزش ملی
- حمایت از تعامل منسجم، پایدار و مداوم مراکز علمی و دانشگاهی با بخشهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و دفاعی کشور

- حمایت مالی ویژه دولت از مؤسسات و شرکتهای مشاوره‌ای و مهندسی که در زمینه انتقال فناوریهای برتر و نو، بهبود نظام مدیریت، نوآوری و ابداع فعالیت دارند
- استقرار نظام ویژه استخدامی نخبگان
- پیشبرد برنامه تحول اداری در جهت بالا بردن توان جذب نخبگان در نظام اداری و اصلاح مقررات محدود کننده
- بهره‌مندی قوای سه‌گانه مقننه، مجریه و قضاییه از کانونها و کمیته‌های تخصصی نخبگان و ساماندهی نظام مشاوره در کنار مراکز عالی سیاست گذاری
- تسهیل روند مثبت و صدور مجوز تاسیس انجمن‌های علمی NGO و شرکتهای مشاوره‌ای و مؤسسات پژوهشی و فرهنگی- هنری غیردولتی
- تقویت رایزنی‌های علمی ایران در خارج از کشور
- استفاده بهینه از امکانات بین‌المللی موجود برای جلب مشارکت نخبگان مانند طرح Tokten و برنامه عمران سازمان ملل (UNDP)
- توسعه زیرساختهای ارتباطی و ایجاد شبکه مبادله اطلاعات بین متخصصان و نخبگان ایرانی در سراسر جهان
- تشویق انجام پروژه‌های علمی مشترک بین نخبگان ایرانی داخل و خارج از کشور
- ایجاد تنوع و ارتقای کمی و کیفی فرصتهای مطالعاتی خارج از کشور
- اعطای بورس تحقیقات ایران شناسی به نخبگان
- بازنگری قوانین حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و تولیدی در جهت بین‌المللی کردن این دسته از فعالیتهای پرداخت یارانه و تسهیلات برای توسعه رفت و آمد نخبگان
- تقویت و ارتقای تشکیلاتی سازمان متولی جذب نخبگان در وزارت امور خارجه و تاسیس دفاتر جذب نخبگان در سفارتخانه‌ها
- توسعه کمی و کیفی مراکز ایران شناسی در خارج از کشور با همیاری نخبگان ایرانی مقیم خارج از کشور
- اعطای بورس تحقیقات ایران شناسی به نخبگان
- حمایت مالی و قانونی از ورود بخش خصوصی و تعاونی به بازارهای بین‌المللی در قلمرو دانش و فناوری
- عقد موافقت‌نامه‌های فرهنگی منطقه‌ای، قاره‌ای و بین‌المللی به منظور پیشبرد گفتگوی تمدن‌ها و معرفی جلوه‌های فرهنگی، هنری و ادبی ایران
- توسعه حضور و عضویت در مجامع علمی و تخصصی بین‌المللی
- پرداخت یارانه و وام کم بهره تسهیلات توسط دولت و نظام بانکی کشور به پژوهشگران برای تبدیل ایده به محصول
- جلب مشارکت نخبگان در پروژه‌های ملی اولویت دار
- حمایت از تاسیس شرکتهای خدمات مشاوره‌ای توسط ایرانیان متخصص مقیم خارج از کشور
- اعطای بورس تحقیقاتی به نخبگان توسط صنایع و دستگاههای اجرایی

- ایجاد تسهیلات قانونی و مدیریتی برای نخبگان فاقد مدارک رسمی از جمله هنرمندان برجسته، پژوهشگران و نویسندگان آزاد، خلاقان و کارآفرینان
- سرمایه‌گذاری مشترک دولت با بنگاه‌های غیردولتی در زمینه ایجاد و توسعه نهادهای تخصصی و صنایع نوین
- ایجاد تمهیدات لازم برای مشارکت سه جانبه شرکتها و بنگاه‌های اقتصادی، دولت و دانشگاهها و مراکز پژوهشی در زمینه توسعه فناوریهای پیشرفته
- تامین و پرداخت بخشی از هزینه های ثبت جواز امتیاز علمی (Patent در سطح بین‌المللی و خرید جوازهای علمی ثبت شده داخلی توسط تولید کنندگان
- ایجاد تسهیلات برای تامین و توسعه صندوق‌های غیردولتی پژوهش و فناوری
- تدوین نظام ارزش‌گذاری و مبادله محصولات نامشهود دانایی محور
- اعطای تسهیلات به شرکت‌های تعاونی تاسیس شده توسط نخبگان
- برقراری بیمه بیکاری اصحاب فرهنگ، هنر و مطبوعات و سایر نخبگان
- اولویت دادن به نخبگان متخصص در ایجاد واحدهای صنعتی
- نوسازی سیستم‌های تولید در جهت افزایش ظرفیت بکارگیری نخبگان و متخصصان
- اولویت دادن به نخبگان در نظام تسهیلات اعتباری
- اعطای تسهیلات به نخبگان برای ورود به بازارهای منطقه ای
- استقرار نظام مشاوره فراگیر در مدارس و دانشگاه‌ها به منظور شناسایی و هدایت تحصیلی استعدادها درخشان
- توسعه پژوهش در زمینه استانداردسازی آزمونهای استعداد سنجی متناسب با شرایط کشور
- تدوین نظام سیاست‌گذاری و مدیریت امور مربوط به استعدادهای درخشان
- حمایت مالی و قانونی از تاسیس و توسعه باشگاه‌های غیر دولتی استعدادهای درخشان
- استقرار نظام تربیتی مناسب برای استعدادهای درخشان در مناطق محروم و دورافتاده
- استقرار نظام پرورشی خاص برای رشد استعدادهای و خلاقیت‌ها در نظام آموزش عالی کشور در علوم بنیادی و کاربردی
- هدایت استعدادهای درخشان به سوی اولویت‌های راهبردی کشور در زمینه علوم، تحقیقات و فناوری
- توسعه نظام‌های برنامه ریزی برای شناسایی و حمایت از شکوفایی استعدادهای درخشان
- استقرار نظام اطلاعات ملی استعدادهای درخشان

۳-۴- استقرار منظومه ملی اطلاعات مکان محور

- مشارکت همه جانبه و گسترده کلیه دستگاه‌های اجرایی در ایجاد زیرساخت ملی داده مکان محور و تنظیم سیاست‌های خود به گونه‌ای که مجموعه‌های ذی‌ربط و بخش خصوصی مرتبط نیز همکاری لازم را در جهت تحقق زیرساخت ملی داده مکانی داشته باشند.

- پذیرش تولید بخشی از داده‌های مکانی ملی توسط کلیه وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی متناسب با مأموریتها و شرح وظایف سازمانی آنها و تولید، بهنگام رسانی و نگهداری اطلاعات مکانی مربوطه حین فعالیتهای جاری خود
- استفاده از فناوریهای مناسب روز و ارتقای سطح علمی، فرهنگی و فنی متولیان داده‌های مکانی به منظور موفقیت و تحقق امر تولید، بهنگام رسانی و نگهداری داده‌های مکانی
- تولید داده‌های مورد نیاز مدیریت بحران در قالب زیرساخت داده مکانی مدیریت بحران توسط متولیان داده‌های مکانی و همچنین استفاده از داده‌های مکانی و چارچوبهای زیرساخت داده مکانی در مراحل مختلف چرخه مدیریت بحران توسط ارگانهای مرتبط، شامل قبل از بحران (پیش‌بینی، پیشگیری، کاهش خطرات و اثرات بحران و آمادگی برای پاسخگویی)، حین بحران (فعالیت‌های پاسخگویی نظیر امداد و نجات، جستجو، تخلیه اضطراری و اسکان موقت) و پس از بحران (بازسازی و فراهم آوردن شرایط عادی زندگی)
- تنظیم برنامه‌های عملیاتی و سیاست‌های مدیریتی کلیه سازمانها به‌گونه‌ای که تصمیم‌گیریها، برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و میان مدت و امور روزمره بر مبنای داده‌های مکانی مناسب، با کیفیت و مصوب انجام گیرد و همچنین ارتقای سطح علمی، فرهنگی، فنی و فناوری سازمان جهت فراهم آوردن زمینه استفاده از داده‌های مکانی در فعالیتهای روزمره به عنوان بخشی از برنامه‌های فوق‌الذکر لحاظ گردد
- جلوگیری از دوباره کاری در امر تولید اطلاعات حتی الامکان از طریق استفاده از داده‌های مکانی موجود در فعالیتهای و برنامه‌ریزیها و همچنین تبادل و به اشتراک گذاری داده‌های مکانی تمامی دستگاههای اجرایی در چارچوب زیرساخت ملی داده‌مکانی به منظور استفاده بهینه از منابع اطلاعاتی موجود و تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی بر مبنای منابع اطلاعاتی یکسان و همگون
- تبعیت از استانداردها و سیاست‌های زیرساخت ملی داده‌مکانی و تبعیت از مصوبات، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی مربوطه در فعالیتهای کلیه دستگاههای اجرایی
- فراهم آوردن زیرساخت مناسب مخابراتی و ارتباطی که جوابگوی نیازهای زیرساخت ملی داده مکانی باشد (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)
- منظور کردن نیازهای زیر ساخت ملی داده‌مکانی در ارتباط با فناوری اطلاعات و ارتباطات با اولویت از سیاست‌گذاریها، تصمیم‌گیریها، برنامه‌ریزیها و فعالیتهای (شورای عالی فناوری اطلاعات و شورای عالی اطلاع‌رسانی)
- پیروی از سیاستها و استانداردهای مصوب زیر ساخت ملی داده مکانی در فعالیتهایی که به نحوی با اطلاعات مکانی مرتبط می‌شوند (شورای عالی آمار)
- ایجاد زیر ساخت بخشی داده‌مکانی در کلیه دستگاههای اجرایی بدون گسترش تشکیلات (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور). زیرساخت‌های استانی و محلی داده مکانی به تناسب پیشرفت زیر ساخت ملی داده مکانی و با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ایجاد خواهد شد زیرساخت داده مکانی بحران نیز متناسب با پیشرفت زیرساخت ملی داده مکانی ایجاد خواهد گردید
- پیش‌بینی تمهیدات لازم جهت جمع‌آوری، کوچک‌سازی و حذف فعالیتهای موازی سازمانهای تولیدکننده

داده‌های مکانی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

- فراهم آوردن زمینه مشارکت بخش خصوصی در ارائه خدمات مرتبط با داده‌های مکانی برای استفاده عمومی در چارچوب اهداف و سیاستهای زیرساخت ملی داده مکانی (هیئت دولت)
- تعیین کمیته های تخصصی و ترکیب اعضا آنها و ارایه به شورای آمایش سرزمین جهت تصویب (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- تهیه برنامه عملیاتی ایجاد زیرساخت ملی داده مکانی و ارائه به شورای آمایش سرزمین جهت تصویب (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- ابلاغ بخشنامه‌ها و دستورالعملهای مصوب شورای آمایش سرزمین به دستگاه های ذی ربط (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- شناسایی و تعیین داده های مکانی کالبدی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- هدایت، هماهنگی، کنترل و نظارت بر فعالیتهای کمیته های تخصصی با برگزاری جلسات منظم و استفاده از نتایج کار آنها در ایفای سایر وظایف (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- تهیه و هماهنگ سازی استانداردهای مورد نیاز زیرساخت ملی داده مکانی با توجه به فناوریهای روز و نیاز کاربران و با همکاری بخشهای دولتی و غیردولتی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- اتخاذ سیاستهای تشویقی و تکلیفی لازم جهت تسهیل پیشبرد و دستیاب به چشم انداز زیرساخت ملی داده مکانی توسط بخشهای دولتی و غیردولتی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- فرهنگ سازی و ارتقای سطح آگاهی بخشهای دولتی و غیردولتی (در سطوح مختلف سیاستگذاری، مدیریتی و اجرایی) و مردم در خصوص اهمیت، کاربردها و استفاده از داده های مکانی و همچنین مفاهیم چشم انداز و مزایای زیرساخت ملی داده مکانی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- اتخاذ تدابیر و ارائه راه کارهای عملیاتی مناسب جهت ارتقای سطح فنی و فناوری مرتبط با زیرساخت ملی داده مکانی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- استفاده از خدمات افراد و گروههای صاحب نظر در پیشبرد هرچه بهتر زیرساخت ملی داده مکانی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- شناسایی سازمانهای دولتی و غیردولتی که به نحوی تولیدکننده داده های مکانی هستند و تعیین متولی تولید و نگهداری هر یک از لایه‌های داده مکانی و اقلام توصیفی مربوطه و ایجاد ساز و کارهای مالی و تشویقی جهت تسهیل مبادله داده های مکانی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- طراحی و پیاده سازی مرکز هماهنگی و اطلاع رسانی داده مکانی در سطوح ملی و فراملی، پس از دستیابی به ظرفیت مناسب فرهنگی، فنی و اطلاعاتی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- نظارت بر چگونگی پیشرفت فعالیتهای مربوط به زیر ساخت ملی داده مکانی در سازمانهای تولیدکننده، پردازش کننده و استفاده کننده از داده های مکانی، شناخت تنگناها و ارائه راه حل (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- تهیه پیش نویس مصوبات و تدوین گزارشهای منظم برای شورا (مرکز ملی آمایش سرزمین)

- ارتباط مستقیم و تعامل با فعالیتهای مشابه در سایر کشورها در سطوح مختلف و شرکت در جلسات و کنفرانسهای بین المللی مرتبط با زیرساختهای داده مکانی جهت حفظ هماهنگی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- سازماندهی امور تحقیقاتی و پژوهشی و استفاده از نتایج آن به منظور ایجاد هماهنگی و همگونی فعالیتهای زیرساخت ملی داده مکانی با آخرین دستاوردهای جهانی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- نظارت بر بکارگیری استانداردهای زیرساخت ملی داده مکانی در فعالیتهای مرتبط با داده مکانی سازمانها (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- ایجاد زمینه همکاری و مشارکت چند جانبه بین مراکز دانشگاهی بخصوص فعال در زمینه مهندسی ژئوماتیک (نقشه برداری)، سازمانهای تولیدکننده و استفادهکننده از دادههای مکانی و همچنین بخش خصوصی در جهت دستیابی به چشم انداز ساخت ملی داده مکانی (مرکز ملی آمایش سرزمین)
- برنامه ریزی و راهبری کمیته های بخشی، استانی و محلی جهت ایجاد زیرساختهای داده مکانی مرتبط، ایجاد هماهنگی آنها با سطح ملی و کنترل پیشرفت هر یک متناسب با تحقق چشم انداز، شناخت مشکلات و تنگناهای مرتبط با ایجاد زیرساختهای بخشی، استانی و محلی و ارائه راه حل های مناسب (مرکز ملی آمایش سرزمین)

۴-۴- سیاستها و اقدامات اجرایی بخشی

الف) آموزش عمومی

- توسعه سوادآموزی و کامل شدن باسوادی افراد زیر ۳۰ سال با رویکرد کاربردی کردن سوادآموزی
- تقویت فضائل اخلاقی و روحیه ایثار و امید به آینده در دانش آموزان
- تقویت فرهنگ و انگیزه خلاقیت در دانش آموزان
- استقرار نظام راهنمایی و مشاوره در تمامی دوره های تحصیلی
- ارتقای سطح تحصیلات کادر آموزشی و پژوهشی با سابقه کمتر از ۱۵ سال به کارشناسی
- ایجاد مراکز سنجش صلاحیت حرفه ای معلمان
- توسعه و حمایت از تشکلهای علمی و آموزشی معلمان
- تربیت معلمان چندرشته ای برای مناطق نیازمند
- توسعه شیوه چند تالیفی و روش تلفیق دروس در برنامه ریزی درسی
- استانداردسازی و بهبود کیفیت ارزشیابی تحصیلی
- بهبود نظام انتخاب، آموزش و ارزشیابی مدیران
- توسعه تربیت بدنی، ورزش و سلامت دانش آموزان
- توسعه مشارکتهای بین بخشی و خرید خدمات آموزشی از بخشهای غیردولتی
- توسعه مدارس مشارکتی (بر مبنای قیمت تمام شده) و هیئت امنایی
- توسعه برنامه درسی ملی

- نوسازی فضاهای خطرآفرین و مقاوم سازی ۵۰ درصد ساختمان‌های غیرمقاوم موجود
- توسعه آموزش‌های تلفیقی و فراگیر برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه
- توسعه مشارکت‌های دانش‌آموزی و حمایت از تشکل‌ها و انجمن‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی آنان
- اعطای تسهیلات ارزان قیمت و حمایت مالی از سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی در آموزش و پرورش
- توسعه آموزش از راه دور و آموزشگاه‌های روستا مرکزی، شبانه‌روزی، و نمونه دولتی و خوابگاه‌های مرکزی
- طراحی و اجرای نظام مدیریت کیفیت جامع (T.Q.M) و مدیریت کنترل جامع (T.C.M)
- بهبود مدیریت آموزشگاهی با رویکرد مدرسه محوری و تقویت نقش هیات امناء در اداره مدرسه
- توسعه فعالیتهای پژوهشی و همکاری با دانشگاهها
- پژوهش مدار شدن تصمیم‌گیری‌های اصلی آموزش و پرورش در کلیه سطوح
- ارتقای بهره‌وری منابع و افزایش سرمایه‌گذاری دولتی برای تامین امکانات آموزشی و افزایش پوشش تحصیلی
- توسعه و بهبود وضعیت آموزش و پرورش عمومی و دوره پیش‌دبستانی بر اساس سند برنامه ملی آموزش برای همه
- منقطع ساختن ساعات در برنامه‌های درسی برای ایجاد زمینه تقویت و توسعه تربیت بدنی و مهارتهای زندگی در برنامه‌های فرهنگی و هنری
- اصلاح نظام گزینش دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی در سنوات دوره متوسطه
- حمایت حقوقی و قضایی کارکنان
- توسعه فناوری اطلاعات در بخش‌های اداری و آموزشی

ب) آموزش فنی و حرفه ای

- استفاده کارآمد از ظرفیتهای درونی و بیرونی برای توسعه آموزشها با تاکید بر بخش غیردولتی
- ایجاد تنوع در تجهیز منابع مالی و شناسایی منابع جدید و بهبود مدیریت استفاده از منابع موجود
- رشد و توسعه آموزش کارکنان دولت
- تنوع بخشی به شیوه‌های آموزشی با استفاده از فناوری‌های نوین
- گسترش دوره‌های کاردانی پیوسته و ناپیوسته
- توجه به دوره‌های غیررسمی
- اولویت دوره‌های کوتاه مدت آموزش شاغلین بخش کشاورزی
- ایجاد ارتباط با مراکز بین‌المللی به منظور بهره‌گیری از امکانات مشاوره‌ای، آموزش، سرمایه‌گذاری...
- توسعه ارتباطات و تعاملات داخلی و بین‌المللی
- بازنگری و اصلاح مستمر استانداردها
- آموزش شاغلین در بخش دولتی و حمایت از شایسته سالاری
- اعمال سیاستهای تشویقی برای آموزش شاغلین بنگاههای اقتصادی

- تنظیم مقررات برای استفاده از نیروی ماهر و ارتقای مهارت در بنگاههای اقتصادی
- تنظیم و برپایی نهاد سیاستگذار در آموزشهای فنی و حرفه‌ای بخش کشاورزی
- گسترش آموزش مهارت پایه و عمومی در مقطع متوسطه فنی و حرفه‌ای و کاردانش
- نوسازی و بازسازی ساختارها
- انعطاف پذیری آموزشها نسبت به نیازهای بازار کار و برنامه‌های توسعه‌ای
- زمینه‌سازی برای تولید و انتقال بهنگام اطلاعات بین بازار کار و عرضه‌کنندگان آموزش
- نوسازی و بازسازی ساختارهای تصمیم‌گیری سازمانی
- طراحی و اجرای دوره‌های غیرحضور، پودمانی، متحرک، و روش دوگانه در آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش به منظور افزایش مشارکت بنگاههای اقتصادی و بخش غیردولتی
- افزایش تعداد هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش در مناطق خاص
- ایجاد مراکز آموزشی و هنرستان‌های شبانه‌روزی برای ایجاد فرصت‌های برابر و محرومیت‌زدایی
- افزایش سهم پذیرش دانشجو در دوره‌های کاردانی علمی – کاربردی
- وضع عوارض محلی آموزشی
- طراحی و اجرای آموزشهای کارگر ماهر با مشارکت بنگاههای اقتصادی
- حمایت از ایجاد مجتمع‌های آموزشگاههای آزاد فنی و حرفه‌ای
- برقراری سازوکارهای حمایتی از فعالیتهای بخش غیردولتی برای آموزشها
- ایجاد صندوق رفاه دانشجویان، ویژه دوره‌های کاردانی و علمی کاربردی و آموزشکده‌های فنی
- پیش‌بینی امکانات و تسهیلات و اعتبارات لازم برای ایجاد انگیزه و تشویق کشاورزان و فرزندان بهره‌برداران کشاورزی به رشته‌های آموزش کشاورزی با تاکید بر دوره‌های کوتاه‌مدت، متوسطه و کاردانی
- تخفیف شهریه کارآموزان بی‌بضاعت در آموزشهای غیررسمی
- بازنگری در محتوای آموزشی با توجه به استانداردهای جهانی
- تدوین نظام استاندارد ارزیابی مهارت نیروی کار با رویکرد بین‌المللی
- نهادسازی مناسب و اجرای المپیاد مهارتی در سطح ملی و شرکت در المپیادهای جهانی
- افزایش دوره‌های مشترک آموزشی و تخصصی مدیریتی و کارشناسی با خارج از کشور
- برقراری نظام پویا و کارکرد ممیزی از فعالیت آموزش کارکنان
- استانداردسازی و توسعه برنامه‌های آموزش شغلی و پودمانی کارکنان
- بازنگری در قوانین و مقررات مالی و مالیاتی برای تشویق و جلب همکاری بنگاهها در امر آموزش
- تجدید ساختار آموزش بخش کشاورزی از طریق بهینه‌سازی و مهندسی مجدد آن
- انجام نیازسنجی‌های مستمر به منظور شناخت نیاز بازار کار و برنامه‌های توسعه‌ای
- اجرای نظام جامع انفورماتیک اطلاعات و آماری به منظور تولید و توزیع دقیق و به موقع اطلاعات
- تهیه طرح جامع توسعه منابع انسانی مورد نیاز بخش و انطباق آموزشها با این طرح
- اصلاح و توسعه مستمر محتوای آموزشی و استفاده از فناوری‌های پیشرفته در امر آموزش

- برنامه نوسازی و بازسازی هنرستان‌های کشور، آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای و مراکز آموزش وزارت جهاد کشاورزی
- تدوین و بهنگام سازی استانداردها و پودمان‌های آموزشی در زیربخش‌ها
- جلب مشارکت کارفرمایان در تنظیم برنامه‌ها و فعالیت‌ها (برنامه درسی و...)
- شناسایی دانش‌آموزان و دانشجویان نمونه و زمینه‌سازی جهت ارتقای آموزشی آنان

ج) آموزش عالی

- دانش‌افزایی اعضای هیئت علمی و کارکنان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مبتنی بر دیدگاه آموزش باز
- توسعه نظام آموزش عالی بر حسب آمایش سرزمین و ماموریت گرا کردن دانشگاهها
- توسعه اطلاعاتی نظام آموزش عالی
- تدوین نظام جامع نظارت، ارزیابی و اعتبارگذاری آموزش عالی
- بازمهندسی فرایندها و ساختار نظام آموزش عالی
- توسعه رشته‌های مختلف آموزش عالی متناسب با نیازهای جامعه
- تنوع بخشی به شیوه‌های آموزش عالی
- اصلاح نظام آزمونهای ورودی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی
- تقویت نظام حمایت مالی از دانشجویان
- تقویت نظام حمایت مالی از اعضای هیئت علمی و کارکنان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی
- توسعه رشته‌های مرتبط با فناوری‌های راهبردی
- توسعه همکاری‌های علمی و بین‌المللی
- جذب، حفظ، حمایت و هدایت استعدادهای درخشان و نخبگان در آموزش عالی
- توسعه دوره‌های تحصیلات تکمیلی
- ارتقای آگاهی‌های دانشگاهیان نسبت به معارف اسلامی، فرهنگ و ظرفیتهای ملی
- نهادینه کردن نگرش علمی، فرهنگی و التزام اجتماعی در میان دانشگاهیان
- بهبود رفتارهای فردی و اجتماعی دانشجویان و افزایش امید به آینده
- توسعه کمی و کیفی دسترسی به ورزشهای پرورشی، همگانی و تفریحی
- توسعه و ارتقای سطح بهداشت روانی و محیط‌های دانشگاهی
- گسترش آموزش پزشکی مبتنی بر نیازهای جامعه
- توسعه کارآفرینی در نظام آموزش عالی
- تعیین هزینه سرانه خدمات دانشگاهها، موسسات پژوهشی، پارکها و مراکز رشد علم و صنعت
- تنظیم بودجه سنواتی دانشگاهها، موسسات پژوهشی و پارکهای علم و فناوری براساس هزینه سرانه و حجم فعالیتهای ابلاغ شده

- تعیین دانشگاه‌های مشمول بند ز ماده ۵۰ و ترمیم هزینه سرانه این دانشگاهها براساس برنامه ویژه مصوب
- افزایش سالانه سرانه تعیین شده در طول برنامه حداقل براساس نرخ تورم
- تعیین و ابلاغ استاندارد فضای فیزیکی دانشگاهها براساس سرانه و تامین هزینه‌های توسعه فیزیکی دانشگاهها و موسسات پژوهشی و فناوری

د) پژوهش و فناوری

- تدوین قوانین و مقررات مربوط به خدمات و سرویس‌های دیجیتالی، جرائم الکترونیکی، رمزنگاری و رمزگشایی در عرصه فناوری اطلاعات
- برقراری سامانه پوشش بیمه‌ای تضمین پرداختها و صدور ضمانت‌ها برای قراردادهای ارجاع کار پروژه‌های توسعه فناوری
- ایجاد مراکز اطلاع‌رسانی در ارتباط با اختراعات و فناوری‌های جدید
- تدوین مقررات حمایت از صادرات نرم‌افزار
- تجدیدنظر در نهادها و تشکیلات متولی ثبت مالکیت‌های صنعتی
- برقراری تعامل فعال دولت و بخش خصوصی در عرصه فعالیت‌های توسعه و پژوهش فناوری و اصلاح قوانین مربوطه
- توسعه همکاری‌های مؤثر بین المللی در زمینه توسعه فناوری
- طراحی سازوکار تامین و تخصیص منابع مالی پژوهش و فناوری
- ایجاد و گسترش زیرساختهای توسعه فناوری اطلاعات
- اختصاص ۵٪ اعتبارات سالانه بخش پژوهش شامل اعتبارات برنامه‌ها ی فصل پژوهشهای اساسی کشور و برنامه پژوهشهای کاربردی سایر فصول، به عنوان ابزار حمایت و تشویق اجرای سیاستهای مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری
- تامین اعتبارات مورد نیاز برای کمک به گسترش برنامه ریزی شده و اثر بخش مراکز رشد، مراکز رشد نخبگان، پارکهای علم و فناوری، توسعه فن بازارها، ایجاد و یا توسعه مراکز انتشار فناوری و ساز و کارهای تسهیل کننده آن، تاسیس و توسعه موسسات تحقیق و فناوری (RTI) با هدف انتقال، بومی سازی و فروش فناوری به واحدهای داخلی، گسترش و تقویت شرکتهای کوچک و نوپای فناوری محور و تامین بخشی از هزینه‌های ثبت patent در داخل و خارج از کشور در سال اول برنامه چهارم توسعه (شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری)
- تامین اعتبار لازم برای ایجاد ۱۰ شامتک (شبکه آزمایشگاههای ملی و تجهیزات کشور) و تکنسین متخصص، هزینه‌های راه‌اندازی، بهره برداری تخصصی، تعمیرات و نگهداری و قطعات یدکی آزمایشگاهها با هماهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تصویب و ابلاغ آیین نامه نحوه مشارکت دادن پژوهشگران در سود حاصل از تجاری شدن نتایج پژوهش (شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری)

- ایجاد واحد نمونه به منظور الگوسازی برای دانشگاهها و مراکز پژوهشی در سطح کشور (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
- موظف شدن کلیه دستگاه های اجرایی به هزینه حداقل ۵۰٪ از اعتبارات پژوهشی خود از طریق عقد قرارداد با دانشگاهها و موسسات پژوهشی غیروابسته به خود یا از طریق ایجاد واحدهای پژوهشی مشترک با دانشگاهها
- تخصیص اعتبارات مورد نیاز برای کمک به تشکیل صندوقهای ضمانت وام و سرمایه های ریسک پذیر برای فعالیتهای نوآورانه و همچنین صندوقهای غیردولتی پژوهش و فناوری

هـ) آمار

- رعایت و اجرای کلیه مفاد برنامه ملی آمار کشور موضوع ماده ۵۶ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۴/۸ شورای عالی آمار لازم الاجرا است. بخشی از اقدامات مهم و اساسی این برنامه عبارتند از:
- مطالعه و بررسی قانون مرکز آمار ایران با تکیه بر اهداف، وظایف و جایگاه مرکز و شورای عالی آمار و واحدهای آماری دستگاههای اجرایی کشور در نظام آماری کشور (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- فراهم نمودن تمهیدات لازم برای اصلاح و متناسب سازی تشکیلات مرکز آمار ایران و واحدهای آمار و اطلاعات مستقر در دستگاههای اجرایی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- فراهم نمودن تمهیدات لازم به منظور ارتقای کمی و کیفی نیروی انسانی مرکز آمار ایران و واحدهای آماری سایر دستگاههای اجرایی متناسب با تشکیلات آنها (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- تعیین و اجرای راهکارهای لازم به منظور ارتقای انگیزه شغلی کارکنان واحدهای آمار و اطلاعات دستگاههای اجرایی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- تأمین اعتبارات لازم برای اجرای طرحهای آماری و سایر فعالیتهای آماری مصوب شورای عالی آمار (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- فراهم نمودن زمینههای لازم برای استقرار نظام آمارهای ثبتي (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- تهیه و اعلام تعاریف، مفاهیم، طبقه بندی و سایر استانداردهای آماری مورد نیاز دستگاههای اجرایی (مرکز آمار ایران)
- رعایت تعاریف و مفاهیم و طبقه بندی و استانداردهای اعلام شده از سوی مرکز آمار ایران
- تهیه ضوابط و آیین نامه های مربوط به نحوه ارزیابی و بهبود کیفیت آمارهای حاصل از طرحهای آمارگیری تا پایان ۶ ماهه اول سال ۱۳۸۵ (مرکز آمار ایران)
- نظارت مرکز آمار ایران بر تمام مراحل تهیه، اجرا، استخراج و انتشار نتایج طرحهای آماری
- اطلاع رسانی جامع و موثر متناسب با شیوه های نوین اطلاع رسانی در گستره جهانی (مرکز آمار ایران)
- طراحی و ایجاد پایگاه اطلاعات آماری کشور، تغذیه و به روز رسانی اطلاعات آماری مورد نیاز (مرکز آمار ایران)

- سنجش و ارزیابی وضعیت فرهنگ آماری و ارایه گزارش آن به هیئت دولت (مرکز آمار ایران)
- تقویت و حمایت از پژوهشگران آمار در دستگاههای اجرایی (مرکز آمار ایران)
- ایجاد گرایش آمارهای رسمی در رشته آمار دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- ایجاد بستر ارتباطی مطمئن، با سرعت مناسب و امنیت بالا برای ایجاد پایگاههای اطلاعات آماری و اطلاع رسانی (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)
- منظور کردن مطالب مناسب آماری به صورت جذاب و با کیفیت مطلوب در برنامههای آموزشی و کتابهای درسی سطوح مختلف تحصیلی (وزارت آموزش و پرورش)
- تهیه برنامههای مناسب برای ارتقای فرهنگ آماری از سال اول برنامه چهارم توسعه (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تولید و پخش برنامه در جهت ارتقای فرهنگ آماری و عمومی سازی آمار در جامعه (صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران)
- طراحی و تدوین دورههای آموزشی مورد نیاز شاغلان واحدهای آماری در چارچوب دورههای آموزشی اعلام شده از طرف مرکز آمار ایران
- ارسال طرحهای آماری به شورای عالی آمار برای تصویب تا پایان تیرماه هر سال
- ساماندهی حداقل دو سیستم اطلاعاتی - عملیاتی براساس ضوابط پیشنهادی مرکز آمار ایران تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه
- ارسال طرحهای ساماندهی سایر نظامهای اطلاعاتی - عملیاتی دستگاهها به مرکز آمار ایران تا پایان تیرماه هر سال جهت تصویب در شورای عالی آمار (دستگاههای اجرایی)
- ارسال داده های ثبتی مورد نیاز پایگاه اطلاعات آماری کشور، بهنگام سازی چارچوب کارگاههای کشور و سازمانها و مجامع بین المللی ترجیحاً به صورت بر خط به مرکز آمار ایران
- ارسال طرحهای پژوهشی مورد نیاز دستگاههای اجرایی به مرکز آمار ایران تا پایان تیرماه هر سال
- آماده کردن اطلاعات و آمارهای رسمی مورد نیاز پایگاه اطلاعات آماری طبق استانداردهای مصوب شورای عالی آمار تا پایان سال اول برنامه چهارم
- تدوین برنامهها و سیاستهای دستگاههای اجرایی با استفاده و استناد با آمارهای رسمی مورد تایید مرکز آمار ایران (کلیه دستگاههای اجرایی)

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- حفظ محیط زیست و احیای منابع طبیعی (سیاست ۵-۱۹)
- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست محیطی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آن (سیاست ۴۰)
- کسب فناوری، به‌ویژه فناوری‌های نو شامل ریزفناوری و فناوری‌های زیستی، اطلاعات و ارتباطات، زیست محیطی و هسته‌ای (سیاست ۳-۹)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی ربط

- محیط زیست

۳- عناوین اسناد بخشی ذی ربط

- محیط زیست

۴- سیاست‌ها و اقدامات اجرائی

۴-۱- محیط زیست

الف) اشاعه فرهنگ و اخلاق زیست محیطی - آموزش

- آگاه‌سازی و دانش‌افزایی آموزشگران و برنامه‌ریزان آموزشی و مربیان در زمینه حفاظت محیط زیست
- تلفیق مفاهیم و موضوعات محیط‌زیستی در برنامه‌های آموزشی
- افزایش مهارت‌های زیست محیطی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی
- برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری هماهنگ توسط نهادهای دولتی و غیردولتی در زمینه توسعه پایدار و فرهنگ حفاظت و محیط زیست
- انجام پژوهش‌های علمی به منظور شناخت نیازهای آموزشی گروه‌های هدف در زمینه محیط‌زیست
- ایجاد و تقویت شبکه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی و تجهیز کتابخانه‌ها به اطلاعات و آمارهای زیست محیطی
- دستیابی به روش‌ها و فناوری‌های نوین آموزش محیط زیست و استفاده از روشهای موجود
- ایجاد و تقویت نگرش زیست محیطی مبتنی بر اصول توسعه پایدار در میان برنامه‌ریزان، سیاست‌گذاران و مدیران عالی بخش‌های مختلف
- افزایش نقش واحدهای استانی در فرآیند برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های فرهنگی محیط‌زیست متناسب با نیازهای محلی و ملی
- افزایش مهارت‌های کاربردی مدیران و کارکنان واحدهای تولیدی (صنعتی، کشاورزی و خدماتی) در زمینه محیط زیست

- شناسایی روش‌ها و شیوه‌های انتقال اطلاعات در زمینه توسعه پایدار و محیط‌زیست برای گروه‌های هدف
- بهره‌گیری از امکانات و تجارب جهانی در آموزش محیط‌زیست
- حمایت مادی و معنوی از فعالان در حوزه آموزش و فرهنگ‌سازی محیط‌زیست
- تلفیق دانش بومی و شیوه‌های نوین حفاظت از محیط‌زیست
- استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های رسانه‌های ارتباط جمعی به منظور ترویج محیط‌زیست

ب) ارتقای فرهنگ و اخلاق زیست محیطی - مشارکت

- توانمندسازی سازمان‌های غیردولتی از طریق ارائه آموزش و انتقال تجارب در سطح ملی و بین‌المللی
- ارتقای همکاری‌های میان بخشی در راستای همکاری با تشکل‌های غیردولتی
- بازنگری در قوانین و مقررات مرتبط با نحوه فعالیت تشکل‌های غیردولتی زیست‌محیطی، نهادهای مدنی، جوامع محلی و تشکل‌های مرتبط با آنها (نظیر تشکل‌های آب بران، تعاونی‌های زیست‌محیطی، تعاونی‌های آب‌خیزداری) در راستای تقویت مدیریت مشارکتی

ج) ارتقای فرهنگ و اخلاق زیست محیطی - اطلاع رسانی

- تدوین قوانین و مقررات و رویه‌های لازم جهت الزامی نمودن تولید و ارائه اطلاعات صحیح و بهنگام محیط‌زیستی

د) سازگاری و توسعه با محیط زیست - آلودگی هوا و صوت

- اتخاذ سیاست‌های پیشگیرانه و کنترلی آلودگی‌های خودروها (خودروهای سبک، متوسط، سنگین و موتورسیکلت)
- کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی سنگین
- تقویت زمینه‌های قانونی لازم جهت کاهش آلودگی‌های منابع ساکن
- ایجاد بسترهای لازم جهت توسعه فناوری‌های پاک
- همکاری به منظور کاهش اثرات جهانی گرم شدن کره زمین و خطرات لایه ازن در چارچوب قوانین ملی
- خروج کلیه خودروهای فرسوده از سیستم حمل و نقل شهری و جایگزینی خودروهای دوگانه سوز با تاکید بر اولویت خودروهای فعال در سیستم حمل و نقل عمومی
- تدوین استانداردها، ضوابط و مقررات و تقویت ضمانت‌های اجرایی مربوط به آلاینده‌های محیط‌زیست

ه) سازگاری توسعه با محیط زیست - آلودگی آب و فاضلاب

- حفاظت از کیفیت منابع آب‌های سطحی در برابر آلودگی‌ها
- افزایش راندمان مصرف آب در صنایع، کشاورزی و شهر و روستا
- استقرار نظام پایش و مدیریت پیشگیری و کنترل فاضلاب (شهری و روستایی، صنعتی، کشاورزی و

بیمارستانی)

و) سازگاری توسعه با محیط زیست-آلودگی خاک

- استقرار مدیریت پیشگیری و کنترل آلودگی خاک
- بازنگری و ارتقای مقررات و استانداردهای پسماندها

ز) سازگاری توسعه با محیط زیست-مدیریت محیط زیستی و الگوهای تولید و مصرف

- تقویت نظام ارزیابی محیط زیستی
- اشاعه الگوی تولید و مصرف پایدار انرژی، چوب، مواد کشاورزی و آب
- اشاعه الگوی تولید و مصرف پایداری ساختمان
- افزایش میزان بهره‌وری از انرژی‌های تجدیدشونده
- ممیزی انرژی در واحدهای انرژی‌بر
- کاهش سهم منابع آب زیرزمینی در مجموعه منابع آب
- استفاده از فناوری‌های جدید مانند جمع‌آوری آب باران و باروری ابرها
- گسترش روش‌های بیولوژیک در مبارزه با آفات
- الزام تمامی دستگاه‌های دولتی به رعایت دستورالعمل‌های دولت سبز و تطابق با فرآیندهای تولید سبز

ح) حفاظت و احیاء تنوع زیستی

- تقویت ظرفیت‌های قانونی و نظام حقوقی حفاظت از تنوع زیست محیطی
- تدوین اصول، سیاست‌ها و دستورالعمل‌های اعمال ضوابط زیست محیطی مرتبط با تنوع زیستی
- حمایت از تنوع زیستی داخل و خارج زیستگاه با تاکید بر گونه‌های گیاهی و جانوری در معرض خطر
- ساماندهی فعالیت‌های احیای عرصه‌های جنگلی و مرتعی
- ایجاد آمادگی، پیشگیری و مدیریت بحران‌های تنوع زیستی
- حفاظت از زیست بوم‌های آبی و گونه‌های در معرض تهدید

ط) حفاظت و احیاء منابع طبیعی-آب

- استقرار مدیریت یکپارچه منابع آب در حوضه‌های آبریز منتخب مبتنی بر ساختار مدیریت مشارکت مدارانه
- بهره‌برداری از منابع آب در بخش‌های مختلف براساس الگوی مصرف پایدار
- استقرار و توسعه نظام پایش و کنترل کیفیت منابع آب
- تدوین اجرای برنامه جامع مدیریت کیفیت و ریسک منابع آب
- تخصیص سهم اکولوژیک آب (سهم آب زیست بوم‌ها)

ی (حفاظت و احیاء منابع طبیعی - جنگل

- مدیریت زیست‌بومی جنگلها
- ارتقای مشارکت جنگل نشینان و جوامع محلی در برنامه‌ریزی و مدیریت جنگلهای کشور

ک (حفاظت و احیاء منابع طبیعی -مراتع

- تحول در نظام دامداری سنتی کشور، سرمایه‌گذاری در زمینه تبدیل آن به دامپروری‌های صنعتی وابسته و تأمین علوفه مورد نیاز دام
- شناسایی و احتساب ارزش‌های اقتصادی و زیست‌محیطی مراتع در فرآیند توسعه پایدار کشور
- زمینه‌سازی برای افزایش و توسعه طرح‌های جذب توریسم و طبیعت گردشی (اکوتوریسم) توسط روستائیان و جوامع محلی

ل (حفاظت و احیاء منابع طبیعی -شیلات

- کنترل و پالایش آلودگی‌های ورودی به اکوسیستم‌های آبی و ایجاد هماهنگی بین دستگاههای مختلف اثرگذار بر اکوسیستم‌های آبی

م (حفاظت و احیاء منابع طبیعی -بیابانزایی و فرسایش خاک

- ارتقای مدیریت سرزمینی به منظور جلوگیری از شور شدن اراضی و کنترل فرسایش خاک و تقویت پوشش گیاهی در اراضی کوهستانی و مناطق برداشت رسوب
- تعیین کاربری بهینه اراضی و ضابطه‌مند نمودن تغییر کاربری‌ها
- تدوین و تصویب دستورالعمل زیست محیطی فعالیت‌های آلوده کننده منابع خاک کشور
- تدوین اجرای طرح‌های پیشگیری و مقابله با سیل و خشکسالی برای اراضی حاصلخیز کشور

ن (توان‌سازی مدیریت محیط زیستی کشور

- استقرار سیستم ارتقای کیفیت آموزش‌های محیط زیستی در کلیه سطوح آموزشی و دوره های ضمن خدمت
- ارتقای جایگاه تشکیلاتی توسعه پایدار با جهت گیری تبدیل شورای عالی محیط زیست به شورای عالی توسعه پایدار و محیط زیست
- ایجاد رسته محیط زیست در مقررات زیست در مقررات استخدام کشوری
- ایجاد سازوکارهای مناسب جهت برقراری ارتباط و هماهنگی لازم بین واحدهای محیط زیستی دستگاههای مختلف
- تدوین و اجرای الگوی توسعه پایدار کشور
- ارتقای نقش مردم و گروه‌های مردمی در حفاظت از منابع محیط زیستی
- پیش بینی ضمانت اجرایی کافی و موثر در قوانین محیط زیست و منابع طبیعی

- افزایش اختیارات شورای عالی حفاظت محیط زیست در زمینه هماهنگی بین دستگاهها
- تصویب قوانین مناسب در جهت حمایت قضایی و ضابطین و حافظین محیط زیست و منابع طبیعی

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- آمایش سرزمین مبتنی بر اصول زیر: (سیاست ۱۹)
 - ملاحظات امنیتی و دفاعی
 - کارآیی و بازدهی اقتصادی
 - وحدت و یکپارچگی سرزمین
 - گسترش عدالت اجتماعی و تعادل‌های منطقه‌ای
 - حفاظت محیط‌زیست و احیای منابع طبیعی
 - حفظ هویت اسلامی، ایرانی و حراست از میراث فرهنگی
 - تسهیل و تنظیم روابط درونی و بیرونی اقتصاد کشور
 - رفع محرومیت‌ها به‌خصوص در مناطق روستایی کشور
- تقویت امنیت و اقتدار ملی با تاکید بر رشد علمی و فناوری، مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل میان مناطق مختلف کشور، وحدت و هویت ملی، قدرت اقتصادی و دفاعی و ارتقای جایگاه جهانی ایران (سیاست ۲۰)
 - توسعه روستاها (سیاست ۱-۴۳)
 - ارتقای سطح درآمد و زندگی روستائیان و کشاورزان و رفع فقر، با تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید و تنوع بخشی و گسترش فعالیت‌های مکمل به ویژه صنایع تبدیلی و کوچک و خدمات نوین با تاکید بر اصلاح نظام قیمت‌گذاری محصولات (سیاست ۲-۴۳)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

- توسعه روستایی
- ساماندهی سواحل کشور
- ساماندهی مهاجرت به کلان‌شهرها و حاشیه‌نشینی

۳- عناوین اسناد بخشی ذی‌ربط

- عمران شهری
- توسعه و عمران روستایی

۴- سیاست‌ها و اقدامات اجرایی

۴-۱- توسعه روستایی

الف) مدیریت بهره‌وری موثر و پایدار از منابع پایه تولید (منابع طبیعی)

- منطقه‌بندی فعالیت کشاورزی در تناسب با توان و ظرفیت‌های اکولوژی
- حمایت از ایجاد و توسعه تشکلهای غیردولتی و محلی در زمینه حفظ، احیاء و بهره‌برداری عرصه‌های طبیعی
- بهبود مدیریت و بهره‌برداری موثر از منابع طبیعی در مناطق روستایی و سطح واحدهای بهره‌برداری
- گسترش استفاده از سوخت‌های فسیلی و انرژی‌های نو در روستاها

ب) مدیریت و مقابله موثر با مخاطرات طبیعی تهدید کننده زیست و فعالیت روستایی

- بهره‌گیری از روش‌ها و سازوکارهای موثر برای پیشگیری و مقابله با گسترش بیابان و بلایای طبیعی
- انجام مطالعات راهبردی اقدام ملی مقابله با بلایای طبیعی

ج) تقویت و توجه به ارزشهای اصیل و باورهای اسلامی و شان منزلت فردی و اجتماعی روستاییان

- تنوع بخشی و گسترش فعالیتهای تبلیغی و آموزشهای دینی و تربیتی
- ارتقای نقش خانواده در توسعه امور محلی
- تعمیق و گسترش مسئولیت های دینی-اجتماعی روستاییان
- گسترش برنامه ای فرهنگی و ورزشی روستاییان

د) ارتقای امنیت اجتماعی روستاییان

- مطالعات راهبردی به منظور شکل گیری نظام فراگیر تأمین اجتماعی روستائیان
- ارتقای شبکه تأمین نظم و امنیت در مناطق روستایی به‌ویژه مناطق حساس
- تأمین حقوق فردی و اجتماعی روستائیان
- مقابله موثر با ناهنجاری‌های اجتماعی در مناطق مختلف روستایی
- بهبود شاخص‌های سلامت و تکمیل شبکه بهداشت و درمان روستایی
- بهبود روشها و شاخص‌های آموزش عمومی روستائیان
- توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات برای ارتقای دانش، آگاهی و اطلاعات روستایی
- بسترسازی برای جذب نیروی انسانی متخصص برای مناطق کمتر توسعه یافته روستایی
- شناسائی فرصتهای شغلی و حمایت از توسعه آن در مناطق روستایی
- ایجاد زمینه‌های مناسب برای دسترسی به تسهیلات بانکی در روستاها
- ایجاد، توسعه و حمایت از صندوق‌های اعتباری غیردولتی و محلی روستایی

ه) ظرفیت سازی برای رشد اقتصادی و توان رقابتی مناطق روستایی

- پی‌ریزی ترتیبات مناسب قانونی و اجرایی برای ترغیب و افزایش سرمایه‌گذاری و حمایت از ابتکارات و کارآفرینان روستایی و به‌ویژه جوانان در مناطق روستایی
- ایجاد ثبات در نوسانات بازار و پوشش بورس محصولات و تولیدات اساسی روستایی

- توسعه نظام بیمه محصولات تولیدی روستایی
- سازماندهی شبکه توزیع، اطلاع‌رسانی و بازاریابی محصولات روستایی
- بهینه‌سازی شبکه حمل و نقل بار و مسافر مناطق روستایی
- تقویت و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی با تاکید بر صنایع دارای مزیت نسبی و رقابتی
- توسعه صنعت گردشگری در مناطق روستایی

و) ظرفیت سازی نهادی و حقوقی برای افزایش مشارکت مردم در توسعه

- فراهم‌سازی زمینه‌های قانونی، حقوقی و اجرایی برای تسهیل و جلب مشارکت نهادهای غیردولتی، محلی و مردمی در توسعه محلی
- بهینه‌سازی ساختار اجرای مدیریت توسعه روستایی و سطوح ملی، منطقه‌ای و محلی
- پی‌ریزی الگوی یکپارچه مدیریت محلی در روستاهای کوچک و پراکنده (زیر ۲۰ خانوار)
- ایمن‌سازی بافت کالبدی و مسکونی روستاها

۲-۴- ساماندهی سواحل کشور

- تدوین چارچوب و شرح خدمات مطالعات طرح جامع ساماندهی سواحل به صورت یکپارچه شامل سه سطح راهبردی، ساختاری و مدیریتی
- شرح خدمات سطوح سه گانه این طرح و برنامه زمانبندی آن با توجه به مطالعاتی که تحت عنوان "مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی" توسط وزارت راه‌وتراپی در دست انجام است توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارتخانه های مسکن و شهر سازی و راه و ترابری با کسب نظر سایر دستگاههای اجرایی ذی ربط تهیه و به تصویب شورای مرکب از نمایندگان مذکور در ماده ۶۳ قانون برنامه چهارم توسعه خواهد رسید.
- تدقیق و تفصیل راهبردهای آمایشی مناطق ساحلی براساس جهت‌گیری‌های ملی، بخشی و استانی آمایش سرزمین
- تعیین کاربری‌های اراضی در راستای تحقق راهبردهای ساماندهی سواحل و متناسب با ویژگی‌های هر یک از مناطق ساحلی
- تهیه و تدوین ضوابط و مقررات ساخت و ساز بر حسب هر یک از کاربری‌ها در درون هر منطقه
- تعیین محدوده نوارهای ساحلی چهارگانه
- طراحی ساختار مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی
- تدوین برنامه مدیریت زیست‌محیطی مناطق ساحلی
- تدوین برنامه مدیریت ویژه نوار ساحلی
- تدوین برنامه اجرایی کاربری مطلوب مناطق ساحلی
- تدوین برنامه مشارکت عمومی در توسعه و مدیریت مناطق ساحلی

- تدوین قوانین و مقررات مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی
- تدوین برنامه همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی
- تهیه پایگاه اطلاعات جغرافیایی مناطق ساحلی
- تدوین برنامه نظارت و ارزشیابی مناطق ساحلی
- تدوین برنامه آموزش، پژوهش و اطلاع‌رسانی
- اجرای طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی براساس نتایج مطالعات پس از تصویب آن در مراجع ذی‌ربط

۳-۴- ساماندهی مهاجرت به شهرها و حاشیه‌نشینی

- ایجاد مرکز اطلاع‌رسانی، پژوهش، تجمیع و تبادل تجربیات مناطق مختلف کشور و تجارب بین‌المللی مرتبط
- انجام پژوهش‌های مرتبط جهت شناسایی، تحلیل، سیاست‌گذاری برای حل مشکلات اسکان غیررسمی
- انجام پژوهش‌های مرتبط در فناوری ساختمان مناسب اقشار کم درآمد
- بازنگری در قوانین و مقررات محدودکننده دسترسی اقشار کم درآمد به بازار رسمی زمین و مسکن
- بازنگری در شرح خدمات طرح‌های توسعه شهری در جهت برنامه‌ریزی مسکن جهت استقرار و اسکان اقشار کم درآمد
- افزایش سطح نظارت فرمانداری‌ها در ساخت و ساز در خارج از حریم شهرها همراه با اصلاح ضوابط و مقررات مربوط
- بازنگری در قوانین و مقررات محدودکننده دسترسی اقشار کم درآمد به تسهیلات و اعتبارات بانکی
- ایجاد صندوق‌های محلی خرده وام و پس‌انداز مسکن و اشتغال با مشارکت و سرمایه اولیه مردم
- اعطای وام کم بهره جهت ساماندهی و بهسازی مسکن در بافتهای حاشیه‌ای
- تهیه ضوابط و مقررات تسهیل‌کننده برای سرمایه‌گذاری در مناطق محروم شهری
- ایجاد تعاونی‌های خودیار و اشتغال‌زا در مناطق محروم کشور
- تشکیل دهیاری‌ها در روستاهای کشور طبق ضوابط و اولویت‌های مربوط
- افزایش سطح نظارت شهرداری‌ها بر ساخت و سازهای شهری در محدوده و حریم شهرها
- افزایش سطح مشارکت شهرداری در تأمین مسکن کم درآمد و تولید مسکن انبوه

۴-۴- سیاست‌ها و اقدامات بخشی

الف (توسعه و عمران روستایی

- تهیه طرح‌های مکان‌یابی نقاط روستایی جدید
- تهیه ۱۲۰۰۰ طرح هادی روستایی برای روستاهای بالای ۵۰ خانوار
- صدور ۱۵۰۰۰۰۰ جلد سند برای املاک واقع در بافت مسکونی روستاها
- تأمین آب آشامیدنی بهداشتی برای روستائیان

- راه‌اندازی شبکه جمع‌آوری و دفع فاضلاب در روستاها
- احداث، بهسازی و روکش راههای روستایی
- حمایت از راه‌اندازی و تشکیل دهیاری‌ها در روستاهای کشور
- حمایت از ایجاد و توسعه ارائه خدمات عمومی به روستاهای کشور از طریق دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی
- ارائه خدمات و فراهم آوردن زمینه‌های اسکان عشایر در کانون‌های توسعه
- حمایت از صندوق قرض‌الحسنه توسعه اشتغال روستایی به منظور ایجاد اشتغال در مناطق روستایی
- مرمت، احیاء و بازسازی بافت با ارزش روستاهای کشور
- ارتقای شاخصهای توسعه انسانی و رفاه اقتصادی، اجتماعی جوامع عشایری

ب) عمران شهری

- انجام مطالعات لازم به منظور توانمندسازی مناطق حاشیه‌ای شهرهای بزرگ و کمک به اجرای آن
- ارائه تسهیلات لازم و یارانه تسهیلات بانکی برای بهسازی بافت‌های فرسوده و حاشیه‌ای شهری با مشارکت موثر بخش غیردولتی و عمومی
- تشویق مالکان اراضی بافت‌های فرسوده شهری به تجمیع زمین، سرمایه و مشارکت در اجرای طرح‌های بهسازی بافت
- ساماندهی مجموعه‌های شهری بزرگ در کشور با توجه خاص به مسائل بهداشت محیط شهری، عبور و مرور، حاشیه‌نشینی، خدمات رسانی شهری و توزیع متناسب تأسیسات و خدمات
- اصلاح ساختار شهرداری‌ها در جهت تقویت مدیریت شهری جهت اعمال تصدی‌های واگذار شده دولتی
- خروج پادگان‌های نظامی، زندان‌ها و سایر کاربری‌های ناسازگار با محدوده شهرها
- هدایت و جهت دهی سرمایه و منابع غیردولتی به بخش‌های زیربنایی و خدماتی امور عمران شهرها
- اعمال الزامات قانونی در راستای کنترل کیفی ساخت و ساز و رعایت ضوابط و اصول ایمنی و مقاوم سازی همراه تقویت نظام با نظارت و کنترل
- تقویت نقش شهرداری‌های شهرهای کوچک در جهت بهبود خدمات رسانی شهری و بهینه‌سازی ارتباط متقابل شهر و روستا
- تدوین نظام جامع آموزش و توسعه منابع انسانی مدیریت شهری
- فراهم نمودن زمینه‌های تشکیل و تقویت NGO ها در امور شهری
- تعیین و تقویت منابع مورد نیاز و تجهیز منابع مالی پایدار جهت تحقق اهداف برنامه‌های طرح‌های توسعه شهری
- ارتقای دانش مدیریت شهری از طریق ارائه آموزش‌های تخصصی و عمومی به مدیران شهری
- ایجاد بانک اطلاعات شهرسازی، طراحی شهری و مدیریت شهری در کلیه سطوح استانی، شهرستان و شهری
- گسترش پژوهش‌ها و تحقیقات کاربردی در امور مدیریت برنامه‌ریزی و اداره شهر و افزایش مشارکت مردم

- ارتقای بهره‌وری سرمایه‌های موجود در حمل و نقل شهری و ایجاد ظرفیت‌های جدید
- استفاده از فناوری نوین و هوشمند در ارائه خدمات شهری از جمله حمل و نقل درون شهری
- افزایش ایمنی عبور و مرور شهری با تاکید بر بهبود ایمن زیربناها و تسهیلات حمل و نقل
- افزایش کارایی اقتصادی سیستم‌های حمل و نقل عمومی
- افزایش سطح قانون‌گرایی و مقررات‌پذیری همراه با ارتقای فرهنگ شهرنشینی
- افزایش سطح حفاظت از محیط زیست طبیعی و انسانی و ارائه خدمات عمران شهری و ایجاد تأسیسات و زیربناها
- تسریع در اتمام پروژه‌های ایجاد و توسعه تأسیسات فاضلاب در شهرهای حائز اولویت‌های انسانی و زیست‌محیطی
- فراهم آوردن زمینه‌های جلب مشارکت مردم در خرید انشعاب و نوسازی و بهسازی شبکه‌های داخلی متناسب با شبکه فاضلاب شهری
- ایجاد زمینه‌های قانونی و اجرایی برای اختصاص اضافه ارزش حاصل از فعالیت‌های عمرانی در شهرها جهت اجرای طرح‌های توسعه شهری
- تغییر رویکرد فعلی طرح‌ها (رویکرد کالبدی) به رویکرد توسعه و عمران (نگرش فرابخشی)
- تهیه و تکمیل تعداد ۷۳ طرح جامع ناحیه ای برای کل کشور
- تهیه تعداد ۸ طرح کالبدی منطقه‌ای در کل کشور
- ارتقای سهم اتوبوس از کل سفرهای شهری به ۴۰ درصد
- ارتقای سهم حمل و نقل ریلی درون‌شهری از کل سفرهای شهری به ۱۱ درصد

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- هویت بخشی به سیمای شهر و روستا (سیاست ۱-۲۱)
- بازآفرینی و روزآمد سازی معماری ایرانی، اسلامی (سیاست ۲-۲۱)
- رعایت معیارهای پیشرفته برای ایمنی بناها در استحکام ساخت وسازها (سیاست ۳-۲۱)
- تأمین امنیت غذایی کشور با تکیه بر تولید از منابع داخلی و تأکید بر خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی (سیاست ۳۸)
- حمایت از مسکن گروههای کم درآمد و نیازمند (سیاست ۴۱)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی ربط

- امنیت غذایی و تغذیه
- مبارزه با اعتیاد به مواد مخدر
- مقاوم سازی و کاهش خطرات ناشی از زلزله

۳- عناوین اسناد بخشی ذی ربط

- بهداشت و درمان
- مسکن
- آب و فاضلاب

۴- سیاستها و اقدامات اجرایی

۴-۱- امنیت غذایی و تغذیه

الف) اقدامات مربوط به وزارت رفاه و تأمین اجتماعی

- تعیین سالانه خط فقر غذایی
- شناسایی جامعه زیر خط فقر غذایی مطلق
- تعریف و تدوین نوع و سازوکارهای حمایتی از جامعه زیر خط فقر غذایی به صورت سالانه
- تعیین بسته غذایی برای گروههای مختلف
- تخصیص یارانه به منابع غذایی حاوی ریز مغذیها شامل انواع گوشت، شیر و مواد لبنی
- اجرای پروژههای پایلوت کاهش فقر غذایی با رویکرد مشارکت خانوار و محله
- تأمین بسته غذایی برای اقشار آسیب پذیر
- تدوین پروتکل تغذیه در بحران

ب) اقدامات مربوط به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- تدوین سیاست جامع آموزش و فرهنگ سازی غذا و تغذیه در کشور
- تهیه بانک اطلاعاتی آموزش غذا و تغذیه
- تدوین راهنمای غذایی در کشور برای گروههای مختلف سنی
- تدوین و اجرای برنامه جامع آموزش همگانی غذا و تغذیه برای جامعه
- ترویج عرضه غذاهای سنتی مناسب
- تدوین برنامه ملی غنی سازی مواد غذایی با ریزمغذی ها
- انجام بررسی کشوری تعیین وضعیت ریزمغذی ها
- تدوین و اجرای دوره جامع بازآموزی پزشکان، پیراپزشکان و کارکنان سایر بخشها

ج) اقدامات مربوط به وزارت آموزش و پرورش

- گنجاندن مباحث غذا و تغذیه در مراحل مختلف بازنگری و تدوین کتب درسی دانش آموزان در مقاطع تحصیلی و نوسوآدان نهضت سوادآموزی
- لحاظ نمودن مباحث غذا و تغذیه در دوره های مدون بازآموزی کارکنان آموزشی آموزش و پرورش
- تدوین و اجرای برنامه جامع اطلاع رسانی خانواده دانش آموزان با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

د) اقدامات مربوط به سازمان صدا و سیما

- پخش روزانه حداقل پنج تیزر آموزشی در زمینه تغذیه صحیح در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ه) اقدامات مربوط به وزارت جهاد کشاورزی

- ساماندهی بازار محصولات کشاورزی و غذایی به منظور تأمین غذای کافی و با قیمت مناسب
- کاهش مصرف بی رویه سموم شیمیایی و حمایت از روشهای مبارزه بیولوژیک در مقابله با آفات
- ایجاد سیستم های کنترل باقیمانده سموم و داروهای دامی در محصولات
- تغییر ترکیب الگوی عرضه در جهت کاهش غلات، روغن و شکر مصرفی
- هدفمند کردن یارانه های تولید و بکارگیری و اصلاح ابزارهای قیمتی
- کاهش هزینه تولید و کاهش قیمت محصولات غذایی
- ساماندهی حمل و نقل بهداشتی مواد غذایی از تولید تا مصرف
- اصلاح الگوی تولید با تاکید بر فرآورده های حیوانی، میوه و سبزی
- افزایش ارزش غذایی محصولات کشاورزی و غذایی
- برآورد دقیق و صحیح مصرف سرانه محصولات کشاورزی و فرآورده ها به تفکیک و هماهنگ کردن این گونه آمارگیری ها و جلوگیری از تکرار موازی کاری

و) اقدامات مربوط به سایر دستگاههای اجرایی

- باز تعریف و ساماندهی مجدد گردش کار ملی و تقسیم مأموریت‌های مراکز و سازمان‌های دست‌اندرکار سیستم ایمنی غذایی
- تقویت سیستم‌های نظارتی در مراحل مختلف اعم از واردات، تولید و توزیع مواد غذایی
- کنترل و ارزیابی آلودگی‌های غذایی از زیستی و شیمیایی در سطح کشور و تجهیز آزمایشگاه‌های کنترل مواد غذایی
- ایجاد سیستم برچسب گذاری تغذیه‌ای برای محصولات غذایی
- ایجاد نظام پویا در تدوین و اصلاح به هنگام استانداردهای مواد غذایی، مواد اولیه و بسته‌بندی
- پیاده‌سازی سیستم‌های تضمین کیفیت، HACCP و CRM در واحدهای تولیدی، صنایع، عرضه و توزیع مواد غذایی
- استقرار سامانه MIS و Coding برای واحدهای تولیدی و فرآوری مواد غذایی
- بهداشتی کردن کشتار دام به طور کامل با استفاده از کشتارگاه‌های صنعتی و منطقه‌ای
- ایجاد سامانه نظارت و کنترل قوی بر واردات مواد غذایی و مواد اولیه مورد استفاده در صنایع غذایی از طریق: راه‌اندازی سامانه پایش بیماری‌های ناشی از غذا، بازنگری و تقویت استانداردهای بسته بندی مواد غذایی و ظروف یکبار مصرف و تشکیل کمیته کاهش مصرف سموم
- ایجاد بانک اطلاعاتی در زمینه محصولات کشاورزی استراتژیک و مهم (وزرات بازرگانی)
- توسعه امکانات نگهداری و ذخیره‌سازی محصولات به صورت محلی، منطقه‌ای و ملی (وزرات بازرگانی)
- ایجاد تنوع و نظارت بر واردات روغن خام (وزرات بازرگانی)
- تنظیم بازار محصولات غذایی در جهت جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت‌ها (وزرات بازرگانی)
- اجرای برنامه کاهش ضایعات مواد غذایی (وزرات جهاد کشاورزی)
- تعیین سبد مطلوب غذایی برای کل کشور و مناطق جغرافیایی (انستیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور)
- بررسی دوره‌ای مصرف مواد غذایی در کشور (انستیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور)
- تعیین اولویت‌های پژوهشی در حوزه امنیت غذا و تغذیه (انستیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور)
- تدوین و تصویب آیین‌نامه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- تهیه گزارش سالیانه وضعیت غذا و تغذیه در کشور (شورای عالی سلامت و امنیت غذایی)
- حمایت از سرمایه‌گذاری در افزایش ایمنی و کاهش ضایعات مواد غذایی در زمینه‌های توسعه امکانات نگهداری و ذخیره‌سازی محصولات، ارتقای فناوری صنایع غذایی به ویژه تهیه روغن خوراکی و تولید نان، توسعه حمل و نقل بهداشتی مواد غذایی از تولید تا مصرف بسته‌بندی مواد غذایی از محل تسهیلات تکلیفی، اعتبارات و جوه اداره شده و برنامه کمک‌های فنی و اعتباری
- تهیه برنامه جامع مشارکت زنان در شکل دادن به فرهنگ تغذیه صحیح در خانواده (دفتر امور مشارکت

۴-۲- مبارزه با اعتیاد به مواد مخدر

الف (کنترل و مقابله با عرضه مواد مخدر

- بکار گرفتن تمام امکانات و توانمندیهای ملی برای مقابله با تولید، توزیع، خرید، فروش، استعمال و ترانزیت مواد مخدر در سراسر کشور
- ارتقای کیفی مقابله با عرضه با رویکرد حرفه‌ای اطلاعاتی و ضد اطلاعاتی
- شناسایی عوامل، مراکز و مبادی کشت داخلی، تولید، ترانزیت و اولویت مقابله داخلی با توزیع کنندگان در عرضه مقابله
- مهار و کنترل مواد مخدر به منظور از بین بردن انگیزه تولید، توزیع و مصرف غیرقانونی از طریق حفظ ابتکار عمل، تمرکز در امور اطلاعاتی و انتظامی
- ایجاد عملیات روانی بر علیه شبکه‌های سازمان یافته و عناصر اصلی تولید و قاچاق مواد مخدر و انواع روانگردان

ب (پیشگیری از اعتیاد

- اتخاذ راه‌کارهای فرهنگی، آموزشی برای پیشگیری اولیه در چارچوب ارتقای سلامت روانی- اجتماعی و افزایش عوامل محافظت در جامعه به عنوان اولویت برتر در تعامل تهدیدات و آسیب‌های ناشی از مواد مخدر و انواع داروهای روانگردان، به منظور مصون‌سازی آحاد سالم جامعه با بهره‌گیری از کلیه منابع و امکانات بخشی دولتی، غیردولتی و بین‌المللی (وزارت رفاه و تامین اجتماعی - سازمان بهزیستی)

ج (درمان و کاهش آسیب معتادان

- مهار رشد اعتیاد در کشور به وسیله توسعه امکانات لازم در زمینه درمان و بازتوانی معتادان و نیز کاهش مخاطرات بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی سوء مصرف مواد مخدر در جامعه (وزارت رفاه و تامین اجتماعی - سازمان بهزیستی)
- ایجاد و تقویت سامانه درمانی کشور اعم از اقامتی (داوطلبانه - اجباری)، نیمه اقامتی و غیراقامتی (وزارت رفاه و تامین اجتماعی - سازمان بهزیستی)
- ساماندهی وضعیت معتادان خیابانی (وزارت رفاه و تامین اجتماعی - سازمان بهزیستی)
- افزایش دسترسی به معتادان با رفتارهای پرخطر و بی‌خانمان جهت برقراری ارتباط آنها با سامانه‌های بهداشتی و اجتماعی به منظور کاهش آسیب‌های بهداشتی (وزارت رفاه و تامین اجتماعی - سازمان بهزیستی)
- کاهش بروز و شیوع عفونت ویروس HIV، ایدز و هپاتیت (وزارت رفاه و تامین اجتماعی - سازمان بهزیستی)

- بازگرداندن معتادان خیابانی به آغوش خانواده و اجتماع از طریق ارائه خدمات تخصصی درمانی، روان‌شناختی و مددکاری اجتماعی با هدف توانمندسازی آنان (وزارت رفاه و تامین اجتماعی - سازمان بهزیستی)

د) امور حقوق و قضایی

- بهره‌گیری از رویکردهای نوین برای مقابله با جرایم مواد مخدر و داروهای روانگردان و پیش‌سازهای آنها و افزایش میزان اثربخشی قوانین
- متناسب نمودن جرایم و مجازات‌ها با هدف افزایش اثربخشی آن و استفاده از مجازات‌های جایگزین
- تسریع در رسیدگی به پرونده‌ها
- ارتقای تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی (معاضدت قضایی)
- انجام بررسی‌های حقوقی جهت اصلاح و بهبود قوانین و مقررات

ه) فرابخشی ملی و بین‌المللی

- هماهنگی بین سازمان‌های ذی‌ربط به منظور اجرای برنامه‌های متناسب با سیاست‌های کلان
- انجام پژوهش‌های کاربردی و بنیادی و ایجاد بانک جامع اطلاعات در حوزه‌های مربوط به مواد مخدر
- گسترش و تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی

و) تکالیف دولت

- تهیه لایحه مبارزه با مواد مخدر
- تهیه ساختار تشکیلاتی ستاد مبارزه با مواد مخدر و تعیین وظایف دستگاه‌های عضو و مرتبط با ستاد
- تعامل و همکاری دوجانبه یا چندجانبه با کشورهای مختلف در جهت بکارگیری تجارب برتر در زمینه مبارزه با اعتیاد مواد مخدر

ز) دستگیری قاچاقچیان

- شناسایی، دستگیری و انهدام باندهای قاچاق و مافیایی مواد مخدر و داروهای روان‌گردان از طریق همکاری‌های منطقه‌ای، بین‌المللی و اقدامات اطلاعاتی (نیروی انتظامی، نیروی مقاومت بسیج)
- شناسایی و دستگیری عوامل نفوذی شبکه‌های مافیایی در سیستم مبارزه با مواد مخدر، خصوصاً در دستگاه‌های مرتبط با نظام با استفاده از اقدامات اطلاعاتی و ضد اطلاعاتی (وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی)
- دستگیری عناصر و عوامل تهیه، توزیع، حمل، نگهداری و فروش مواد مخدر (نیروی انتظامی، نیروی مقاومت بسیج)
- تقویت و تبادل افسران رابط در جهت افزایش تعامل اطلاعاتی با کشورهای همجوار (نیروی انتظامی و

دبیرخانه ستاد)

- ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی در کشور با اولویت استان‌های شرقی جهت شناسایی و کنترل اشرار و قاچاقچیان مواد مخدر (وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی)

ح) دستگیری معتادین

- اجرای طرح ساماندهی معتادان خیابانی با هدف پاکسازی مناطق آلوده و اماکن عمومی با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط (نیروی انتظامی، نیروی مقاومت بسیج)
- تهیه و اجرای سرشماری معتادین و جمع‌آوری سوابق معتادین (نیروی انتظامی، نیروی مقاومت بسیج)

ط) زندانیان مواد مخدر

- انجام تمهیدات مناسب و استفاده از فناوری روز جهت جلوگیری از ورود مواد مخدر به درون زندان‌ها و اردوگاه‌ها (سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور)
- برگزاری دوره‌های آموزشی برای پرسنل (کادر، مامور و وظیفه) جهت ارتقای سطح دانش آنان در برخورد با زندانیان مواد مخدر در خانواده آنان (سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور)
- ارائه خدمات آموزشی، مشاوره‌ای، روان‌شناختی و مددکاری اجتماعی به خانواده زندانیان مواد مخدر و نیز اجرای طرح مراقبت بعد از خروج درخصوص زندانیان مواد مخدر آزاد شده (سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور)
- طبقه بندی و جداسازی متهمین و محکومان مواد مخدر از سایر زندانیان (سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور)
- توسعه، تجهیز و احداث اردوگاه‌های کاردرمانی، حرفه‌آموزی و بازتوانی برای محکومین مواد مخدر (سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور)

ی) کشفیات مواد مخدر

- تسلط اطلاعاتی بر وضعیت کشت، تولید، تبدیل و ترانزیت مواد مخدر در منطقه، به ویژه افغانستان و اقدام جامع اطلاعاتی (وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی)
- شناسایی سازوکار عبور و راه‌های اصلی انتقال مواد مخدر، روانگردان و مبدل‌های شیمیایی به داخل ایران (وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی)
- نظارت صحیح بر کشفیات مواد مخدر، نگهداری اصولی آنها در انبارهای ویژه، تحویل مواد به کارخانجات و نظارت به امحاء صحیح مواد مخدر تعیین شده (دادگاههای انقلاب اسلامی و نیروی انتظامی)
- کمک در جهت اجرای طرح انسداد و کنترل مرزهای شرقی و غربی با هدف جلوگیری از ورود مواد مخدر و مواد مبدل شیمیایی به کشور (وزارت کشور)

ک) امور حقوقی و قضایی

- توسعه سیستم قضایی در مناطق مختلف با هدف تسریع در رسیدگی به پرونده‌های مرتبط با مواد مخدر (قوه قضاییه)
- کمک در جهت اصلاح قوانین با هدف رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت (قوه قضاییه)

ل) فرهنگ سازی

- اجرای طرح‌های مدارس مروج سلامت، مهارت‌های زندگی و پیشگیری محور به منظور نفی رفتارهای پرخطر و پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر (وزارت آموزش و پرورش)
- ارتقای سطح آگاهی همه اقشار جامعه در زمینه پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر و داروهای روان‌گردان (دستگاه‌های اجرایی ذی ربط)
- توسعه و تقویت فعالیت‌های ورزشی به منظور ایجاد تحرک و نشاط در سطح جامعه با اولویت مناطق محروم و آلوده (سازمان تربیت بدنی، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش)
- مصون سازی خانواده‌های زندانیان نسبت به مواد مخدر (سازمان زندانها، سازمان بهزیستی، کمیته امداد امام خمینی(ره))

م) درمان و بازتوانی

- اجرای طرح ادغام، پیشگیری و درمان سوء مصرف مواد مخدر در نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- توسعه مراکز درمانی سرپایی، درمان نگهدارنده، درمان بستری، مراکز کاهش آسیب (DIC) با مشارکت بخش غیردولتی (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بهزیستی)
- توسعه مراکز کلینیک‌های مثلثی (وزارت بهداشت، سازمان زندانها، سازمان بهزیستی)
- توسعه مراکز اجتماع درمان مدار (IC) (سازمان بهزیستی کشور)
- تأمین یارانه برای درمان سرپایی و بستری معتادان بی بضاعت (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بهزیستی)
- تهیه داروهای مورد نیاز برای ترک اعتیاد (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- اختصاص مراکز اردوگاهی برای نگهداری و حرفه آموزی در راستای بازتوانی و قادرسازی آنان و ایجاد فرصت‌های شغلی (سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور)

ن) سایر موارد

- توسعه همکاری بین‌المللی از طریق تمهید زمینه اجرای کنوانسیون‌ها و توافقات بین‌المللی و گسترش سطح همکاری‌های قضایی (قوه قضاییه، وزارت امور خارجه)
- منظور کردن سیاست جرم‌زدایی و لحاظ نمودن تدابیر نوین برای مجازات رفتارهای مجرمانه (قوه قضاییه)

- بازنگری جامع قوانین و مقررات مورد عمل با لحاظ دیدگاه‌های حاصله از مطالعات و تحقیقات به عمل آمده و تجارب ملی و فراملی و سیاست‌های کلان نظام (قوه قضائیه)
- ایجاد بانک اطلاعاتی متهمین و محکومین مواد مخدر (قوه قضائیه)
- ایجاد نظام نظارت بعد از خروج زندانیان مواد مخدر و خانواده مصدومین (قوه قضائیه)

۳-۴- مقاوم سازی و کاهش خطرات ناشی از زلزله

الف (آموزش همگانی و ترویج فرهنگ ایمنی

- افزایش آگاهی‌های جامعه در مورد علم زمین و زندگی ایمن با زلزله
- ایجاد نمایشگاه‌ها و موزه‌های زلزله برای معرفی زلزله، پیامدهای آن و چگونگی زندگی ایمن با زلزله (وزارت کشور)
- ایجاد و توسعه دوره‌های آموزشی برای تمامی اقشار جامعه به ویژه مدیران مسئول، خانواده‌ها و دانش‌آموزان مرتبط با ویژگی‌های زلزله، نحوه عملکرد در زمان بحران و کاهش خطرپذیری روحی و روانی جامعه (وزارت رفاه و تامین اجتماعی)
- گنجاندن اطلاعات عمومی درباره زلزله و راه‌های رو به رو شدن با آن در مطالب درسی مقاطع مختلف تحصیلی (وزارت آموزش و پرورش)
- توسعه آموزش‌های فنی و تخصصی در سطوح دانشگاهی و انجمن‌های فنی و تخصصی برای بهبود فرآیندهای ساخت‌وساز و مقاوم‌سازی مستحدثات موجود در برابر زلزله (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- تربیت نیروی انسانی کارآموز متخصص برای حضور موثر در فعالیت‌های مرتبط با بحران‌های ناشی از زلزله با رویکرد آموزشی علمی و کاربردی (وزارت رفاه و تامین اجتماعی)
- کاربردی کردن یافته‌های پژوهشی درباره آثار و پیامدهای ناشی از زلزله (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- توسعه برنامه‌های آموزش همگانی زلزله در رسانه‌های عمومی به ویژه صدا و سیما برای ارتقای آگاهی مردم از زلزله (سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران)
- گسترش مانورها و تمرین‌های آمادگی در برابر زلزله برای همه اقشار جامعه (وزارت کشور)
- آموزش و آماده‌سازی نیروهای مسلح و بسیج برای رویارویی با زلزله و استفاده از توان و امکانات موثر این نیرو برای مدیریت بحران (وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح)

ب (تحقیقات، ضوابط و معیارها و شبکه‌های اطلاعاتی

- شناخت ژئودینامیک سراسری ایران (سازمان نقشه برداری کشور)
- شناخت گسله‌های جنبا در پهنه ایران زمین و خطر زمین لرزه پیرامون مراکز جمعیتی (سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور)
- پهنه بندی و زیر پهنه‌بندی لرزه‌ای شهرها (مرکز تحقیقات زمین و مسکن)
- ایجاد و توسعه سیستم‌های هشدار زمین لرزه (مؤسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران)

- توسعه شبکه‌های زلزله نگاری و شتابنگاری (مرکز تحقیقات زمین و مسکن)
- بررسی و شناخت مخاطرات زمین شناختی مرتبط با رویداد زمین لرزه (سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور)
- تعیین حریم گسل در محدوده شهرها و ارایه الگوی توسعه شهری (مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن)
- رفتارسنجی لرزه‌ای سازه‌های مهم، تأسیسات زیربنایی و شریان‌های حیاتی (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- توسعه روش‌های طراحی و مقاوم‌سازی سازه‌های مهم، تأسیسات زیربنایی و شریان‌های حیاتی (وزارت علوم تحقیقات و فناوری)
- تهیه و بازنگری ضوابط، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های طراحی و اجرای سازه‌های مقاوم در برابر زلزله، تدوین معیارهای شهرسازی، برنامه‌ریزی و طراحی محیط‌های زیست سازگار با زلزله، بهسازی لرزه‌های ساختمان‌ها و تأسیسات زیربنایی موجود، ایمن‌سازی شریان‌های حیاتی، ساخت و ساز حریم گسلها، بانک اطلاعاتی مدیریت خطرپذیری زلزله کشور با رویکرد همکاری‌های منطقه‌ای (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

ج) ساخت و ساز اصولی با رویکرد پیشگیری از مخاطرات زلزله

- توسعه تولید و ترویج بکارگیری مصالح ساختمانی استاندارد و بهبود کیفیت مصالح (مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران)
- توسعه صنعت ساختمان با رویکردهای تشویقی و گذار از مرحله ساخت و سازهای سنتی به ساخت و سازهای صنعتی (مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن)
- ایجاد و توسعه صنعت بیمه ساختمان به منظور توسعه کیفیت ساخت و سازها و انجام کنترل‌های مضاعف (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- توسعه فناوری‌های ساخت و ساز با ارایه الگوهای پیشرفته و تطبیق آن با شرایط بومی، فرهنگی و اجتماعی کشور (مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن)
- تقویت و حمایت از نهادهای غیردولتی و انجمن‌های فنی و تخصصی با رویکرد ایجاد فرهنگ خود کنترل‌های مضاعف در امر ساخت و ساز (وزارت مسکن و شهرسازی)
- ارتقای نظارت بر ساخت و ساز با رویکرد کنترل فرآیندهای و دستیابی به کیفیت و ایمنی مطلوب (وزارت مسکن و شهرسازی)
- توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در صنعت ساختمان و گسترش بکارگیری نیروی انسانی آموزش دیده ماهر و دارای صلاحیت در بخش ساختمان (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای)
- شناسنامه دار کردن ساختمان‌ها با رویکرد کیفیت ایمنی و پایداری در برابر زلزله (وزارت مسکن و شهرسازی)
- بهبود خدمات در زمینه بهره برداری و نگهداری ساختمان (وزارت مسکن و شهرسازی)
- گسترش و توسعه بانک اطلاعات ساختمان و مسکن با رویکرد کیفیت ایمنی و پایداری در برابر زلزله

(وزارت مسکن و شهرسازی)

- تهیه و تدوین و اصلاح و بازنگری قوانین و مقررات مربوط به زمین و ساختمان و سرمایه‌گذاری در امر ساخت و ساز کشور با رویکرد ساخت و ساز ایمن در برابر زلزله و افزایش پایداری و عمر ساختمان (وزارت مسکن و شهرسازی)

د) ایمن سازی ساختمانها، تاسیسات زیربنایی و شریانهای حیاتی موجود در شهرها و روستاها

- شناسایی، ارزیابی آسیب پذیری و مقاوم‌سازی ساختمان‌های اداری، مسکونی، تجاری و ورزشی شهرها با رعایت اولویتها (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- نوسازی و احیای بافتهای فرسوده و مساله‌دار شهرها با رویکرد افزایش ایمنی در برابر زلزله (وزارت مسکن و شهرسازی)
- بهسازی ساختمان و مسکن روستاهای کشور با رویکرد کیفیت و پایداری و ایمنی در برابر زلزله (وزارت مسکن و شهرسازی)
- شناسایی، ارزیابی آسیب پذیری، اقدامات فوری و ایمن‌سازی شریان‌های حیاتی کشور (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
- حمایت از تولید و بکارگیری نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مورد نیاز و مصالح ساختمانی ویژه برای مقاوم سازی سازه‌های موجود (وزارت مسکن و شهرسازی)
- جلب مشارکت سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به منظور تأمین منابع مالی مورد نیاز (وزارت مسکن و شهرسازی)
- تعیین شاخصهای لازم برای بافتهای مساله‌دار و ساختمان‌های فرسوده، ناپایدار در برابر زلزله (وزارت مسکن و شهرسازی)
- بهبود کیفیت نصب و نگهداری و ایمن‌سازی تأسیسات برقی و مکانیکی، نماد اجرای غیرسازه‌ای ساختمان از نظر ایمنی در برابر زلزله (وزارت مسکن و شهرسازی)

۴-۴- سیاستها و اقدامات بخشی

الف) بهداشت و درمان

- تشکیل شوراهای عالی و استانی سلامت و امنیت غذایی و تدوین آیین‌نامه ذی‌ربط
- تهیه لایحه آزمایشگاه ملی سلامت
- تهیه لایحه کاهش مخاطرات تهدید کننده سلامت
- تهیه و تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی مرتبط با مقررات، ساختار صدور کالا و خدمات پزشکی
- تدوین آیین‌نامه دریافت و توزیع منابع حاصل از ۱۰ درصد حق بیمه شخص ثالث، سرنشین و مازاد برای درمان و کاهش مخاطرات مصدومین حوادث رانندگی
- تهیه آیین‌نامه تدوین فهرست سالانه داروهای مجاز در کشور مبتنی بر شواهد

- استقرار ساز و کار مناسب برای انتخاب فناوری‌های تشخیصی و درمانی (دارو و تجهیزات) مبتنی بر ارزیابی هزینه اثربخشی (Health Technology Assessment)
- تجدید نظر در قوانین مرتبط با تربیت، تأمین و توزیع نیروی انسانی پزشکان عمومی، متخصص و پیراپزشکان مطابق سطح بندی
- طراحی و استقرار بیمه سلامت با محوریت پزشک خانواده و نظام ارجاع
- تهیه لوایح در راستای هدفمند کردن یارانه‌های سلامت (وزارت رفاه و تأمین اجتماعی)
- تهیه آیین‌نامه ارائه خدمات بیمه حوادث و بیماریها برای اتباع خارجی مقیم کشور (وزارت رفاه و تأمین اجتماعی)
- تدوین لایحه ملی غذا
- تشکیل صندوق مشترک بیمه سلامت به منظور تجمیع منابع مالی سلامت
- بازنگری خدمات مشمول بیمه تا پایان سال اول براساس بار بیماری‌ها و هزینه اثربخشی
- اداره بیمارستان‌های پیشنهادی به صورت هیئت امنایی و یا شرکتی و تفویض اختیارات مدیریت، جذب و به کارگیری نیروی انسانی و اداری مالی به آنها در چارچوب تعرفه‌های مصوب
- تکمیل و توسعه متقارن شبکه فوریت‌های پزشکی در بخش پیش بیمارستانی و بیمارستانی
- تدوین آیین‌نامه نحوه اختصاص منابع لازم برای شروع و تدارک ترویج غذای لازم در قالب میان وعده غذایی دانش‌آموزان و کمک غذایی اقشار نیازمند
- زمینه‌سازی برای حضور موثر در بازارهای جهانی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز رفع نیازهای سلامت و پزشکی منطقه
- کاهش مخاطرات تهدیدکننده سلامتی در محیط کار، آلاینده‌های هوا، آب، خاک، محصولات کشاورزی و دامی و تعریف مصادیق، میزان و نحوه تعیین و وصول عوارض و جرایم جبرانی و چگونگی مصرف منابع حاصله
- تهیه دستورالعمل جدید احداث و توسعه واحدهای بهداشتی و درمانی وزارتخانه‌ها و شرکتهای دولتی
- تدوین ضوابط ساخت، فرمولاسیون و مصرف کودهای شیمیایی و سموم دفع آفات نباتی
- طراحی برنامه جامع ارتقای سطح بهداشت روان گروههای در معرض آسیب
- تدوین لایحه تشکیل سیستم جامع امداد و نجات کشور
- تدوین مقررات تأمین و ارتقای بهداشت دام، فرآورده‌های دامی و اماکن دامی
- تدوین نظام جامع خدمات توانبخشی با بهره‌گیری از رویکرد توانبخشی مبتنی بر جامعه در قالب مراقبت‌های اولیه بهداشتی
- طراحی و استقرار نظام رسیدگی به شکایات و خطاهای پزشکی
- طراحی و استقرار نظام حاکمیت بالینی در بخش ارائه خدمات سلامت سرپایی و بستری
- ارائه ساختار الکترونیک (Online) نظام سطح‌بندی خدمات سرپایی مرتبط با سلامت
- استقرار نظام جامع مدیریت بیمارستانی در بخش سلامت

- استقرار نظام جامع مدیریت لوازم و تجهیزات پزشکی، دندانپزشکی و آزمایشگاهی کشور
- ساماندهی اطلاعات آمار جمعیتی بخش بهداشت
- طراحی و استقرار برنامه توزیع عادلانه منابع انسانی - تجهیزاتی و فضای فیزیکی در بخش بستری در کشور
- استقرار نظام ارزیابی بهره‌وری و عملکرد سازمان و مدیریت بخش بهداشت
- بازاریابی صدور کالا و خدمات پزشکی
- استقرار مدیریت تعمیر و نگهداشت در واحدهای ارایه دهنده خدمات بهداشتی- درمانی
- تدوین لایحه برای تامین منابع حق بیمه به صورت درصدی از درآمد (حقوق، دستمزد و...)
- طراحی و استقرار نظام پرداخت کارآمد بر اساس مشارکت بیشتر ارائه‌کنندگان خدمات در ریسک مالی خدمات در بخش بهداشت و درمان
- استقرار سطح بندی خدمات بهداشتی و درمانی اعم از بخش دولتی، خصوصی و خیریه
- تشکیل پرونده سلامت برای کلیه افراد تحت پوشش واحد پزشکی خانواده
- عادلانه ساختن دریافت خدمات سلامت
- بهینه سازی اورژانسهای بیمارستانی
- ساماندهی تختهای سوختگی کشور
- اطلاع رسانی و آموزش عمومی در مدیریت حوادث و فوریتهای پزشکی
- بهینه سازی ارائه خدمات فوریتهای پزشکی به مردم
- آمادگی بهداشت و درمان در سوانح و حوادث غیرمترقبه خدمات رایگان و بیمه‌ای اورژانس
- استقرار نظام مدیریت راهبردی در بخش حوادث و فوریتهای پزشکی
- کاهش تعرفه ورود دارو جهت افزایش رقابت و ارتقای کیفیت داروها
- تشویق تولیدکنندگان به تولید داروهایی که تولیدکننده واحد دارند جهت شکست انحصار در تولید
- نظارت بیشتر بر عرضه دارو جهت افزایش امنیت و سلامت مصرف کنندگان
- همکاری در مبارزه با قاچاق دارو
- تلاش جهت ایجاد سیستم الکترونیک در راستای بهینه سازی برنامه ریزی و تامین، توزیع و عرضه دارو در کشور
- مکانیزه کردن نظام توزیع داروی بیماران خاص
- ارتقای سطح آگاهی عمومی در جهت نحوه مصرف داروها
- تلاش در جهت ارتقای سطح علمی و عملی ناظران امور دارویی در کشور
- تلاش در جهت منطقی کردن تجویز و مصرف داروها
- تدوین راهنمای جامع درمان بیماریها (NTG)

- تضمین حقوق مالکیت خصوصی و تضمین امنیت سرمایه‌گذاری در تولید مسکن
- گسترش حوزه فعالیت تعاونی‌های مسکن و کمک به یکپارچگی آنها
- تشویق تاسیس مؤسسات اعتباری خصوصی
- ایجاد تنوع در بازار سرمایه با بهره‌گیری از صدور اوراق مشارکت، بازار رهن ثانویه و بازار بورس
- تدوین مقررات لازم برای استفاده بهینه از صنعت بیمه در بخش مسکن
- رتبه بندی کارگران ساختمانی برحسب ماهر، نیمه ماهر و ساده
- ایجاد شرایط لازم برای حضور مؤسسات ساخت مسکن در بازارهای منطقه‌ای و جهانی
- تأمین ضمانت‌های کافی برای پیش خریداران مسکن
- تاسیس انجمن‌های خیریه مسکن ساز برای ساخت مسکن برای استفاده اقشار کم درآمد
- ایجاد هماهنگی بین سیاست‌های منطقه‌ای مسکن و سیاست‌های توسعه و عمران شهرها
- شناخت مناطق در معرض خطر سیل و زلزله و تدوین برنامه‌های ضربتی برای بهبود کیفیت مسکن در این مناطق
- ارائه الگوی متناسب با فرهنگ روستایی در ساخت مسکن روستایی
- شناسایی و حذف تدریجی مصالح ساختمانی مضر برای سلامتی انسانها
- تدوین مقررات لازم به منظور جلوگیری از تخریب ساختمانهای احداث شده با مصالح بادوام و مرغوب قبل از پایان یافتن عمر مفید آنها
- ایجاد فضای رقابتی و تدوین مقررات لازم جهت سرمایه‌های خارجی در بخش مسکن
- تقویت پیمانکاران محلی در مشارکت در آماده‌سازی زمین و ساخت مسکن از طریق اعطای مشوق‌های مالی و اعتباری
- تهیه طرح‌های مقاوم سازی مسکن‌های موجود
- ارتقای بهره‌وری در ساخت مسکن
- ارتقای سهم واحدهای اجاره‌ای از کل واحدهای مسکونی شهری به ۲۵ درصد
- افزایش مشارکت بخش خصوصی در ساخت خانه‌های اجاره‌ای
- تأمین منابع مالی بخش مسکن روستایی از طریق تسهیلات بانکی و جمع‌آوری پس‌اندازهای خصوصی و کمک‌های مردمی و یارانه سود تسهیلات بانکی
- توسعه و ترویج استفاده از مصالح پیش‌ساخته در ساخت مسکن در نقاط شهری و روستایی
- آموزش نیروی کار مناطق روستایی برای ساخت و ساز متناسب با شرایط بومی
- تدوین استاندارد ملی برای مصالح ساختمانی
- تقویت، تمرکز و تخصصی کردن پایگاه‌های اطلاعاتی در زمینه ساختمان و مسکن

ج) عمران شهری و شبکه‌های فاضلاب

- توجه به برنامه‌های توسعه و عمران کلان شهرها با توجه خاص به تأمین مسکن کم درآمدها و مشکل

حاشیه‌نشینی

- تسریع در اتمام پروژه‌های ایجاد و توسعه تاسیسات فاضلاب در شهرهای حائز اولویتهای انسانی و زیست محیطی
- فراهم آوردن زمینه‌های جلب مشارکت مردم در خرید انشعاب و نوسازی و بهسازی شبکه‌های داخلی متناسب با شبکه فاضلاب شهری

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- تلاش در جهت تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد فرصت‌های برابر و ارتقای سطح شاخص‌هایی از قبیل آموزش، سلامت، تأمین غذا، افزایش درآمد سرانه و مبارزه با فساد (سیاست ۱۲)
- ایجاد نظام جامع تأمین اجتماعی برای حمایت از حقوق محرومان و مستضعفان و مبارزه با فقر و حمایت از نهادهای عمومی و موسسات خیریه مردمی با رعایت ملاحظات دینی و انقلابی (سیاست ۱۳)
- مهار تورم و افزایش قدرت خرید گروه‌های کم درآمد و محروم و مستضعف و کاهش فاصله بین دهک‌های بالا و پایین درآمدی جامعه و اجرای سیاست‌های مناسب جبرانی (سیاست ۳۹)
- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرصه منابع مالی و فرصت‌ها و امکانات و مسئولیت‌های دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

- کاهش فقر و هدفمند کردن یارانه‌ها
- ساماندهی امور ایثارگران

۳- عناوین اسناد بخشی ذی‌ربط

- رفاه و تأمین اجتماعی
- تعاون

۴- سیاست‌ها و اقدامات اجرایی

۴-۱- کاهش فقر و هدفمند کردن یارانه‌ها

الف) امنیت تغذیه برای گروههای هدف (وزارت رفاه و تامین اجتماعی، وزارت بهداشت و درمان و

آموزش پزشکی، کمیته امداد امام خمینی (ره))

- ارائه سبد غذایی تأمین کننده حداقل نیازهای تغذیه‌ای به صورت رایگان
- اجرای برنامه تغذیه مکمل برای مادران باردار و شیرده و کودکان زیر شش سال
- اعطای یارانه برای برخورداری از سبد مطلوب غذایی، آموزش تغذیه مناسب

ب) برخورداری از خدمات درمانی مورد نیاز برای گروههای هدف (وزارت رفاه و تامین اجتماعی، وزارت

بهداشت و درمان و آموزش پزشکی)

- ارائه بسته خدمات درمانی مورد نیاز به صورت رایگان، آموزش بهداشت
- اعطای تسهیلات مالی به خانواده معلولین برای نگهداری از آنها متناسب با شدت معلولیت
- اعطای یارانه برای پرداخت بخشی از حق بیمه درمانی متناسب با شدت فقر، آموزش و بهداشت
- ارائه رایگان خدمات درمانی تخصصی
- تعمیم پوشش بیمه درمانی پایه برای آحاد جامعه
- اعطای کمکهای درمانی متناسب با توان پرداخت خانوار در مورد بیماریهای صعب‌العلاج و پر هزینه

ج) برخورداری از سرپناه مناسب (وزارت مسکن و شهرسازی)

- هدایت یارانه های مسکن به سوی خانوارهای کم درآمد متقاضی مسکن
- ساماندهی بافتهای حاشیه‌ای در شهرهای کشور با رویکرد توانمندسازی ساکنین این بافتها
- انبوه سازی مسکن باهدف عرضه مسکن به صورت استیجاری برای گروههای زیر خط فقر شهرهای بزرگ
- ساماندهی فضای مسکونی برای افراد زیر خط فقر به ویژه در روستاها و شهرهای کم جمعیت

د) اشتغال افراد آسیب پذیر که توانایی کارکردن را دارند (وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت رفاه و

تامین اجتماعی، وزارت تعاون)

- ارائه آموزش‌های شغلی ساده و زودبازده برای بیکاران متناسب با نیازهای بازار کار
- ارائه آموزش‌های مهارت‌های شغلی به صورت رایگان به بیکاران متناسب با نیازهای بازار کار
- ایجاد سازوکارهای عمومی و توانمندسازی اجتماع محور بیکاران
- ایجاد سازوکار مناسب برای برخورداری از تسهیلات اعتباری برای بیکاران
- ارائه آموزش‌های شغلی و فراهم ساختن تسهیلات لازم برای ایجاد شغل زنان سرپرست خانوار
- فراهم آوردن امکان اشتغال مشروط برای حضور کودکان کار در مدارس
- تقویت و توسعه کارگاههای تولیدی و خدماتی کوچک با تاکید بر استفاده از وجوه اداره شده و اعطای

معافیت‌های مالیاتی و بیمه‌ای

- حذف موانع ناشی از مقررات مربوط به صدور مجوزهای کار
- کمک به سرمایه‌گذاری در صنایع کوچک و متوسط با اولویت مناطق محروم

هـ) حمایت‌های لازم جهت بهره‌مندی جامعه هدف از پوشش‌های آموزش و پرورش رایگان (وزارت آموزش و پرورش، وزارت رفاه و تامین اجتماعی)

- پرداخت‌های انتقالی مشروط جهت حضور کودکان کار در مدارس
- حمایت از مؤسسات و بنگاه‌های دولتی و غیردولتی در توسعه آموزش فنی و حرفه‌ای در مناطق کمتر توسعه یافته متناسب با نیازهای بازار کار منطقه‌ای
- بازنگری در بسته آموزشی مدارس با تاکید بر تقویت مباحث مربوط با آموزش مهارت‌های زندگی
- مهندسی مجدد نظام آموزشی با در نظر گرفتن پاسخگویی به تقاضای بازار کار
- ایجاد پوشش آموزشی برای بازماندگان از تحصیل
- جبران افت آموزشی برای بازماندگان از تحصیل

و) هدفمند کردن یارانه ها

- تهیه لایحه ایجاد حساب هدفمند کردن یارانه حامل های انرژی نزد وزارت رفاه و تامین اجتماعی
- اختصاص ۵۰ درصد از منابع حاصل از شفاف سازی یارانه حامل‌های انرژی به اجرای طرح‌های فقرزدایی
- تهیه لایحه مالیات ویژه رفاه اجتماعی

ز) قرار گرفتن افراد آسیب پذیر تحت پوشش حمایت‌های مقابله با مخاطرات (وزارت رفاه و تامین اجتماعی، وزارت کشور)

- آموزش مقابله با مخاطرات اجتماعی برای همه اقشار جامعه
- اسکان و ساماندهی کودکان خیابانی و افراد بی خانمان
- اسکان و بازپروری زنان و دختران فراری
- تقویت نهادهای غیردولتی برای بازگرداندن معتادان به حوزه فعالیت اجتماعی
- توسعه بیمه جبران خسارات ناشی از حوادث طبیعی

۲-۴- ساماندهی امور ایثارگران

« با توجه به مفاد ماده ۹۹ قانون برنامه توسعه لایحه خدمات رسانی به ایثارگران تهیه و به عنوان جایگزین سند ساماندهی امور ایثارگران به تصویب هیات وزیران رسیده است.»

۳-۴- سیاستها و اقدامات بخشی

الف) رفاه و تامین اجتماعی

- کمک مستمر و غیرمستمر وفق قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست
- ایجاد فرصتهای شغلی در قالب خوداشتغالی، تصادفی و...
- تشکیل ستاد اشتغال سازمان بهزیستی
- تدوین دستورالعمل جامع اشتغال بهزیستی
- پوشش خدمات درمانی برای کلیه افراد تحت پوشش
- ساماندهی و حمایت از کودکان بی سرپرست و خانواده‌های زندانیان
- ارتقای شاخص توسعه زنان
- آگاه‌سازی و پیشگیری از بروز معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی
- اجرای طرح آموزش مهارت‌های زندگی به زوجین جوان و خانواده‌ها
- انتقال پرونده‌های خانواده‌های مستمری‌بگیر یک نفره و دو نفره غیرقابل بازتوانی به مراکز خیریه‌ای غیردولتی
- جلب مشارکت بخش غیردولتی و صدور مجوز فعالیت بیش از ۱۵۰۰ موسسه
- مطالعه و بررسی و شناسایی آمار و تنوع بیماران روانی مزمن
- ارائه خدمات روزانه و شبانه‌روزی در قالب درمان سرپایی و توانبخشی بیماران روانی و سالمندان معلول
- فروش خدمات توانبخشی در مراکز بهزیستی در ساعات غیراداری به منظور ارائه خدمات توانبخشی توسط کارکنان سازمان بهزیستی براساس تعرفه‌های مصوب
- آموزش پیشگیری از معلولیت‌ها با مشارکت سایر نهادهای عمومی
- تدوین آیین‌نامه تأسیس مراکز مشاوره خصوصی و اعطای مجوز به ۴۹ مرکز
- اعطای تسهیلات یارانه‌ای به صاحبان امتیاز مراکز مشاوره خصوصی
- اجرای برنامه جامع و پیشگیری از اعتیاد (طرح T.C) اجتماعی درمان مدار
- درمان معتادان خود معرف
- سنجش سلامت جسمی و روانی کودکان و اجرای طرح آمبولیوی
- اجرای طرح آگاه‌سازی به منظور پیشگیری از اختلالات ژنتیکی
- بررسی و ارزیابی برنامه‌های توانبخشی و به‌کارگیری نتایج به دست آمده در قالب طرح CBR
- بررسی و گسترش فعالیت توانبخشی مبتنی بر جامعه استانها در سطح ۲۲ استان کشور
- ارائه خدمات توانبخشی از طریق سیستم‌های نیاز به معلولین ضایعات نخاعی
- ارائه خدمات توانبخشی به خانواده‌های معلول (نابینا، ناشنوا، جسمی حرکتی و ذهنی)
- اجرای طرح آموزش مهارت‌های زندگی در ۱۰ مهارت: روان بهداشت یا روان مدارس، همیاران سلامت روان، آموزش خانواده، ارزشیابی میزان اثربخشی فعالیت‌های در محله، ارزشیابی برنامه مهارت‌های زندگی، نیازسنجی تدوین دستورالعمل تأسیس مراکز غیردولتی
- تدوین آیین‌نامه‌های مربوط به استانداردهای خدمات مشاوره‌ای برای ارائه خدمات بهینه و تأمین نیازهای مراجعان و گروه‌های خاص، تدوین طرح راه‌اندازی صدای مشاور در مورد اعتیاد، ایدز و هپاتیت

- تقویت بخش مداخلات بحرانی در حیطه مشاوره تلفنی برای پاسخگویی به مراجعان بحرانی

ب) تعاون

- گسترش آموزش های کلاسیک موضوع های تعاونی در سطوح مختلف تحصیلی (وزارتخانه های آموزشی)
- گسترش الگوهای موفق تعاونی (وزارت تعاون)
- اصلاح و تسهیل ثبت تعاونی (وزارت تعاون)
- تسهیل آموزشهای مهارتی (سازمان آموزش فنی و حرفه ای)
- تسهیل آموزش نحوه اداره امور شرکتهای تعاونی و کارورزی در تعاونیها (وزارت تعاون)
- تسهیل عضویت و اشتغال بیکاران جویای کار در تعاونیهای کار (وزارت تعاون)
- ایجاد شهرکها و مجتمع های تعاونی و استقرار تعاونی های نوپا در آنها (وزارت تعاون)
- تهیه طرح جامع گسترش تعاونیها (وزارت تعاون)
- حمایت از شکل گیری انواع تشکلهای تعاونی همگن، مکمل و خوشه ای برای بنگاههای اقتصادی کوچک و متوسط (وزارت تعاون با همکاری وزات صنایع و معادن، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بازرگانی)
- تعاونی سازی فعالیتهای مرتبط با تامین نیازهای رفاهی مردم از قبیل مجتمع های تعاونی بهداشتی درمانی، ورزشی، تفریحی، شهرک سازی و تامین مسکن بلندمرتبه و سایر نیازهای رفاهی (وزارت تعاون با همکاری دستگاههای اجرایی ذی ربط)
- گسترش حضور تعاونیها در فعالیتهای بزرگ اقتصادی به ویژه در بخشهای اقتصادی، صنعت و معدن و عمران (دستگاههای اجرایی ذی ربط)
- ایجاد بانک اصلاحاتی تهیه و اجرای طرحهای اقتصادی کوچک و متوسط (وزارت تعاون با همکاری دستگاههای اجرایی ذی ربط)
- ساماندهی حذف خدمات دولتی از تعاونیهای مصرف کارکنان دولت و راه اندازی فروشگاههای زنجیره ای بزرگ (وزارت تعاون با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تهیه لایحه اختصاص سهمی از منابع وجوه اداره شده و کمکهای فنی، اعتباری بودجه عمومی دولت (وزارت تعاون، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تهیه لایحه اختصاص سهمی از منابع داخلی بانکها از طریق تلفیق منابع بودجه عمومی با آن (وزارت تعاون، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تهیه لایحه تبدیل صندوق تعاون به بانک توسعه بخش تعاونی و افزایش سرمایه و منابع آن (وزارت تعاون، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تهیه لایحه حمایت از شکل گیری بانکها و بیمه ها و موسسات اعتباری بزرگ تعاونی (وزارت تعاون و وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- واگذاری اداره بنگاهها و مراکز موضوع صدر اصل ۴۴ قانون اساسی به تشکلهای تعاونی فراگیر از قبیل شبکه های بزرگ آبرسانی، حداقل یکی از بانکهای تجاری و... (وزارت تعاون و وزارت امور اقتصادی و

دارایی)

- واگذاری گسترده بلوکهای سهام مدیریتی به تعاونیهایی متشکل از کارکنان بنگاههای اقتصادی بزرگ به منظور ایفای نقش موثر در مدیریتها (وزارت تعاون و وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- واگذاری اداره شهرکهای صنعتی (مالکیت و مدیریت) به تعاونیهایی متشکل از واحدهای صنعتی مستقر در آنها (وزارت صنایع و معادن)
- حمایت از شکل‌گیری تشکلهای سطح بالاتر در بخش تعاونی و ایجاد فدراسیون ملی تعاون کشور (وزارت تعاون)
- حمایت از ایجاد نهادهای تعاونی "مرکز بازاریابی تعاون"، "شبکه تامین و تدارک کالای تعاون"، "نمایشگاههای دائمی داخلی و بین‌المللی تعاون"، "مراکز تحقیق و توسعه تعاون" و "دانشگاههای تعاون" (وزارت تعاون با همکاری وزارت بازرگانی)
- حمایت از توسعه صادرات، کیفیت محصولات (وزارت تعاون با همکاری وزارت بازرگانی)
- استانداردسازی مدیریت تعاونی‌ها و حمایت از ارتقای کیفیت مدیریت آنها (وزارت تعاون)
- تهیه لایحه تسهیل معاملات تعاونیهایی نوپا با بخش دولتی و سایر بخشها (وزارت تعاون و وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- تهیه لایحه تجمیع فرایندهای سازمانی مرتبط با تعاونیها و تمرکز آن در وزارت تعاون و نیز تشکیل شورای عالی تعاون به ریاست رییس جمهور که دبیرخانه آن وزارت تعاون خواهد بود. (وزارت تعاون و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تهیه لایحه عضویت وزیر تعاون در شورای پول و اعتبار، هیئت واگذاری و شورای عالی رفاه (وزارت تعاون، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت رفاه و تامین اجتماعی)
- کاهش تصدیهای غیرضروری در وزارت تعاون و انتقال به بخش تعاون (وزارت تعاون)
- اصلاح نظام آمارهای ملی و حسابهای ملی (مرکز آمار ایران و بانک مرکزی)
- تهیه لوایح اصلاح و تدوین قوانین و مقررات لازم برای اجرای برنامه (وزارت تعاون)
- اختصاص ۳۰ درصد از درآمدهای حاصل از واگذاری سهام بخش دولتی به عنوان کمک بلاعوض به تعاونیهایی فراگیر ملی برای فقرزدایی از جامعه سه دهک اول (وزارت تعاون، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- جذب نقدینگی ۳۸ درصد از پس‌انداز بخش خصوصی به عنوان سهام آورده تعاونیها برای سرمایه‌گذاری از طریق ایجاد تعاونی‌ها (وزارت تعاون)
- اختصاص حداقل ۲۵ درصد از سهام بنگاههای مورد واگذاری برای تعاونی‌های متشکل از کارکنان همان بنگاهها و نیز تعاونیهایی متشکل از گروههای ذی‌نفع و بهره‌بردار (وزارت تعاون، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی)

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- اعتلاء و عمق و گسترش دادن معرفت و بصیرت دینی بر پایه قرآن و مکتب اهل بیت (سیاست ۱-۱)
- استوار کردن ارزشهای انقلاب اسلامی در اندیشه و عمل (سیاست ۱-۲)
- تقویت فضایل اخلاقی و ایمان، روحیه ایثار و امید به آینده (سیاست ۱-۳)
- برنامه‌ریزی برای بهبود رفتارهای فردی و اجتماعی (سیاست ۱-۳)
- زنده و نمایان نگهداشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها (سیاست ۲)
- ایجاد انگیزه و عزم ملی برای دستیابی به اهداف موردنظر چشم انداز (سیاست ۴)
- تقویت وحدت و هویت ملی مبتنی بر اسلام و انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و آگاهی کافی درباره تاریخ ایران، فرهنگ، تمدن و هنر ایرانی-اسلامی و اهتمام جدی به زبان فارسی (سیاست ۵)
- سالم سازی فضای فرهنگی، رشد آگاهی‌ها و فضایل اخلاقی و اهتمام به امر به معروف و نهی از منکر (سیاست ۷-۱)
- مقابله با تهاجم فرهنگی (سیاست ۸-۱)
- گسترش فعالیت رسانه‌های ملی در جهت تبیین اهداف و دستاوردهای ایران اسلامی برای جهانیان (سیاست ۸)
- تلاش در جهت تبیین و استحکام مبانی مردم سالاری دینی و نهادینه کردن آزادی‌های مشروع از طریق آموزش، آگاهی بخشی و قانونمند کردن آن (سیاست ۱۱)
- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه‌های اجتماعی و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان (سیاست ۱۴)
- تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمان‌های انقلاب اسلامی (سیاست ۱۵-۱)
- فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش در جهت رفع دغدغه‌های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیب‌های اجتماعی جوانان (سیاست ۱۵-۲)
- توجه به مقتضیات دوره جوانی و نیازها و توانمندی‌های جوانان (سیاست ۱۵-۳)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

- ساماندهی امور جوانان و زنان
- توسعه میراث فرهنگی و گردشگری

۳- عناوین اسناد بخشی ذی‌ربط

- فرهنگ و هنر

- اطلاعات و ارتباطات جمعی
- تربیت بدنی

۴- سیاستها و اقدامات اجرایی

۴-۱- ساماندهی امور جوانان و زنان

- تهیه و اجرای برنامه ملی تقویت بنیان خانواده (دستگاه اقدام کننده: مرکز امور مشارکت زنان با همکاری دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه جامع اصلاح ساختار اداری و تشکیلاتی امور زنان (دستگاه اقدام کننده: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مرکز امور مشارکت زنان با همکاری دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه جامع نظام رفاه و تامین اجتماعی زنان (دستگاه اقدام کننده: وزارت رفاه و تامین اجتماعی با همکاری مرکز امور مشارکت زنان و سایر دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه عملیاتی کردن نظام جامع حقوقی زنان (دستگاه اقدام کننده: مرکز امور مشارکت زنان با همکاری دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه ملی ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی زنان (دستگاه اقدام کننده: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری مرکز امور مشارکت زنان و سایر دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه جامع توانمندسازی سازمان‌های غیردولتی زنان (دستگاه اقدام کننده: مرکز امور مشارکت زنان با همکاری دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه جامع توسعه و ساماندهی امور اقتصادی زنان (دستگاه اقدام کننده: مرکز امور مشارکت زنان با همکاری دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه جامع امحای خشونت علیه زنان (دستگاه اقدام کننده: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری مرکز امور مشارکت زنان، وزارت رفاه و تامین اجتماعی و سایر دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه ملی توسعه و ساماندهی پژوهشهای مرتبط با امور زنان (دستگاه اقدام کننده: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با همکاری مرکز امور مشارکت زنان و سایر دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای برنامه ملی ساماندهی اوقات فراغت زنان (دستگاه اقدام کننده: مرکز امور مشارکت زنان با همکاری دستگاههای اجرایی مرتبط)
- تهیه و اجرای طرح ملی توسعه تعاملات بین‌المللی (حضور موثر زنان در روابط بین‌الملل) (دستگاه اقدام کننده: وزارت امور خارجه با همکاری مرکز امور مشارکت زنان و سایر دستگاههای اجرایی مرتبط)
- ساماندهی شاخص‌های امور جوانان توسط سازمان ملی جوانان و با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به نحوی که این شاخص‌ها در طول سالهای برنامه چهارم مبنای ارزیابی تکلیف دستگاههای اجرایی قرار گیرد.
- تهیه برنامه ملی ارتقای فرهنگ و هویت دینی و ملی جوانان توسط سازمان ملی جوانان و اجرای آن توسط

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط

- تهیه و اجرای برنامه جامع ساماندهی اوقات فراغت جوانان توسط سازمان ملی جوانان با همکاری دستگاه‌های عضو شورای عالی جوانان
- تهیه و اجرای برنامه توسعه منابع انسانی و اشتغال جوانان به عنوان مهمترین اولویت
- تهیه و اجرای برنامه ملی ساماندهی ازدواج جوانان توسط سازمان ملی جوانان با همکاری دستگاه‌های عضو شورای عالی جوانان
- تهیه برنامه ملی ساماندهی مسکن توسط سازمان ملی جوانان و اجرای آن توسط وزارت مسکن و شهرسازی و با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- تهیه و اجرای برنامه ملی ارتقای نقش نهاد خانواده‌ها در امور جوانان توسط سازمان ملی جوانان با همکاری مرکز امور مشارکت زنان و دستگاه‌های مرتبط
- تهیه برنامه جامع نظام رفاه و تامین اجتماعی توسط سازمان ملی جوانان و اجرای آن توسط وزارت رفاه و تامین اجتماعی و دستگاه‌های مرتبط
- تهیه و اجرای برنامه ملی توسعه و ارتقای مشارکت جوانان توسط سازمان ملی جوانان با همکاری وزارت کشور و دستگاه‌های مرتبط
- تهیه برنامه ملی حفظ و ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی جوانان توسط سازمان ملی جوانان و اجرای آن توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های مرتبط
- تهیه برنامه ساماندهی مطالعات علمی و پژوهشی حوزه جوانان توسط سازمان ملی جوانان و اجرای آن توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- تهیه و اجرای برنامه اصلاح ساختار منابع و ارتقاء و توانمندسازی سازمان‌های مسئول (دولتی - غیردولتی) امور جوانان توسط سازمان ملی جوانان با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
- شناسایی و تقویت تشکل‌های غیردولتی و مردمی مرتبط با امور جوانان توسط سازمان ملی جوانان

۲-۴- توسعه میراث فرهنگی و گردشگری

- ایجاد زیرساخت‌های مناسب در قطب‌های گردشگری بین‌المللی و ملی در استان‌های دارای مزیت نسبی شامل سواحل دریای خزر، دریاچه ارومیه، ارسباران، کریدور سبلان، منطقه فارس، اصفهان، جاده ابریشم، آستان قدس رضوی، سواحل خلیج فارس و دریای عمان و کوهرنگ به خوزستان
- توسعه موزه‌ها شامل احداث ۳۰ سایت موزه تاریخی، ۱۰ موزه منطقه‌ای، ۲۴ موزه بزرگ استانی، ایجاد ۳۵ موزه ملی با استانداردهای بین‌المللی، مشارکت برای ایجاد یک هزار موزه تخصصی و محلی و ارتقای سطح موزه ملی ایران به یکی از ۵ موزه بزرگ دنیا و حمایت از ایجاد موزه‌های غیردولتی
- ساماندهی بناها و بافت‌های تاریخی از طریق بهره‌مندی از فناوری‌های نوین در حفاظت و مرمت آثار تاریخی، بهره‌برداری از یکصد بنای تاریخی، فرهنگی قابل احیاء با مشارکت بخش خصوصی در قالب طرح پردیسان، احیاء بافت‌های تاریخی، فرهنگی ۲۰ شهر مهم کشور با همکاری شهرداریها و ۲۰۰ روستای تاریخی مهم با

همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

- ایجاد مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایلی به صورت دهکده توریستی، مراکز و اطراق گاههای تفرجگاهی ایلی، موزه و نمایشگاه در استانهای فارس، لرستان، مرکزی، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد و اصفهان
- ساماندهی خدمات بین راهی و حمایت از توسعه شبکه مجتمع‌های خدمات رفاهی- عبادی بین راهی (۷۴ مجتمع) با مشارکت بخش غیردولتی
- حمایت از ایجاد ۱۴۰ منطقه نمونه گردشگری توسط بخش غیردولتی در مناطق دارای مزیت از جمله نوار ساحلی دریاچه خزر، استان تهران، قم، منطقه آذربایجان، اصفهان، فارس و مناطق غربی حوزه زاگرس و خراسان
- ایجاد ۲۰۰۰۰ واحد کمپ و اردوگاه گردشگری در مکانهای جاذب تاریخی، فرهنگی طبیعی کشور و ۵۰۰۰ واحد سرویس بهداشت عمومی در مسیرهای پر تردد و مکانهای جاذب گردشگری کشور
- ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی جهانگردی در سراسر کشور
- ارایه تسهیلات بانکی و سایر حمایت‌های قانونی برای توسعه امکانات اقامتی و تفریحی در استانهای دارای مزیت
- بررسی و شناسایی فرصتهای سرمایه‌گذاری در زمینه‌های گردشگری و میراث فرهنگی و جلب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاران خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ با تاکید بر تنوع سطوح تأسیسات
- سرعت بخشیدن به روند مستند سازی آثار منقول و غیرمنقول تاریخی، فرهنگی
- افزایش روند خرید بناهای با ارزش تاریخی، فرهنگی و تعیین و خرید حریم و گسترش حفاظت از آثار تاریخی - فرهنگی
- توسعه کاوش‌های علمی تپه‌ها و محوطه‌ها و پژوهش در موضوعات تاریخی و فرهنگی
- سرعت بخشیدن به مرمت و ساماندهی اماکن، بناها، باغهای ایرانی و اشیاء تاریخی و فرهنگی
- اهتمام بیشتر برای ثبت آثار در فهرست آثار جهانی
- افزایش تعداد پایگاههای میراث فرهنگی به ۱۰۰ پایگاه و تجهیز مناسب آنها
- شناسایی و مستندسازی آثار تاریخی - فرهنگی در محدوده جغرافیایی اجرای طرح توسط دستگاه مجری با نظارت و تأیید سازمان میراث فرهنگی و گردشگری (اقدام کننده: سازمان میراث فرهنگی و گردشگری)
- خرید خدمت جهت نظارت بر فعالیتهای و رعایت استانداردها در کلیه تأسیسات گردشگری و میراث فرهنگی کشور که توسط بخش غیردولتی تصدی می‌شود
- ارتقای سطح دانش کارکنان واحدهای خدمت رسانی به گردشگران در کلیه امور مربوطه در سطح کشور
- ساماندهی و تقویت تشکلهای غیردولتی در زمینه میراث فرهنگی و گردشگری و واگذاری امور به آنها در چارچوب قوانین موجود
- مطالعه و شناسایی بازارهای هدف و تعیین بازارهای اصلی و فرعی گردشگری کشور در رسانه‌های داخلی و

- بین‌المللی و توزیع اقلام تبلیغاتی در بازارهای هدف برای معرفی جاذبه‌های گردشگری در ایران
- شرکت در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی تخصصی گردشگری و میراث فرهنگی به عنوان دولت جمهوری اسلامی برای ارتقای سطح اطمینان در میان افکار عمومی بین‌المللی
- استفاده از شبکه‌های برون مرزی صدا و سیما برای تبلیغ جاذبه‌های گردشگری و ایجاد انگیزه برای سفر به ایران (اقدام‌کننده: سازمان صدا و سیما)
- گنجاندن موضوع تبلیغ و بازاریابی برای سفر به ایران به عنوان یکی از وظایف اصلی سفارتخانه‌های کشور در بازارهای هدف (اقدام‌کننده: وزارت امور خارجه)
- توسعه پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در زمینه‌های مرتبط با میراث فرهنگی و گردشگری
- تاکید بر اهمیت برنامه ریزی فرابخشی میراث فرهنگی و گردشگری و اجرای سیستم آمار گردشگری (STS) و حساب اقماری گردشگری (TSA)
- تدارک موضوعات درسی در خصوص میراث فرهنگی و گردشگری در وزارت آموزش و پرورش (اقدام‌کننده: وزارت آموزش و پرورش)
- ایجاد و توسعه دانشکده‌ها و پژوهشکده‌های مرتبط با موضوع میراث فرهنگی و گردشگری در دانشگاه‌های کشور (اقدام‌کننده: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
- استفاده از ظرفیتهای موجود در صدا و سیما و سایر رسانه‌های ملی برای ترویج فرهنگ گردشگری و میراث فرهنگی و ترویج کد اخلاق جهانگردی (اقدام‌کننده: سازمان صدا و سیما)
- تسهیل صدور ویزا و ورود و خروج اتباع بیگانه از بازارهای هدف (اقدام‌کننده: وزارت امور خارجه)
- اعمال تخفیفهای ویژه در عوارض ورود به کشور معادل حداقل ۶۰ درصد برای گردشگران ورودی بخصوص برای تورهای گروهی (اقدام‌کننده: وزارت امور خارجه)
- ایجاد بستر مناسب برای توسعه فعالیت شرکتهای داخلی و خارجی در پروازهای داخلی و بین‌المللی (اقدام‌کننده: وزارت راه و ترابری)
- بهبود سطح ایمنی و خدمات در مسیرهای هوایی و ریلی و توسعه مسیرهای بین‌المللی و ترانزیت (اقدام‌کننده: وزارت راه و ترابری)
- ارتقای سطح ایمنی و کاهش متوسط عمر ناوگان مسافری در حمل و نقل جاده‌ای و گسترش و توسعه شبکه بزرگراهی کشور شامل مسیرهای تهران - شمال، مشهد، نطنز - یزد، کرمان - بم، ساوه - همدان - کرمانشاه و اصفهان - شیراز (اقدام‌کننده: وزارت راه و ترابری)
- ساماندهی ۸ محور گردشگری مهم کشور از لحاظ امکانات رفاهی بین راهی و ایمنی شامل: تهران - تبریز، ارومیه، تهران - اصفهان - شیراز، تهران - همدان - کرمانشاه، تهران - مشهد، تهران - مازندران، تهران - یزد - کرمان - سیستان و بلوچستان، تهران - لرستان - خوزستان، تهران - گیلان - اردبیل. (اقدام‌کننده: وزارت راه و ترابری و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری)
- توسعه فعالیتهای بیمه‌ای مرتبط با گردشگری و میراث فرهنگی (اقدام‌کننده: وزارت امور اقتصادی و دارایی)

- ایجاد تنوع جاذبه‌های گردشگری از طریق گسترش برگزاری مسابقات بین‌المللی ورزشی، برگزاری کنفرانسها، فستیوالها، جشنواره‌ها و رویدادهای سیاسی، فرهنگی و علمی بین‌المللی (اقدام‌کننده: دستگاههای مرتبط)
- ساماندهی حمل و نقل شهری و ایجاد خدمات حمل و نقل شهری با کیفیت بالا در شهرهای عمده گردشگری و گسترش و ساماندهی ترمینال‌های ورودی کشور (اقدام‌کننده: وزارت کشور)
- ساماندهی مجدد تعطیلات برای توزیع مناسب آن در طول سال
- ایجاد امکانات مناسب برای استفاده از کارتهای اعتباری بین‌المللی (اقدام‌کننده: بانک مرکزی و سایر دستگاههای مرتبط)
- ساماندهی و زیباسازی شهرهای توریستی بخصوص در نوار ساحلی دریای خزر و ایجاد سیستم‌های مناسب برای دفع زباله و رفع آلودگی‌ها در حداقل زمان ممکن (اقدام‌کننده: وزارت کشور)

۳-۴- سیاست‌ها و اقدامات اجرایی بخشی

الف) فرهنگ و هنر

- توسعه، اعتلا و گسترش معرفت و فعالیت‌های دینی و قرآنی
 - تهیه و اجرای طرح جامع مطالعاتی و آیین‌نامه اجرایی احیاء آداب و سنن اسلامی (دفتر تبلیغات اسلامی قم)
 - انجام طرح مطالعات و تحقیقات راهبردی و تعیین راهکارهای لازم جهت ایجاد شرایط مناسب برای احیاء و گسترش فرضیه امر به معروف و نهی از منکر (ستاد امر به معروف و نهی از منکر)
 - تهیه و اجرای طرح جامع تقسیم کار ملی در حوزه خدمات دینی به منظور ساماندهی حوزه تبلیغات دینی، اجتناب از موازی کاری و تداخل وظایف و بهبود کیفیت برنامه‌های تبلیغی دینی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
 - تهیه و اجرای طرح جامع بازسازی مناطق مهم جنگی و اعزام کاروانهای راهیان نور و گردشگران خارجی برای بازدید از مناطق عملیاتی دفاع مقدس و احداث موزه بزرگ دفاع مقدس و تندیسها، یادمانها و بناهای یادبود دفاع مقدس (بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس)
 - اختصاص اراضی مناسب برای احداث مسجد در کلیه شهرکهای جدیدالاحداث (وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشور (شهرداریها))
 - احداث مسجد یا نمازخانه در پایانه‌های مسافربری و جایگاههای سوخت‌رسانی بین شهری و همچنین نگهداری، تجهیز و تأمین نیروی انسانی (وزارت راه و ترابری و وزارت نفت)
 - تهیه طرح فعالیت‌های آموزشی، فرهنگی و هنری مشترک با مسجد و مدرسه (سازمان تبلیغات اسلامی)
 - تهیه و اجرای طرح اصلاح ساختاری و تشکیلات دستگاهها و نهادهای فرهنگی با اولویت کوچک نمودن ساختار تشکیلاتی به منظور ارتقای توانایی و بهره‌گیری از ظرفیتهای موجود (سازمان

مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)

- بهبود محتوای کتب درسی مدارس و مراکز آموزش عالی با رویکرد دینی و قرآنی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش)
- تهیه مدل و ارائه الگوهای دینی در فعالیتهای فرهنگی و هنری (دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح جامع و آیین‌نامه اجرایی ساماندهی فعالیتهای رسانه‌ای با هدف مقابله با تهاجم فرهنگی، سالم سازی فضای عمومی، اطلاع‌رسانی صحیح و تحقق سیاستهای برنامه چهارم توسعه (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما)
- تهیه و اجرای آیین‌نامه اجرائی بند (ب) ماده ۱۰۶ قانون برنامه چهارم توسعه با رویکرد تهیه و انتشار گزارش عملکرد سالانه کلیه دستگاه‌های مشمول قانون برنامه (سازمان صدا و سیما)
- تهیه و اجرای طرح جامع و آیین‌نامه اجرایی افزایش امکان دستیابی آحاد جامعه به آموزش‌های دینی و تبلیغی دینی (سازمان تبلیغات اسلامی)
- تهیه و اجرای آیین‌نامه ساماندهی، هدایت و حمایت از پژوهش‌های کاربردی در زمینه اعتلای معرفت دینی و گسترش و تعمیق معارف قرآنی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
- تهیه و اجرای طرح جامع پژوهشی و آیین‌نامه اجرایی ترویج و توسعه فرهنگ نماز (ستاد اقامه نماز)
- تهیه و اجرای طرح جامع گسترش فضاهای مذهبی و مساجد شامل نحوه عمران و تجهیز اماکن عمومی دینی، شیوه‌های مدیریت و بهره‌برداری و روشهای انجام فعالیتهای فرهنگی (سازمان تبلیغات اسلامی)
- حمایت‌های لازم برای تداوم طرح نهضت قرآن آموزی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تهیه و اجرای طرح جامع قرآنی کشور (سازمان تبلیغات اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح جامع و آیین‌نامه اجرایی ساماندهی امور اعزام مبلغین دینی و استقرار روحانیون در مناطق محروم با رویکرد بهبود کیفیت تبلیغات دینی (سازمان تبلیغات اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح ترویج فرهنگ وقف و امور خیریه و تهیه آیین‌نامه‌ها، مقررات و لوایح مورد نیاز برای بهبود وضع درآمدی موقوفات، اصلاح روشها و شیوه‌های فعالیت و نحوه عمران، بهسازی و توسعه توانمندی‌های فرهنگی اماکن متبرکه (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای استراتژی کلان تبلیغات دینی با تاکید بر به‌کارگیری ابزارهای نوین در عرصه اطلاع‌رسانی به‌ویژه در زمینه‌های گسترش شبکه اینترنت در مساجد و مراکز فرهنگی-مذهبی، توسعه مراکز خدمات رایانه‌ای در استانها و تقویت محتوای پایگاه‌های اطلاع‌رسانی (شورای عالی اطلاع‌رسانی)
- تهیه و اجرای طرح تقویت پایگاه‌های تخصصی، توسعه آموزش‌های مجازی و تأسیس کتابخانه دیجیتال در حوزه علوم و معارف اسلامی (شورای عالی اطلاع‌رسانی)

- تهیه و اجرای طرح جامع و آیین‌نامه اجرایی ساماندهی، حمایت مادی و معنوی و انبوه‌سازی محصولات و نرم افزارهای چندرسانه‌ای و کتب و نشریات در حوزه دینی و علوم و معارف اسلامی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح و آیین‌نامه اجرایی نحوه تقویت سهم کتابخوانی در حوزه دین به‌خصوص در مناطق محروم و توسعه کتابخانه‌های مساجد و سایر اماکن مذهبی (با رعایت اولویت‌های مذکور در بند (ز) ماده ۱۰۶ قانون برنامه چهارم توسعه) (سازمان تبلیغات اسلامی)
- حمایت از برنامه‌ریزی، نیازسنجی و ارائه آموزش‌های عمومی و تخصصی به مبلغین دینی در جهت بهبود تبلیغات دینی و همچنین تأمین نیازهای اعلام شده از سازمان تبلیغات اسلامی توسط دفتر تبلیغات اسلامی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تهیه و اجرای طرح جامع و آیین‌نامه اجرایی ساماندهی فرهنگی و تبلیغات دینی در کلیه دستگاه‌های مشمول قانون برنامه چهارم توسعه (سازمان تبلیغات اسلامی)
- اجرا و نهادینه ساختن طرح جامع و آیین‌نامه اجرایی ساماندهی فعالیتهای فرهنگی در راستای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت مشتمل بر تدوین مبانی فرهنگی دفاع مقدس، تعیین اصول راهبردی آنها، شناسایی، مرمت، حفظ و بازسازی آثار دفاع مقدس و حمایت از فعالیتهای پژوهشی، ادبی و هنری در این خصوص (شورای فرهنگ عمومی)
- تهیه و اجرای طرح جامع اجرای برنامه‌های آموزشی، تبلیغی و ترویجی در کلیه سطوح اجتماعی به منظور گسترش و تعمیق فرهنگ کار، نظم اجتماعی، شناخت ارزشهای زمان و رعایت آن در کلیه فعالیت‌ها (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تهیه و اجرای طرح مطالعاتی همگرایی مذاهب به منظور تقویت همبستگی دینی و ملی و اشاعه معارف اسلامی و آیین‌نامه اجرایی آن (سازمان تبلیغات اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح نحوه ساماندهی، گسترش و تقویت تشکلهای دینی سراسر کشور به منظور توسعه مشارکت بخش خصوصی در اجرای فعالیتهای دینی اعم از آموزش، پژوهش و تبلیغات دینی (سازمان تبلیغات اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح مطالعات و بررسی‌های لازم به منظور ساماندهی و هدایت مجموعه وظایف حاکمیتی دولت در زمینه امور حج و زیارت و آیین‌نامه اجرایی آن (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح جامع و آیین‌نامه اجرایی ساماندهی، حمایت و تجمیع ظرفیتهای پژوهشی حوزه دین در خصوص بنیادهای نظری - دینی نظام و مسائل مستحدثه در جمهوری اسلامی ایران (دفتر تبلیغات اسلامی قم)
- تهیه و اجرای طرح احصای تسهیلات و معافیت‌های مقرر برای کلیه مراکز آموزشی و پژوهشی کشور و نحوه شمول آنها نسبت به حوزه‌های علمیه (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تهیه و اجرای طرح جامع ساماندهی، هدایت و حمایت از هنرهای نمایشی به‌منظور بهره‌گیری از

- آنها در بسط و گسترش معارف اسلامی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح توسعه کانونهای فرهنگی و هنری مساجد (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- توسعه و ساماندهی مشارکتهای مردمی و تشکلهای صنفی بخش فرهنگ
- تهیه طرح جامع مطالعه، شناسایی، اصلاح و تنظیم قوانین و مقررات در جهت رفع انحصار از فعالیتهای فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- ایجاد باشگاه‌های هنرهای نمایشی جوانان در شهرهای بالای صد هزار نفر جمعیت با رویکرد واگذاری فعالیتهای اجرایی دولتی و کاهش تصدی دولت (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در بخش فرهنگ
- تهیه و اجرای طرح بهبود و توسعه نظام تولید، توزیع و عرضه آثار و محصولات فرهنگی و هنری از طریق حمایت از بسترسازی و توسعه زیرساختهای فناوری اطلاعات (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- توسعه مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی و هنری
- تعیین و تصویب شاخص‌ها و نرخ رشد آنها، تهیه سیاست‌های لازم برای تحقق وضع مطلوب براساس آسیب‌شناسی وضع موجود و ارزیابی چگونگی تأمین اهداف در بخش فرهنگ (شورای عالی انقلاب فرهنگی)
- توسعه فعالیتهای مصرف فرهنگی و هنری
- ساماندهی نظام تدوین اعتبارات بخش فرهنگ و هنر متناسب با رشد تولید، مصرف و تقاضای بازار (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تهیه و اجرای طرح جامع نوسازی و روزآمد کردن تجهیزات، فضاها، خدمات و تولیدات فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه آیین‌نامه اجرایی نحوه تخصیص ۰/۵ درصد از اعتبارات دستگاه‌های موضوع ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه مربوط به انجام امور فرهنگی، سینمایی و مطبوعاتی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای آیین‌نامه تسهیلات ویژه برای مرسولات پستی، ریلی و هوایی آثار و تولیدات فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای آیین‌نامه اختصاص فضای مناسب در مدارس، دانشگاه‌ها و محیط‌های کارگری برای مطالعه نشریات و نحوه تعیین منابع (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
- تهیه و اجرای طرح تقویت تعامل میان تولیدکنندگان صنعتی و خدماتی و هنرمندان و طراحان (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه آیین‌نامه نحوه اختصاص درصدی از اعتبارات کلیه دستگاههای اجرایی برای حمایت از

تولید فیلم های سینمایی خاص و ویژه (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)

• گسترش فضاهای کالبدی فرهنگی و هنری

- تدوین و استانداردسازی شاخص های بهره‌مندی از فضاهای کالبدی فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه و اجرای آیین‌نامه توسعه موزه‌ها و کتابخانه‌های شخصی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه و ابلاغ دستورالعمل مکان‌یابی ایجاد فضاهای فرهنگی و هنری، موضوع بند "ک" ماده ۱۰۴ قانون برنامه چهارم توسعه (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه آیین‌نامه نحوه تخصیص پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه تکمیل مراکز فرهنگی و هنری نیمه تمام بخش غیردولتی، موضوع بند "ل" ماده ۱۰۴ قانون برنامه چهارم توسعه (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)
 - تهیه آیین‌نامه نحوه واگذاری امکانات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی دستگاههای موضوع ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه برای اجرای برنامه‌های فرهنگی، هنری و ورزشی توسط متقاضیان (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
 - تهیه طرح جامع روزآمدسازی و نوسازی خدمات و تجهیزات و فضاهای فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه آیین‌نامه تأسیس و راه‌اندازی هنرستان‌های غیرانتفاعی هنرهای زیبا (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - بازنگری و اصلاح ضوابط فنی، مهندسی، اصول ایمنی و خدماتی و مکان‌یابی و صدور مجوز و نظارت بر فعالیت سالن‌ها، پردیسها و مجتمع‌های فرهنگی و هنری و تالارهای نمایش (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه آیین‌نامه نحوه تخصیص یک درصد (۱ درصد) از اعتبارات احداث بناها و ساختمان‌های کلیه دستگاه‌های اجرایی و مجریان طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای طراحی، ساخت، نصب و نمایش آثار هنری متناسب با فرهنگ دینی و ملی و یادمان‌های دفاع مقدس (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
 - تهیه طرح ساماندهی، ساخت و ساز، تعمیر و تجهیز مراکز فرهنگی و هنری کودکان و نوجوانان تا رسیدن به استانداردهای مناسب (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
 - تهیه آیین‌نامه نحوه مشارکت در ساخت، تأسیس و اداره کتابخانه‌های روستایی در مراکز دهستان‌های کشور (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
 - تهیه طرح جامع توسعه کتابخانه‌های عمومی کشور (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - ایجاد موزه هنرهای نمایشی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- بهبود مدیریت و سرمایه انسانی بخش فرهنگ
- تهیه طرح جامع آموزش‌های فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)

- تهیه و اجرای طرح جامع اصلاح، بهبود و ارتقای نیروی انسانی شاغل در دستگاه‌های فرهنگی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه قوانین و مقررات مورد نیاز جهت انجام خدمت نظام وظیفه فارغ‌التحصیلان رشته‌های فرهنگی و هنری در مراکز فرهنگی و هنری (دفتر فرماندهی معظم کل قوا، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه قوانین و مقررات مورد نیاز جهت جذب برگزیدگان مسابقات ملی و بین‌المللی فرهنگی و هنری در دانشگاهها بدون کنکور (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
- تربیت نیروی انسانی متخصص مطالعات ایران‌شناختی با رویکرد انجام وظایفی که درخصوص شناساندن تاریخ تمدن، فرهنگ و هنر ایران و تقویت آن برعهده دستگاههای مختلف است (بنیاد ایران‌شناسی)
- تهیه لایحه تعمیم ارزشیابی هنرمندان شاغل به هنرمندان غیرشاغل (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه لایحه اعطای امتیازهای خاص برای پدیدآوردندگان آثار فرهنگی و هنری و برگزیدگان مسابقات ملی و بین‌المللی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- حفظ و تقویت هویت تاریخی، ملی و زبان فارسی
 - تهیه و اجرای طرح جامع تقویت، ارتقاء و گسترش زبان و ادبیات فارسی با استفاده از ابزارهای تشویقی و حمایتی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بنیاد ایران‌شناسی و فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی)
 - تهیه و اجرای طرح جامع گسترش منابع و اطلاعات به خط و زبان فارسی و استانداردهای نمایش الفبای فارسی در محیط رایانه‌ای (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه و اجرای طرح جامع معماری ایرانی و اسلامی در طراحی شهری و ساخت و سازهای مجاز شهری و روستایی (شورای فرهنگ عمومی)
 - تهیه و اجرای طرح بررسی و شناسایی کمبودهای اطلاعاتی کتابهای درسی و ادبیات کودکان و جوانان در زمینه‌های تاریخ، جغرافیا، تمدن، فرهنگ و هنر، معماری و مباحث دیگر مربوط به ایران و اصلاح و تکمیل آنها (بنیاد ایران‌شناسی)
 - تهیه و اجرای طرح شناساندن تاریخ تمدن، فرهنگ و هنر ایران به مخاطبان خارج از کشور به ویژه ایرانیان و نیز نگهداری ارتباط عاطفی و تقویت هویت ملی از طریق نگاهبانی سرمایه‌های تمدن و فرهنگ ایرانی از طریق زبان فارسی و پاسداری و آموزش آن به نسل سوم، همچنین تقویت کرسیهای زبان فارسی و تدوین متون آموزش زبان فارسی در سطوح مختلف و نیز در محیط‌های رایانه‌ای (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بنیاد ایران‌شناسی)
 - تهیه و اجرای طرح کاربرد نمادها، نشانه‌ها و آثار هنری ایرانی و اسلامی در معماری و شهرسازی

و سیمای شهری و نامگذاری اماکن و محصولات داخلی (شورای عالی معماری و شهرسازی)

• توسعه و ترویج اندیشه‌های امام خمینی (ره)

- تجهیز کتابخانه‌های مراکز آموزش عالی به آثار امام خمینی و انقلاب اسلامی و حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
- تدریس دروس آشنایی با آراء و اندیشه‌ها و سیره عملی بنیانگذار جمهوری اسلامی در دوره‌های آموزش ضمن خدمت فرهنگیان و مراکز تربیت معلم (وزارت آموزش و پرورش)
- راه‌اندازی و تجهیز موزه و نگارستان ویژه زندگی و مبارزات بنیانگذار جمهوری اسلامی در جوار حرم مطهر امام خمینی (سازمان میراث فرهنگی و گردشگری)
- تولید و پخش مجموعه داستانی، فیلم سینمایی، داستانی بلند، مستندهای پژوهشی و تاریخی جذاب با کیفیت‌های "الف و ب"، تهیه و تولید و پخش زندگی و مبارزات امام خمینی برای کودکان، نوجوانان و جوانان در رده‌های گوناگون سنی با رعایت اصول برنامه‌سازی در طول ایام سال به ویژه مناسبت‌های بزرگداشت یاد و نام امام و انقلاب اسلامی براساس استانداردهای این رسانه (صدا و سیمای ج.ا.ا)
- در اولویت قرار گرفتن انجام مطالعات مستمر و همه‌جانبه در زمینه بهره‌گیری از افکار و سیره عملی امام خمینی و دستاوردهای انقلاب اسلامی در همه دستگاه‌های فرهنگی و آموزشی نهادها و سازمانهای ذی‌ربط (همه دستگاه‌های فرهنگی و آموزشی، نهادها و سازمانهای ذی‌ربط)

• رونق اقتصاد فرهنگ و هنر

- تهیه و اجرای طرح بیمه تضمینی تولیدات، آثار و خدمات فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح صندوق ضمانت و تشویق صادرات آثار فرهنگی و هنری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- ساماندهی نظام یارانه‌ای بخش فرهنگ با رویکرد پرداخت یارانه از تولید به مصرف (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تدوین و اجرای طرح بهره‌مندی اشخاص حقیقی و حقوقی از تسهیلات ویژه برای توسعه صنایع بخش فرهنگ (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح جامع توسعه صادرات کالاهای فرهنگی و هنری با رویکرد حمایت از فعالیتهای بازاریابی، معرفی و فروش (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه طرح جامع رونق اقتصاد فرهنگ، با رویکرد بازنگری و اصلاح قوانین در جهت روان‌سازی و تسهیل امور فعالان حوزه فرهنگ و کاهش یا حذف مقررات و قوانین و آیین‌نامه‌های مزاحم (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- حمایت از توسعه و گسترش بنگاه‌های اقتصادی بخش فرهنگ (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)

• ارتقای روابط و مبادلات فرهنگی و هنری بین‌المللی

- تهیه طرح ساماندهی توسعه و ترویج آموزش زبان و ادبیات فارسی، کرسیهای زبان فارسی، مراکز ایران شناسی در خارج از کشور (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح استفاده از ظرفیتهای و مزئیتهای فرهنگی در تسهیل و بهبود روابط و مناسبات بین‌المللی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تهیه و اجرای طرح جامع فعالیتهای فرهنگی در خارج از کشور با رویکرد استفاده از ظرفیتهای فرهنگی و هنری و نیز آرایه خدمات و برنامه‌ریزی برای فعالیتهای فرهنگی ایرانیان در خارج از کشور (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تدوین استراتژی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با رویکرد اولویتهای منطقه‌ای و کشورهای دارای مزیت فرهنگی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- تدوین لایحه نحوه هماهنگی فعالیتهای فرهنگی و هنری مراکز و نهادها و دستگاه‌های اجرایی دولتی و غیردولتی داخلی در خارج از کشور (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- ساماندهی حقوق فرهنگی (قوانین و مقررات فرهنگی)
 - تهیه لایحه امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه لایحه نظام صنفی بخش فرهنگ (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه لایحه استقلال حرفه‌ای روزنامه‌نگاری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه و اجرای طرح نظام جامع حقوقی مطبوعات، رسانه‌ها و تبلیغات (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه آیین‌نامه پوشش بیمه بیکاری اصحاب فرهنگ و هنر (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه لایحه کاهش سن بازنشستگی اصحاب خبر و مطبوعات (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
 - تهیه لایحه برخورداری عناوین شاغل در امور خبری از مزایای مشاغل سخت و زیان‌آور (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)

ب) اطلاعات و ارتباطات جمعی

- توسعه آموزش ارتباطات و رسانه‌ها
- توسعه پژوهشهای رسانه‌ای و انجام مطالعات راهبردی در حوزه ارتباطات جمعی و فناوری اطلاعات
- توسعه فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات
- تدوین نظام جامع رسانه‌ای کشور
- ایجاد و توسعه فعالیتهای رسانه‌ای
 - ایجاد و راه‌اندازی شبکه‌های صدای ایرانیان خارج از کشور
 - ایجاد و تاسیس شبکه تلویزیونی خبر بین‌المللی به زبان انگلیسی
 - ایجاد شبکه تعاملی
 - ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی کابلی

- تکمیل شبکه‌های سیمای استانی
- توسعه دفاتر نمایندگی صدا و سیما در خارج از کشور
- ایجاد و توسعه پخش مستقل برای شبکه سیمای قرآن
- راه‌اندازی، تولید و نشر اخبار و گزارش‌های خبری غیرمکتوب
- تاسیس مرکز همکاری‌های ملی و بین‌المللی مطبوعاتی و خبری (Press Center)
- ایجاد چاپخانه‌های تخصصی مطبوعات در کشور
- ارتقای کیفی تولیدات رسانه‌ای
 - ارتقای کیفی تولید و پخش در شبکه‌های سیمای سراسری
 - ارتقای کیفی تولید و پخش در شبکه‌های سیمای استانی
 - ارتقای کیفی تولید و پخش در شبکه‌های صدای سراسری
 - ارتقای کیفی تولید و پخش در شبکه‌های صدای استانی
 - ارتقای کیفی تولید و پخش برنامه‌های خبری
 - تولیدات تلویزیونی فاخر
 - تولیدات تلویزیونی ویژه کودکان و نوجوانان
 - ارتقای کیفی تولیدات موسیقیایی
- ارتقای کیفی تولید و پخش شبکه‌های سیمای برون‌مرزی
- ارتقای کیفی تولید و پخش شبکه‌های صدای برون‌مرزی
- ارتقای کمی تولیدات رسانه‌ای
 - ارتقای کمی تولید و پخش در شبکه سیمای آموزش
 - ارتقای کمی تولید و پخش در شبکه رادیویی سلامت
 - ارتقای کمی تولید و پخش برنامه‌های خبری
 - ارتقای کمی تولید اخبار و گزارش‌های خبری مکتوب
- تکمیل پوشش شبکه‌های صدا و سیما در سراسر کشور
- تهیه آئین‌نامه ایجاد و بهره‌برداری از شبکه‌های تعاملی و اینترنتی، توسط سازمان صدا و سیما و ارائه به هیات وزیران جهت تصویب
- طراحی شاخص‌های مورد نیاز رسانه ملی، برای ارزیابی برنامه‌های پخش شده و قابل پخش و شناسایی نیازهای فرهنگی قابل برنامه‌ریزی
- ارتقای سهم تحقیقات و پژوهش در برنامه‌سازی
- ایجاد و گسترش شبکه‌ی اینترنت و تعاملی در مساجد و مجامع مذهبی به وسیله‌ی سازمان صدا و سیما، به همکاری سازمان تبلیغات اسلامی
- ارتقای سطح آگاهی‌ها و تعلقات عوامل تولید رسانه‌ای، نسبت به شخصیت ممتاز امام خمینی (ره)
- حمایت و پشتیبانی رسانه‌ای از تولید، پخش و انتشار آثار و تولیدات فاخر هنری که معرف شخصیت و

خدمات امام خمینی (ره) است

- متناسب سازی نظام اداری و نیروی انسانی بخش ارتباطات با ماموریت‌های اصلی در طول برنامه چهارم
- انجام اقدامات و مقدمات لازم برای تبدیل خبرگزاری جمهوری اسلامی و واحد مرکزی خبر (صدا و سیما) به قطب تولید خبر در سطح منطقه
- اجرای طرح «پست مطبوعات» (ارسال مطبوعات از طریق ادارات پست)
- برخورداری خبرنگاران آزاد و رابطه‌های خبری رسانه‌های جمعی از خدمات رفاه اجتماعی
- مستثنی شدن خبرگزاری جمهوری اسلامی از اخذ مجوز هیات ناظر بر مسافرت‌های خارجی
- تقویت خروجی‌های خبری به زبانهای انگلیسی، عربی و روسی و راه‌اندازی خروجی‌های جدید
- گسترش تعاملات و مبادلات حرفه‌ای و آموزشی با خبرگزاری ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی با تشکیل اتحادیه‌های خبری با خبرگزاریهای خارجی زبان، اسلامی، منطقه‌ای و نظایر آن
- نظارت بر تاسیس و تقویت خبرگزاریها و موسسه‌های خبری خصوصی و غیردولتی و تهیه لایحه ممنوعیت تأمین خبرگزاری توسط نهادها و سازمانهایی که وابسته به دولت بوده و از بودجه عمومی استفاده می‌کنند

ج) تربیت بدنی

- اصلاح ساختار و تشکیلات بخش تربیت بدنی و ورزش کشور
 - تشکیل فدراسیون‌های ورزشی جدید
 - ایجاد معاونت تربیت بدنی در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت کار و امور اجتماعی
 - بازنگاری و اصلاح ساختار شورای عالی ورزش کشور و سازمان ملی و ورزش
 - ایجاد شوراهای ورزشی قهرمانی، حرفه‌ای، پرورشی و همگانی
 - ایجاد مرکز ملی مدیریت و توسعه ورزش کشور
 - ایجاد سازمان‌های ورزش قهرمانی، همگانی، حرفه‌ای و زنان
 - اصلاح و ارتقای ساختار ملی، استانی و دانشگاهی ورزش دانشجویی کشور
- اصلاح قوانین و مقررات و تعیین محیط حقوقی بخش تربیت بدنی و ورزش کشور
- تربیت و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور
 - برگزاری دوره‌های آموزشی مورد نیاز و تربیت نیروهای کاربردی و متخصص توسط دانشگاه‌ها و مراکز ذی‌صلاح به تفکیک نیاز مراجع ذی‌ربط
 - شناسایی، جذب و به‌کارگیری نیروهای متخصص، متعهد و کارآمد براساس نظام جامع
 - توسعه دوره‌های کاربردی و تخصصی با استفاده از توان علمی مجامع بین‌المللی
 - ایجاد الگوی راهبردی برای اصلاح ساختار منابع انسانی بخش
 - طراحی استراتژی توسعه منابع انسانی بخش

- طراحی نظام‌های فرعی برنامه‌ریزی، نظام جذب و گزینش، نظام آموزشی و توسعه
- طراحی نظام ارزیابی و جبران خدمت و نظام روابط با کارکنان
- توجه به شرایط زندگی قهرمانان و تشویق آنان
- جذب کارشناسان تربیت بدنی در دانشگاه‌ها و ارتقای سطح علمی کارشناسان موجود
- شناسایی و بهره‌گیری از منابع مالی غیردولتی و رشد منابع مالی دولتی مورد نیاز برای توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور
 - افزایش بودجه سالیانه بخش تربیت بدنی و ورزش به یک درصد بودجه کل کشور تا پایان برنامه چهارم توسعه
 - تخصیص ده درصد (۱۰٪) از بودجه‌های عمومی یارانه دارو، مبارزه با مواد مخدر و مبارزه با ناهنجاری‌های اجتماعی برای توسعه ورزش کشور
 - اخذ مالیات ویژه از واردات کالاهای لوکس و تجملی و غیرضروری برای توسعه ورزش کشور
- توسعه مشارکت بخش خصوصی
 - ایجاد شرایط مناسب برای خرید زمین با کاربری ورزشی و واگذاری آن به بخش خصوصی
 - ایجاد زمینه مناسب برای تشویق و ترغیب بخش خصوصی در راستای واردات و تأمین وسائل و تجهیزات ورزشی و سرمایه‌گذاری در مشاغل ورزشی
 - ایجاد تسهیلات برای واگذاری اماکن دولتی به بخش خصوصی
 - ایجاد تسهیلات مناسب بانکی دراز مدت با سود کم برای پشتیبانی و توسعه بخش خصوصی
- اجرای ۱۲۰ طرح پژوهشی براساس نظام جامع با اهداف:
 - اجرای علمی و منطقی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور
 - روزآمد کردن آن
 - آماده شدن جهت رقابت در عرصه‌های جهانی و بین‌المللی
- اجرای طرح آمایش سرزمین تربیت بدنی و ورزش براساس: استعداد و امکانات جغرافیایی، توزیع استعداد منابع انسانی در مناطق مختلف و برخورداری از امکانات و تجهیزات ورزشی موجود
- احداث ۳۷ میلیون مترمربع فضای ورزشی مفید و روباز و سرپوشیده توسط دستگاه‌های دولتی، نهادهای عمومی و بخش خصوصی

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- تعمیق روحیه دشمن شناسی و شناخت ترفندها و توطئه‌های دشمنان علیه انقلاب اسلامی و منافع ملی، ترویج روحیه ظلم ستیزی و مخالفت با سلطه‌گری استکبار جهانی (سیاست ۶)
- آمایش سرزمین مبتنی بر ملاحظات امنیتی دفاع (سیاست ۱-۱۹)
- ارتقای توان دفاعی نیروهای مسلح برای بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله موثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی و انقلاب اسلامی و منابع حیاتی کشور (سیاست ۲۴)
- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین (سیاست ۲۵)
- تقویت، توسعه و نوسازی صنایع دفاعی کشور با تاکید بر گسترش تحقیقات و سرعت دادن به انتقال فناوری‌های پیشرفته (سیاست ۲۵)
- توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله موثر با جرائم و مفسدات اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاههای قضایی، امنیتی و نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت (سیاست ۲۷)
- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت (سیاست ۱-۲۲)
- اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی (سیاست ۲-۲۳)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی ربط

- امداد و آمادگی همگانی

۳- عناوین اسناد بخشی ذی ربط

- امور دفاعی
- امور انتظامی
- امور امنیتی
- سیاست داخلی

۴- سیاستها و اقدامات اجرایی

۴-۱- امداد و آمادگی همگانی

۴-۲- سیاستها و اقدامات اجرائی بخشی

الف) اعمال مدیریت بحران در شرایط اضطراری

- تهیه لوازم مربوط به شرایط اضطراری و بحران

- طراحی سامانه و سازوکار لازم برای اجرای وظایف دولت در مقابله با شرایط ویژه اضطراری (مدیریت بحران)

ب) افزایش نظم و امنیت در کشور

- ساماندهی گلوگاه ایست و بازرسی در چارچوب مصوبات شورای امنیت کشور
- ساماندهی سلاح و مهمات در دست مردم
- هماهنگی لازم در جهت تشکیل یگان‌های حفاظتی در سازمانها و وزارتخانه‌ها
- تهیه و تدوین استراتژی امنیت داخلی
- ارتقای فرهنگ نظم و امنیت و قانون‌پذیری، ترویج فرهنگ شورا و سایر مسائل اجتماعی از طریق اجرای برنامه‌های آموزشی

ج) توسعه عدالت در جامعه

- تهیه و تدوین لایحه جرم سیاسی
- تلاش در جهت استقرار محاکم صالحه برای رسیدگی به جرائم سیاسی
- تشکیل دادگاه صیانت از قانون اساسی

د) تمرکز در سیاست‌گذاری امور اتباع بیگانه و ساماندهی امور آنان

- استفاده از فناوری‌های نوین و توسعه و تکمیل بانک اطلاعاتی اتباع خارجی به منظور ارتقای قابلیت‌ها برای پیشگیری، کنترل و مقابله با اتباع مختلف و غیرمجاز و قاچاق انسان
- تمرکز در سیاست‌گذاری اتباع بیگانه و رفع مشکلات ناشی از عدم هماهنگی در این زمینه
- بهنگام سازی قوانین امور مهاجرت و پناهندگان
- رایزنی و ارتباط فعال و ارائه گزارش‌های شفاف به سازمان‌های بین‌المللی و NGO ها به منظور جذب امکانات و اعتبارات بیشتر
- تعیین وضعیت حقوقی ازدواج‌های بانوان ایرانی با مردان خارجی از طریق راهکارهای مختلف از جمله قوانین و مقررات شفاف، ایجاد محرومیت از خدمات اجتماعی
- افزایش تعرفه‌های مربوط به اتباع و مهاجرین خارجی و حذف یارانه‌ها و اخذ قیمت‌های تمام شده خدمات و تسهیلات از اتباع خارجی
- اجرای طرح تخلیه و یا تقلیل اتباع خارجی در استان‌هایی که جمعیت اتباع خارجی در آنها متراکم‌تر است.
- ساماندهی امور مرزها و مراقبت در تردد اتباع ایرانی و بیگانه از مرزها
- ساماندهی اتباع خارجی از طریق اجرای طرح‌های آمایش، تعویض مدارک شناسایی اتباع خارجی و ایجاد محدودیت‌های مرحله‌ای برای تسریع در بازگشت آنان

هـ) ساماندهی امور امنیت اجتماعی

- تهیه و تدوین لایحه حمایت از حریم خصوصی
- گسترش نظارت اجتماعی و بازنگری در وظایف مراجع بازرسی و نظارتی در این حوزه
- تشکیل بانک اطلاعات مجرمین اجتماعی
- تهیه سازوکارهای سنجش و ارزیابی سرمایه اجتماعی کشور و اجرای آن
- استفاده از سرمایه‌های اجتماعی اقوام در افزایش انسجام اجتماعی
- تعمیم حقوق شهروندی و فرهنگ نظم و احترام به قوانین به‌عنوان هنجارهای اجتماعی مهم در تحقق توسعه ملی
- گسترش هنجارهای همیاری و همگرایی و ارتقای آگاهی‌های اجتماعی در قالب تعمیق و گسترش سرمایه اجتماعی در کشور به‌عنوان محور مهم در توسعه ملی
- مشارکت با دستگاهها و سازمانهای دولتی و غیردولتی در اجرای پروژه‌های ملی و منطقه‌ای در حوزه‌های اجتماعی و شوراها
- تقویت پایگاه داده‌های اجتماعی

و) ساماندهی امور شوراها

- برنامه‌ریزی و حمایت از خدمات و فعالیتهای شوراهای اسلامی در جهت توسعه منطقه‌ای با مشارکت مردم
- آموزش شوراها در جهت فرهنگ سازی عمومی درخصوص حقوق شهروندی

ز) ساماندهی ثبت وقایع حیاتی و افزایش کارآمدی سرمایه انسانی

- استقرار نظام جامع شناسایی ایرانیان با تکیه بر پایگاه اطلاعات جمعیت کشور
- ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی بر مبنای شماره ملی با هدف نوین سازی سیستم اطلاعات
- اجرای طرح پوشش ثبت به موقع وقایع حیاتی
- ایجاد واحدهای خدمات سجلی در کلان شهرها از طریق بخش غیردولتی
- پالایش، بهنگام سازی، بازسازی و ایجاد آرشیو الکترونیک اسناد و پایگاه نظام جامع مکانیزه ثبت احوال
- بهنگام سازی اطلاعات و برقراری ارتباطات نسبی و سببی در پایگاه اطلاعات جمعیت کشور و ابلاغ شماره ملی به باقیمانده جمعیت کشور و صدور کارت شناسایی ملی
- بهبود کیفیت اسناد سجلی و مدارک هویتی
- ارائه خدمات الکترونیکی هویت ملی به دستگاههای مجاز
- مطالعه و بررسی در زمینه استانداردسازی فضاهای فیزیکی، امکانات و تجهیزات اداری، تشکیلات و نیروی انسانی در سازمان ثبت احوال کشور
- تولید و انتشار مکانیزه آمارهای حیاتی و ساماندهی و توسعه آن

ح) بهره‌برداری از فناوری اطلاعات و ارتباطات

- ایجاد و توسعه اتوماسیون اداری و دولت الکترونیک در استانداری‌ها، فرمانداری‌ها و بخشداریه‌ها
- گسترش امنیت شبکه‌های داخلی و اطلاع رسانی

ط) افزایش بهره‌وری کارکنان و جذب و نگهداری سرمایه انسانی

- اجرای طرح ساختار و میزان نیروی انسانی، فضای اداری، خودرو و وسائط نقلیه و تجهیزات اداری استانداردها، فرمانداریها و بخشدارهای کشور و سایر سازمان‌های تابعه در طول برنامه چهارم در چارچوب امکانات کشور
- تقویت و توسعه تحقیقات کاربردی در حیطه وظایف بخش و استفاده مطلوب از نتایج مطالعات انجام شده
- تقویت ارتباط بین بخشی در حوزه های تعاملی با سایر دستگاهها
- تشکیل بانک اطلاعاتی نیروهای متخصص و کارشناسان خبره در زمینه وظایف بخش
- تشکیل بانک جامع اطلاعاتی مطالعات و تحقیقات علمی- کاربردی مستند در زمینه‌های سیاسی، امنیتی و اجتماعی در سده اخیر
- برگزاری سمینارهای علمی- پژوهشی در زمینه وظایف و مسئولیتهای بخش و چاپ و انتشار نتایج آن
- وزارت کشور مکلف است به منظور ساماندهی امر انتخابات نسبت به تدوین لایحه اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری اقدام نماید

ی) ساماندهی احزاب

- تدوین لایحه اصلاح قانون احزاب که در آن حدود اختیارات و چگونگی نظارت بر احزاب، مکانیزمهای تضمین آزادی فعالیت احزاب و حمایت از احزاب بطور دقیق مشخص شده باشد
 - الزام احزاب و تشکلهای سیاسی به اخذ شناسنامه و تصویب اساسنامه به منظور پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری آنها در قبال عملکرد آنها
- محور یازدهم: توسعه امور قضایی

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- ایجاد محیط و ساختار مناسب حقوقی، قضایی و اداری برای تحقق اهداف چشم‌انداز (سیاست ۱۶)
- اصلاح نظام اداری و قضایی در جهت افزایش تحرک و کارآیی، بهبود خدمت‌رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریتهای موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه‌های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز (سیاست ۱۷)
- توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله موثر با جرایم و مفسدات اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاه‌های قضایی، امنیتی و نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

۳- عناوین اسناد بخشی ذی‌ربط

- امور قضایی

۴- سیاستها و اقدامات اجرایی

۴-۱- سیاستها و اقدامات اجرایی بخشی

الف) افزایش مشارکت مردم و نهادهای مدنی در حوزه عدالت

- افزایش شمار نهادهای مدنی مرتبط با نظام قضایی به ویژه شورای حل اختلاف
- افزایش حضور هیئت‌های منصفه در دادرسی
- افزایش مراکز مشاوره حقوقی و قضایی از سوی بخش خصوصی و سازمانهای غیردولتی در جامعه
- افزایش نهادهای مشاوره‌ای و حمایتی از نوجوانان و زنان
- ارتقای کارآیی و افزایش اثربخشی شورای اختلاف
- افزایش مشارکت مردم در حمایت از بزه دیدگان و افراد در معرض بزه‌دیدگی
- افزایش مشارکت مردم در امور حسبه
- توانمندسازی مردم در امور قضایی

ب) افزایش اعتماد مردم به قوه قضاییه

- ایجاد سازوکار مناسب و لازم برای پاسخگویی قوه قضاییه
- بهبود روند اطلاع‌رسانی از آراء، پرونده‌های حساس و ملی
- افزایش روند علنی شدن دادرسیها
- افزایش میزان حضور زنان در مراجع تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در قوه قضاییه
- تقویت نظام انتظامی قضات
- توانمندسازی نظام پاسخگویی و رسیدگی به شکایات در بخش قضایی

ج) بهبود کارآیی و افزایش اثربخشی نظام عدالت

- اصلاح ساختار جامع قوه قضائیه مبتنی بر رسالت و هدفهای کلان قوه قضاییه
- ایجاد سازوکارهای عملی سازی استقلال قضات در امر دادرسی
- بهینه‌سازی و اصلاح نظام جذب و نگهداری نیروی انسانی
- پیشنهاد اصلاح و بازنگری در قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌ها
- بهبود شاخص‌های توزیع عادلانه منابع (انسانی، مالی و فیزیکی)
- ارتقای سطح علمی و شایستگی‌های اخلاقی و توان علمی قضات، ظابطان و کارکنان
- توسعه پژوهش‌های کاربردی و فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای استفاده از نتایج آنها در نظام قضایی
- پاسخگو بودن قضات نسبت به اقدامات خود
- حضور وکیل در کلیه مراحل دادرسی

د) بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام قضایی

- بهبود روند اتوماسیون در شعبه‌های دادرها، دادگاهها و واحدهای اداری و ستادی
- بهبود روند اطلاع‌رسانی الکترونیکی به مردم

ه) پیشگیری از وقوع جرم و ارتقای کیفیت دادرسی

- ارتقای دانش همگانی در خصوص رفتارهای عاری از جرم
- ساماندهی نظام عفو و بخشودگی و ایجاد بانک اطلاعاتی مجرمین
- کاهش عناوین مجرمانه
- به حداقل رساندن استفاده از مداخله‌های کیفری
- استفاده مناسب از ضمانت اجرای مدنی، اداری و انضباطی
- افزایش موارد جانشین‌های حبس
- افزایش شمار پرونده‌ها در نهادهای مشببه قضایی
- افزایش حدود و اختیارات هیئت‌های بدوی و تجدیدنظر در دستگاه‌های اجرایی
- کاهش میزان آرای نقض شده در دادگاه‌های تجدیدنظر
- کاهش زمان رسیدگی به پرونده‌ها و فرآیند دادرسی
- تخصصی کردن محاکم
- توسعه علمی ساختار کشف جرم و عملیاتی کردن آن
- افزایش کنترل کیفی بر فرآیند دادرسی و صدور آراء
- نظام‌مند کردن استفاده از بینه و یمین در دادگاه‌ها و تقویت اعمال وحدت رویه در محاکم
- بکارگیری تشکلهای صنفی و مجامع تخصصی جهت داوری و میانجیگری

و) افزایش دسترسی آحاد جامعه به عدالت

- بهبود کیفی خدمات ارشادی و معاضدت قضایی
- بهبود دسترسی عادلانه همه آحاد جامعه به ویژه افراد بی بضاعت به مراجع قضایی
- اصلاح توزیع جغرافیایی مجتمع‌های قضایی در کشور (دسترسی فیزیکی)
- افزایش دسترسی اصحاب دعوا به روند رسیدگی پرونده
- تدوین قانون حمایت از شهود
- توسعه کمی و کیفی شوراهای حل اختلاف، مشاورین حقوقی، وکلاء، کارشناسان رسمی و واحدهای معاضدت قضایی
- استقرار شعب استانی دیوان عدالت اداری در استانها

ز) ارتقای سرمایه انسانی و بهره‌وری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

- اجرای طرح اصلاح قوانین و مقررات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها
- تجدیدنظر کلی و اصلاح ساختار تشکیلاتی سازمان به اقتضای وضعیت فعلی و شرایط قابل پیش‌بینی آینده
- توسعه کمی پرسنل
- تربیت و آموزش نیروهای جدید از طریق مراکز علمی و آموزشی
- مستندسازی و اصلاح روش‌های اجرایی
- حذف امور موازی و دوباره کاری و سرعت بخشیدن در انجام امور مربوطه

ح) تأمین فضای اداری و تجهیزات مورد نیاز سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

- ایجاد فضای مورد نیاز واحدهای ثبتی استیجاری و واحدهای جدید و توسعه فضای واحدهای موجود
- تجهیز تمامی واحدهای اجرایی به نظام‌های نوین و جایگزینی آنها به روشهای فعلی
- تأمین وسایل نقلیه مناسب
- استانداردسازی وظایف، فضاهای فیزیکی و تجهیزات مورد نیاز واحدهای ثبتی

ط) بهینه‌سازی و توسعه خدمات سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

- توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ارائه خدمات
- سرعت بخشیدن به اجرای طرح کاداستر

ی) اصلاح ساختار سازمان بازرسی کل کشور

- بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات مربوط به سازمان
- اصلاح تشکیلات و ساختار سازمانی در جهت تحقق مطلوب مأموریت‌های سازمان
- استاندارد کردن عملیات و فرآیند نظارت و بازرسی
- تعیین و تدوین شاخص‌های بازرسی و نظارت
- استفاده از فناوری ارتباطات و اطلاعات در زمینه امور بازرسی و نظارت
- بسترسازی در جهت ایجاد کانون نظار و بازرسان رسمی کشور

ک) اقدامات اساسی سازمان زندانها و اقدامات تأمین و تربیتی کشور

- احصاء شاخصهای برآورد اعتبارات نگهداری زندانها
- تدوین برنامه جامع اشتغال زندانیان به منظور استفاده از امکانات بخش غیردولتی در راستای توسعه اشتغال زندانیان
- اجرای برنامه‌های اصلاح و تربیتی به منظور افزایش مهارت اجتماعی مددجویان زندانی

- مستندسازی رویه‌ها و فرآیندهای انجام کار به منظور بهبود روش‌های انجام امور زندانیان
- احصاء قیمت تمام شده کلیه فعالیت‌های مربوط به نگهداری زندانیان
- توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در زمینه ارائه خدمات زندانبانی
- تدوین طرح استانداردسازی ساخت‌وساز و تجهیزات مورد نیاز مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی کشور
- انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد زندان‌های باز و نیمه باز در سطح مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی کشور
- در چارچوب تغییر کاربری زندان‌های بسته موجود
- برنامه‌ریزی به منظور تسریع در روند انجام عملیات اجرایی طرح‌های تملک دارایی‌های در دست احداث سازمان زندانها

ل) اقدامات اساسی سازمان قضایی نیروهای مسلح

- انجام مطالعات تطبیقی قوانین کشورهای مختلف و پژوهش‌های کاربردی در زمینه کاهش عناوین و موارد جرم، متناسب‌سازی مجازات‌های جایگزین
- مطالعه و پژوهش و اجرا در خصوص یکسان‌سازی نظام پرداخت کارکنان رسمی و مامور اعم از اداری و قضایی
- خرید، احداث، بازسازی و ایمن‌سازی دادگاه‌ها و دادرهای نظامی در نواحی و مراکز استانها و تأمین امکانات و نیازمندی‌های تجهیزاتی، نوسازی ناوگان موتوری موجود در حد رفع نیازها و متناسب با تکالیف و مأموریت‌های قانونی
- تجهیز شبکه رایانه‌ای و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در بخش‌های قضایی و اداری
- بازنگری در ساختار نیروی انسانی و متناسب سازی تشکیلات مصوب سازمان و بهینه‌سازی و اصلاح نظام جذب و نگهداری نیروی انسانی و ارتقای سطح کمی و کیفی آموزش تخصصی پرسنل با توجه به نیازسنجی در ابعاد نیروی انسانی متخصص و مأموریت‌های محوله

م) اقدامات اساسی سازمان پزشکی قانونی

- اصلاح و بازنگری قانون تشکیل سازمان متناسب با شرایط و نیازهای جامعه و حجم مراجعین
 - فراهم آوردن زمینه مناسب در جهت توسعه فضای فیزیکی و احداث ساختمانها و تأمین تجهیزات به‌ویژه تجهیزات آزمایشگاهی مدرن
 - جذب، تقویت و نگهداری نیروی انسانی متخصص و مرتبط
- محور دوازدهم: نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت

۱- عناوین اصلی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه

- تقویت وجدان کار و انضباط اجتماعی و روحیه کار و ابتکار، کارآفرینی، درستکاری و قناعت، و اهتمام به ارتقای کیفیت تولید (سیاست ۱-۲)

- ایجاد محیط و ساختار مناسب حقوقی، قضایی و اداری برای تحقق اهداف چشم انداز (سیاست ۱۶)
- اصلاح نظام اداری و قضایی در جهت افزایش تحرک و کارآیی، بهبود خدمت رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریت‌های موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه‌های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز (سیاست ۱۷)
- گسترش و عمق بخشیدن به روحیه تعاون و مشارکت عمومی و بهره‌مند ساختن دولت از همدلی و توانایی‌های مردم (سیاست ۱۸)

۲- عناوین اسناد فرابخشی ذی‌ربط

- بهینه‌سازی دولت و ایجاد دولت الکترونیک

۳- عناوین اسناد بخشی ذی‌ربط

- امور عمومی
 - روابط کار
 - ساماندهی امور مالیاتی

۴- سیاست‌ها و اقدامات اجرایی

۴-۱- بهینه‌سازی دولت و ایجاد دولت الکترونیک

الف (کاهش تصدی‌های دولت در امور اقتصادی

- طبقه‌بندی شرکتهای دولتی براساس میزان فعالیت و سودآوری، ماهیت تولیدات و خدمات و انطباق آن با قرائت جدید از اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
- شناسایی شرکتهای دولتی غیرفعال و پیشنهاد انحلال آنها
- شناسایی شرکتهای دولتی فعال و درآمدزا به منظور خصوصی‌سازی و واگذاری سهام آنها در بازار سهام (بورس)
- انحلال دفاتر و شعب شرکتهای دولتی در خارج از کشور

ب (کاهش تصدی‌های دولتی در امور اجتماعی، فرهنگی و خدماتی

- بررسی وظایف دستگاههای عهده‌دار تصدی‌های اجتماعی به تفکیک فعالیت‌ها، منابع انسانی و اعتبارات دولتی به منظور تصمیم‌گیری در چگونگی واگذاری فعالیت‌ها در راستای تأمین اهداف کمی مربوط در برنامه چهارم توسعه
- واگذاری وظایف مربوط به امور شهری دستگاههای اجرایی به شهرداری‌ها براساس اقدامات انجام شده در طول برنامه سوم توسعه به همراه پیش‌بینی منابع مالی و دادن اختیارات لازم
- واگذاری وظایف مربوط به توسعه و عمران روستایی دستگاههای اجرایی به دهیاری‌ها با اولویت امور زیست محیطی، ایمنی و مدیریت اجرای طرحهای توسعه و عمران
- بررسی چگونگی اعمال اهداف کمی تعیین شده در زمینه ترکیب اعتبارات در برنامه چهارم توسعه در لوایح بودجه سنواتی
- تراکم‌زدایی، تفویض اختیار و تحویل اختیار به واحدهای استانی و سازمان‌های محلی، شوراهای شهر و شهرداری‌ها

ج) مدیریت تعدیل نیروی انسانی بخش عمومی

- بررسی روش‌های تعدیل نیروی انسانی در فرآیند خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و بیمه‌ها
- بررسی مدیریت صندوق‌های بازنشستگی و صندوق تأمین اجتماعی به منظور تسهیل جابجایی کارکنان از بخش دولتی به غیردولتی
- انجام مطالعات تطبیقی در زمینه مدیریت تعدیل نیروی انسانی بخش دولتی

د) فرهنگ‌سازی در جامعه در راستای مقبولیت و پذیرش عمومی مفهوم "دولت کوچک، کارآمد و تسهیل‌گر"

- ارزیابی مستمر از دستگاه‌های مسئول و مخاطب در رابطه با پاسخگویی به تکالیف تعیین شده و اعمال نظام تشویق و تنبیه در این زمینه و ایجاد ضمانت اجرایی لازم

ه) ایجاد پورتال‌های اطلاع‌رسانی و خدمات رسانی در کشور

و) اصلاح مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم‌های اختصاصی دستگاه‌های اجرایی

- تولید مواد درسی براساس وب و روش‌های چند رسانه‌ای
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم خدمات پستی
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم خزانه
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم گمرک
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم بورس
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم خریدها (و مناقصات) الکترونیکی
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم‌های بیمه در کشور
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم صدور کارت بازرگانی، ثبت سفارش برای واردات کالا، خدمات و صدور مجوز ترخیص و سیستم صادرات کالاها و خدمات
- ایجاد سیستم جامع بهداشت و درمان
- ایجاد سیستم پزشکی از راه دور
- ایجاد سیستم بانک اطلاعات دارویی
- ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی حمل و نقل کشور و ارائه خدمات (شامل فروش بلیط از طریق اینترنت، اطلاع‌رسانی خطوط حمل و نقل هوایی، دریایی و وضعیت جاده‌ها) به مردم، شرکتها و موسسات و دستگاه‌های اجرایی دولتی و غیردولتی
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم‌های اختصاصی بخش خدمات درمانی و تأمین اجتماعی کشور
- طراحی و ایجاد دانشگاه مجازی و تدوین و ارائه درس در محیط چندرسانه‌ای
- طراحی سیستم بانک اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی کتاب در ایران

- ایجاد سیستم جامع اشتغال و کاریابی
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم انتخابات
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم راهنمایی و رانندگی و اجرائیات
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم خدمات انتظامی
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم نظام وظیفه
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم گذرنامه
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم خدمات شناسنامه‌ای
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم خدمات شهری و شهرسازی
- ایجاد سیستم جامع محاکم و گردش کار دادرسی
- ایجاد سیستم جامع ثبت اسناد و املاک و دفاتر اسناد رسمی
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون ثبت و انحلال شرکتها و موسسات تجاری
- اصلاح و مهندسی مجدد فرآیندها و اتوماسیون سیستم برنامه‌ریزی و بودجه
- ایجاد سیستم جامع کارکنان دولت
- ایجاد زیرساخت ملی داده‌های مکانی کشور
- ایجاد بانک اطلاعاتی بازنشستگان و مستمری بگیران
- ایجاد بانک اطلاعات محیط زیست کشور
- ایجاد سیستم جامع الکترونیکی اطلاعات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات رزرو و اسکان به صورت Online

ز) تکمیل شبکه بین بانکی کشور و استقرار سیستم‌های کاربردی لازم برای انجام مبادلات پولی و ارزی

از طریق شبکه‌های رایانه‌ای

ح) ایجاد زیرساخت امضای دیجیتالی کشور

۴-۲- سیاست‌ها و اقدامات اجرایی بخشی

الف) روابط کار

- آماده‌سازی، تربیت و حفظ و صیانت نیروی کار کشور
- بازنگری قوانین و مقررات و فراهم‌سازی تسهیلات لازم برای بهسازی و تقویت مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای در جهت نیازهای بخش‌های مختلف اقتصادی کشور
- تأکید بر رعایت مفاد و مضامین مقاوله‌نامه‌های سازمان بین‌المللی کار
- فراهم نمودن زمینه‌های گسترش فرصت‌های شغلی و بهبود فعالیت کاریابی‌ها
- گسترش مراکز کاریابی غیر دولتی داخلی و خارجی بمنظور بهره‌برداری از فرصت‌های شغلی موجود و شناسایی فرصت‌های جدید و بهبود سیستم‌های اطلاع‌رسانی بازار کار

- توجه به توسعه روستایی و ایجاد تنوع شغلی در روستاها
- توجه به صنایع بومی از طریق استانداردسازی رشته‌های مربوطه، تقویت دوره‌های آموزشی و ایجاد تشکلهای صنفی
- ارتقای بهره‌وری نیروی کار، سرمایه و کل عوامل تولید و توسعه و ترویج کار شایسته
 - ارتقای بهره‌وری نیروی کار از طریق هدایت سرمایه‌گذاران در بخش‌های اقتصادی مناطق مختلف
 - تقویت و بهبود سیستمهای اطلاع‌رسانی بخشهای مختلف اقتصادی، از جمله صنعت بمنظور تسهیل در دسترسی سرمایه‌گذاران و کارآفرینان به اطلاعات مورد نیاز
 - توجه به مصادیق کار شایسته بعنوان گفتمان جدید در عرصه کار و تولید
- برابرسازی فرصت‌های آموزش و بهبود کیفیت آموزش و ارتقای دوره‌های آموزشی
 - گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با نیاز بازار کار کشور
 - تقویت روحیه کارآفرینی و کار گروهی در مراکز علمی
- کاهش نابرابری‌های جنسیتی و ارتقای نقش زنان در جامعه و فراهم کردن زمینه توسعه فرصتهای شغلی برای آنان
 - توسعه و حمایت از تشکلهای و بنگاههای اقتصادی جوانان و زنان از طریق جلب مشارکت مردمی.
 - ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای زنان
 - تقویت و فراهم کردن امکانات مورد نیاز جهت تأمین نیازهای اجتماعی، فرهنگی و ورزشی نیروی کار بویژه زنان
- اعتلاء و گسترش امور فرهنگی و اجتماعی کارگران
 - فراهم نمودن شرایط مناسب جهت حضور فعال و قانونمند نهادهای غیردولتی در عرصه امور فرهنگی و اجتماعی
 - توجه به نقش تشکلهای سه جانبه در توسعه مشارکت مردمی و اجرای برنامه‌های فرهنگی-اجتماعی
- تقویت و اجرای مناسب‌تر تنظیم روابط کارگر و کارفرما
- تجهیز و تقویت مراکز حل مناقشات کارگری و کارفرمایی

ب) ساماندهی امور مالیاتی

- تقویت جایگاه مالیات در گسترش فرصتهای شغلی و انضباط مالی و بودجه‌ای
 - لایحه اصلاح قوانین و مقررات در راستای گسترش فرصتهای شغلی
 - لایحه اصلاح قوانین و مقررات در راستای تقویت انضباط مالی و بودجه‌ای
 - لایحه اصلاح قوانین و مقررات در راستای حذف معافیت‌های مالیاتی
 - لایحه اصلاح قوانین و مقررات در راستای برقراری مالیات ویژه بر ارزش افزوده و نفت
 - اجرای لایحه مالیات بر ارزش افزوده (پس از تصویب مجلس شورای اسلامی)

- سامان‌دهی و بهینه‌سازی نظام مالیاتی کشور
 - اجرای کامل طرح جامع مالیاتی
 - استقرار سیستم حسابداری مالیاتی
 - تخصیص شماره شناسایی (شماره اقتصادی) به مؤدیان مالیاتی
- اصلاح ساختار سازمان امور مالیاتی کشور و بکارگیری فناوری نوین
 - انتزاع وظیفه تشخیص مالیات و شناسایی مؤدیان از سایر وظایف مالیاتی در اجرای آئین‌نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم
 - بررسی، تهیه و تدوین تشکیلات تفصیلی ادارات کل امور مالیاتی استانها و شهر تهران در اجرای آئین‌نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم و متناسب‌سازی ساختار تشکیلاتی با وظایف و مأموریتها
 - برگزاری کارگاههای آموزشی در استانها با اولویت آئین‌نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم بکارگیری نیروی توانمند و توانمندسازی نیروی انسانی در راستای تحقق اهداف
 - ادامه اجرای سیاست خوداظهاری و تشویق مؤدیان مالیاتی به تسلیم اظهارنامه مالیاتی
 - تجهیز سازمان به فناوری اطلاعات و اصلاح مکانیزه نمودن فرآیندهای مالیاتی در جهت بهبود کارایی و افزایش رضایت‌مندی مؤدیان مالیاتی
 - توسعه و بهینه‌سازی عملیات واحدیابی و شناسایی درآمدهای واقعی فعالان اقتصادی با استفاده از روشهای جدید و استقرار واحد شناسایی در ادارات کل امور مالیاتی